

РАЗОМ ПРОТИ
КОРУПЦІЇ

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ

100+ КОРУПЦІЙНИХ СХЕМ:

АНТИКОРУПЦІЙНИЙ ПОРЯДОК ДЕННИЙ ДЛЯ УРЯДУ ТА ГРОМАДСЬКОСТІ

ВІД 100+ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ЕКСПЕРТІВ
ЗА КООРДИНАЦІЇ УРЯДОВО-ГРОМАДСЬКОЇ ІНІЦІАТИВИ
“РАЗОМ ПРОТИ КОРУПЦІЇ”

26.09.2019

ПЕРЕДМОВА

*Спільна праця запалює у людях таку жагу звершень,
якої вони рідко можуть досягти поодинці*

Ральф Емерсон

Нижче наведено 139 корупційних схем, з якими щодня зіштовхуються громадяни нашої країни. І 139 заходів, якими ці схеми можна здолати. Експертна громадськість пропонує Уряду зробити це разом. Кожен захід коротко описує проблему, мету і кроки для її вирішення та визначає тих партнерів від громадянського суспільства, які вже мають напрацювання, або готові працювати над виконанням цього заходу чи поділяють зазначені кроки його виконання.

Заходи напрацьовані представниками більш ніж 100 організацій, галузевими експертами, небайдужими громадянами на платформі урядово-громадської ініціативи "Разом проти корупції".

Визначені шляхи подолання корупції не є остаточними і в умовах динамічних змін не мають бути такими. Головна мета цього збірника – "підсвітити" ті напрямки, де процвітає корупція і де зусилля громадянського суспільства та влади мають бути об'єднані для подальшої кропіткої і системної роботи на партнерських засадах.

Викорчувати корупцію буває не так просто. Вона змінює форму, ховається в деталях, її подолання саботується та імітується. Її життєву стійкість вправно забезпечують невидимі зацікавлені диригенти. Так само, її щедро "підживлюють" тисячі наших громадян, які толерують корупцію. Часто вона є наслідком недосконалої системи управління, а відтак шляхи її вирішення – це системні реформи, які потребують часу, коштів, компетентних виконавців, "моторів" зсередини та ззовні.

Саме тому експертна громадськість пропонує долати ключові корупційні схеми створивши проектні команди з представників ЦОБВ та галузевих експертів, які зможуть надавати координаційну, експертну, нормопроектувальну та комунікаційну підтримку та сприяння в імплементації необхідних змін. Зокрема:

1. Провести зустрічі представників ГО-розробників заходів із керівництвом та профільними фахівцями ЦОБВ та визначити пріоритетні заходи й подальші кроки для їх впровадження.
2. Обрати форму співпраці: 1) шляхом надання експертної підтримки координаційної платформи для впровадження заходів (для точкових змін) 2) шляхом створення робочих проектних команд (для 10-20 пріоритетних заходів).
3. Укласти меморандуми про співпрацю з ЦОБВ і розпочати роботу.
4. Розпочати впровадження антикорупційних заходів у форматі окремих проектів, що матимуть співменеджерами представників від міністерств та від громадських організацій. Долучити до таких проектних команд галузевих експертів, профільних фахівців міністерств, уповноважених із запобігання корупції та фахівців інших ЦОБВ залежно від специфіки заходу.
5. Підготувати за участі представників міністерств та галузевих експертів детальні плани виконання антикорупційних заходів з визначеними відповідальними особами, етапами та індикаторами виконання, комунікаційним супроводом та заходами щодо моніторингу прогресу як від профільних ГО, так і від широких кіл громадян (де такі плани відсутні).
6. Впровадити визначені заходи шляхом об'єднання зусиль громадськості та влади.
7. Забезпечити регулярний моніторинг прогресу та інформувати Уряд та керівництво ЦОБВ про зволікання, перешкоди, імітацію реформ, успіхи і досягнення, надавати рекомендації щодо усунення виявлених проблем.

Міноборони

1. Реєстрація земель оборони та впорядкування нерухомого майна з метою запобігання їх неправомірному відчуженню
2. Сприяння прозорим закупівлям озброєння та військової техніки шляхом максимально можливого розсекречення державного оборонного замовлення
3. Підвищення ефективності публічних закупівель в галузі оборони
4. Унеможливлення зловживань при забезпеченні житлом військовослужбовців

Мін'юст

5. Впровадження антирейдерських запобіжників для захисту прав власників
6. Підвищення ефективності виконання судових рішень та мінімізація корупції у виконавчих провадженнях
7. Усунення "ручного режиму" та інших недоліків системи виплат та розподілу винагород державним/приватним виконавцям
8. Вдосконалення системи державного регулювання та контролю у сфері відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом
9. Розбудова механізму перевірки інформації про кінцевих бенефіціарних власників
10. Мінімізація можливостей для хабарництва в сфері здійснення моніторингу та камеральних перевірок реєстраційних дій нотаріусами та державними реєстраторами
11. Унеможливлення зловживань при тестуванні на право зайняття нотаріальною діяльністю та практики "купівлі" нотаріальних свідоцтв
12. Усунення незаконних експериментів і незаконних платежів у процедурі реєстрації шлюбу

Державна кримінально-виконавча служба (ДКВС)

13. Скасування корупційного інструменту притягнення засуджених до кримінальної відповідальності за ненасильницькі дисциплінарні проступки (ст. 391 КК України)
14. Усунення стимулів для корупції в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах шляхом прийняття комплексного закону "Про пенітенціарну систему" та вдосконалення правил внутрішнього розпорядку

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства

15. Подолання найбільш поширених зловживань у сфері публічних закупівель шляхом імплементації нової редакції закону "Про публічні закупівлі"
16. Забезпечення ефективності та прозорості використання коштів МФО шляхом створення координаційного органу управління проектами, удосконалення адміністрування та оприлюднення даних системи "Прозорий бюджет"
17. Зменшення тиску на суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності шляхом скасування підзаконних нормативно-правових актів щодо застосування спеціальних санкцій у цій сфері
18. Запровадження електронних аукціонів з продажу прав для розміщення засобів зовнішньої реклами у межах смуг відведення автомобільних доріг задля забезпечення офіційної оплати коштів

100+ КОРУПЦІЙНИХ СХЕМ: АНТИКОРУПЦІЙНИЙ ПОРЯДОК ДЕННИЙ ДЛЯ УРЯДУ ТА ГРОМАДСЬКОСТІ

19. Переведення процедури формування земельних ділянок в електронну форму
20. Узгодження землевпорядних та містобудівних процедур для упередження корупційних ризиків
21. Запровадження економічного та прозорого механізму зміни цільового призначення земельних ділянок (без зміни існуючих заборон та обмежень)
22. Усунення надмірних обтяжень у процедурі зняття та перенесення родючого шару ґрунту, зменшення ризиків його нелегального продажу
23. Припинення безоплатної приватизації земель, запровадження для пільгових та соціальних верств населення альтернативних форм державної підтримки
24. Забезпечення відкритого доступу до державних та комунальних геопросторових даних
25. Узгодження класифікації функціонального призначення території та видів цільового призначення земельних ділянок з метою усунення дискреції при затвердженні проектних рішень для будівництва
26. Унеможливлення зловживань під час видачі, анулювання кваліфікаційного сертифіката інженера-землевпорядника та інженера-геодезиста
27. Децентралізація повноважень з реєстрації земельних ділянок як засіб усунення корупційних ризиків (із антирейдерськими запобіжниками)
28. Зміна методики розрахунку розміру земельного податку для населених пунктів
29. Удосконалення підходів щодо здійснення державної фінансової підтримки аграрних господарств шляхом надання пріоритетної підтримки малим та середнім фермерським господарствам

Держпродспоживслужба

30. Запровадження Електронного реєстру даних результатів лабораторних досліджень харчових продуктів

Державне агентство резерву України

31. Вдосконалення процедур закупівлі, обліку, зберігання та реалізації майна Держрезерву, впровадження відкритої аналітичної платформи обліку та руху майна з метою унеможливлення корупційних зловживань

Мінсоцполітики

32. Оптимізація процедур надання соціальних виплат і послуг та запуск Єдиної інформаційно-аналітичної системи управління соціальною підтримкою населення України (E-Social) для налагодження прозорого обліку коштів у соціальній сфері
33. Електронізація процедур ввезення, визнання та розподілу гуманітарної допомоги
34. Усунення корупційних ризиків у сфері усиновлення
35. Запровадження конкурсів для прозорого державного фінансування громадських об'єднань осіб з інвалідністю
36. Переведення в електронний формат обліку наданих внутрішньо переміщеним особам соціальних послуг та їх моніторинг
37. Усунення корупційних практик з видачі посвідчень псевдопостраждалим внаслідок Чорнобильської катастрофи шляхом вдосконалення механізму обліку таких осіб для зменшення необґрунтованих бюджетних видатків на їх соціальне забезпечення

100+ КОРУПЦІЙНИХ СХЕМ: АНТИКОРУПЦІЙНИЙ ПОРЯДОК ДЕННИЙ ДЛЯ УРЯДУ ТА ГРОМАДСЬКОСТІ

38. Створення наглядових рад при казенних підприємствах та державних підприємствах протезної галузі задля здійснення контролю за їх діяльністю

Міністерство культури, молоді та спорту

39. Усунення обмежень щодо публічного доступу до відомостей про об'єкти культурної спадщини шляхом створення автоматизованого електронного реєстру

40. Впровадження стимулів для затвердження історико-архітектурних опорних планів в історичних населених місцях з метою недопущення незаконних будівництв в історичних ареалах

41. Усунення необґрунтованих бар'єрів для розвитку населених пунктів шляхом актуалізації списку історичних населених місць та усунення перешкод при складанні облікової документації

42. Приведення у відповідність до вимог законодавства порядку та строків надання адміністративних послуг центральним органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини з метою обмеження його дискреційних повноважень

43. Вдосконалення системи контролю за ефективністю реалізації заходів та проектів державної молодіжної політики, що реалізуються за кошти державного бюджету та програми "Молодь України"

44. Усунення надмірних обтяжень для участі у марафонах шляхом скасування обов'язкової вимоги щодо отримання медичного допуску

МОН

45. Усунення стимулів для публікації неякісних наукових статей за гроші (для виконання формальних вимог у науковій сфері)

46. Створення Національного репозитарію академічних текстів – централізованого відкритого джерела наукових робіт, з метою утвердження стандартів академічної доброчесності

47. Впровадження електронних систем управління навчанням з метою зменшення можливостей для імітації та корупції у закладах освіти

48. Мінімізація можливостей для зловживань у конкурсах Малої академії наук (МАН)

49. Підвищення об'єктивності умов вступу до закладів вищої освіти, розширення сфери застосування ЗНО

НАЗЯВО

50. Припинення практики присудження наукових ступенів за неякісні дисертаційні роботи або роботи, що містять академічний плагіат та інші порушення академічної доброчесності

51. Забезпечення невідворотності позбавлення наукових ступенів за академічний плагіат та інші порушення академічної доброчесності в дисертаційних роботах

МОЗ

52. Запровадження Електронного реєстру медичних довідок

53. Запровадження Електронного реєстру листків непрацездатності з метою унеможливлення їх фальсифікації

54. Унеможливлення необґрунтованих витрат коштів для оплати листків непрацездатності шляхом впровадження ризик-орієнтованої моделі перевірок обґрунтованості їх видачі

100+ КОРУПЦІЙНИХ СХЕМ: АНТИКОРУПЦІЙНИЙ ПОРЯДОК ДЕННИЙ ДЛЯ УРЯДУ ТА ГРОМАДСЬКОСТІ

- 55. Забезпечення принципів прозорості та належного громадського контролю за перебігом конкурсів з обрання керівників державних та комунальних лікарень шляхом створення єдиного веб-порталу вакансій керівників
- 56. Впровадження повноцінної системи трансплантації задля усунення зловживань у цій сфері
- 57. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів лікарів у взаємодії із представниками фармацевтичних компаній
- 58. Запровадження прозорих критеріїв виділення бюджетних коштів на лікування українців за кордоном
- 59. Забезпечення незалежного оцінювання студентів медичних закладів вищої освіти

Мінфін

- 60. Публікація паспортів бюджетних програм органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, а також звітів про їх виконання
- 61. Уніфікація між базами даних прикордонної, податкової та митної служб, державного казначейства, Міністерства фінансів та інформаційними системами інших держав
- 62. Утворення нового аналітичного органу з розслідування правопорушень у фінансовій та податковій сферах, що працюватиме на нових засадах запобігання таким правопорушенням (замість Податкової міліції)
- 63. Деретуляція сертифікації фахівців фондового ринку: скасування періодичної сертифікації для практикуючих фахівців
- 64. Детінізація та врегулювання ринку азартних ігор

Державна податкова служба

- 65. Усунення ризиків штучного затягування з нарахуванням штрафних фінансових санкцій та формуванням податкових вимог шляхом їх автоматизації
- 66. Припинення практики несплати податкових та митних платежів при здійсненні поштових відправлень територією України

Державна митна служба

- 67. Усунення людського фактору у прийнятті рішень шляхом електронізації та автоматизації процедур роботи митниці
- 68. Удосконалення системи обміну інформацією з митницями інших країн для унеможливлення підміни інформації та документів на вантажі
- 69. Відкриття деперсоніфікованої інформації з митних баз у форматі відкритих даних для виявлення фактів ввезення товарів за заниженою вартістю

Міністерство енергетики та захисту довкілля

- 70. Забезпечення регулярної звітності у видобувних галузях за Стандартом Ініціативи прозорості видобувних галузей (ІПВГ) та вимогами Директиви 2013/34/ЄС у частині звітності видобувних компаній
- 71. Усунення корупційних ризиків у діяльності державних підприємств енергетичного сектору економіки через формування наглядових рад. Підвищення рівня незалежності менеджменту

100+ КОРУПЦІЙНИХ СХЕМ: АНТИКОРУПЦІЙНИЙ ПОРЯДОК ДЕННИЙ ДЛЯ УРЯДУ ТА ГРОМАДСЬКОСТІ

державних підприємств від політичних органів (міністерств і відомств), створення передумов для подальшої корпоратизації державних підприємств

72. Зменшення дискреційних повноважень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), і Кабінету Міністрів України в частині реалізації ч. 3 ст. 62 Закону України "Про ринок електричної енергії"

73. Усунення можливостей для перепродажу електричної енергії промисловим споживачам за ціною для побутових споживачів

74. Припинення практики безгосподарного використання великими енергетичними компаніями державних електричних мереж шляхом передачі їх муніципалітетам (за їх згодою)

75. Усунення практики надання необґрунтованих переваг великим та неекологічним виробникам електроенергії при розподілі коштів "зеленого" тарифу

76. Усунення штучних перешкод для зміни споживачами постачальників природного газу

77. Усунення непрозорості та штучних перешкод у підключенні до газопостачання

78. Припинення подвійного нарахування та стягнення зі споживачів коштів за невикористаний природний газ у рамках "приведення об'ємів газу до стандартних умов"

79. Унеможливлення практик необґрунтованого приписування споживачам обсягів споживання природного газу за період повірки лічильників

80. Унеможливлення штучного збільшення норм споживання природного газу

81. Мінімізація можливостей необґрунтованого списання природного газу на виробничо-технічні витрати облгазів

82. Завершення відокремлення діяльності з транспортування та зберігання (закачування, відбору) природного газу (анбандлінгу) та передача визначеному Урядом оператору газотранспортної системи із збереженням її у державній власності

83. Відкриття даних про енергетичний сектор

84. Впровадження Е-системи екологічної інформації "Відкрите довкілля", що дозволить оперативно моніторити стан довкілля та здійснювати перевірки суб'єктів господарювання з урахуванням даних моніторингу

85. Реформування Держекоінспекції: створення нової екологічної служби на засадах запобігання екологічним правопорушенням

86. Дерегуляція та усунення дискреції у процедурах перевірки суден, взяття проб води та проведення їх аналізу в межах акваторії портів

87. Припинення нелегального видобутку бурштину

88. Унеможливлення необґрунтованої вирубки лісів, незаконного вивезення лісу-кругляка та ділової деревини

Мінінфраструктури

89. Запровадження програмного комплексу "Прозоре будівництво" в дорожній сфері

Укравтодор

90. Забезпечення гарантії якості на виконані дорожні роботи

91. Запровадження прозорих умов відбору та чітких процедур прийняття рішень щодо державно-приватного партнерства у транспортній сфері

92. Забезпечення прозорого реформування ПАТ ДАК "Автомобільні дороги України"

93. Усунення конфлікту інтересів при здійсненні замовлення дорожніх робіт та контролю якості їх виконання

100+ КОРУПЦІЙНИХ СХЕМ: АНТИКОРУПЦІЙНИЙ ПОРЯДОК ДЕННИЙ ДЛЯ УРЯДУ ТА ГРОМАДСЬКОСТІ

94. Запровадження інструментальних обстежень ділянок ремонтів доріг для усунення нецільового використання коштів

Укртрансбезпека

95. Підвищення ефективності використання габаритно-вагових комплексів шляхом запровадження автоматизованих актів перевірок автоперевізників

96. Усунення дискреційних повноважень при оформленні дозволів на міжнародні перевезення: автоматизація обліку обігу дозволів на перевезення

Укрзалізниця

97. Впровадження прозорого та справедливого розрахунку вартості вантажних залізничних перевезень шляхом скасування класифікації типів вантажів

98. Припинення ручного режиму розподілу вагонів для великих компаній шляхом впровадження автоматизованої онлайн-системи розподілу порожніх вагонів із застосуванням відкритої черги заявок вантажовідправників

99. Впровадження прозорої та прогнозованої моделі тарифоутворення для АТ "Українська залізниця", поступовий перехід до моделі вільного ринкового ціноутворення у сфері залізничних перевезень

100. Перехід до секторального принципу управління АТ "Українська залізниця" з метою посилення ефективності та оперативного контролю виробництва

101. Впровадження системи показників оцінки ефективності роботи правління та наглядової ради АТ "Українська залізниця"

Державіаслужба

102. Електронізація процедури надання дозволів на виконання польотів повітряних суден у повітряному просторі України

103. Демоніполізація та усунення бюрократичних недоліків у сфері професійної підготовки та сертифікації авіаційного персоналу з наземного обслуговування

104. Спрощення процедури та усунення можливостей для корупції при погодженні місця розташування та висоти об'єктів на приаеродромних територіях

Морська адміністрація

105. Припинення безпідставного стягнення плати з вантажних перевізників на користь приватної компанії за в'їзд до Одеського морського торговельного порту

106. Перегляд функціоналу Морської адміністрації з метою усунення корупціогенних дискреційних повноважень

МВС

107. Впровадження системи автоматичного блокування оголошень у мережі Інтернет про продаж фіктивних медичних довідок, дипломів, листків непрацездатності, водійських посвідчень

100+ КОРУПЦІЙНИХ СХЕМ: АНТИКОРУПЦІЙНИЙ ПОРЯДОК ДЕННИЙ ДЛЯ УРЯДУ ТА ГРОМАДСЬКОСТІ

108. Запровадження чітких, прозорих та недискримінаційних правил у сфері акредитації автошкіл та атестації їх спеціалістів, усунення монопольного приватного посередництва між автошколами та базою даних МВС
109. Впровадження системи фото-, відеофіксації при складанні іспитів для отримання водійського посвідчення з метою мінімізації корупції
110. Спрощення оформлення в терміновому порядку довідки про відсутність судимості
111. Ліквідація або впорядкування діяльності Державного підприємства “Документ” з метою припинення стягнення незаконних додаткових платежів з громадян України
112. Забезпечення конкуренції і справедливих цін у сфері закупівель обладнання для оформлення паспортних документів
113. Впровадження системи фото-, відеофіксації порушень Правил дорожнього руху та стягнення штрафів за такі порушення в автоматичному режимі
114. Усунення бюрократичних перешкод та можливостей для корупції у процедурах акредитації/позбавлення акредитації станцій технічного огляду та проходження обов'язкового технічного огляду транспортних засобів

Міністерство розвитку громад та територій України

115. Впровадження Концепції публічного управління у сфері містобудівної діяльності для визначення шляхів інституційних, інформаційно-технологічних та законодавчих змін з метою усунення корупційних схем галузі
116. Вдосконалення галузевого законодавства для усунення дискрецій, дублювань, прогалин, протиріч шляхом розроблення та прийняття Містобудівного кодексу
117. Створення єдиного Містобудівного кадастру як єдиного джерела всієї інформації у будівництві
118. Запровадження прозорості інформаційної системи адміністрування Державного фонду регіонального розвитку, усунення впливу народних депутатів України на розподіл коштів фонду
119. Зниження корупційної складової у будівництві шляхом залучення незалежних інженерів-консультантів
120. Реформування системи державного архітектурно-будівельного контролю задля усунення неправомірного сприяння та/або створення штучних перешкод суб'єктам господарювання
121. Усунення можливостей для корупції при підключенні до інженерних мереж
122. Усунення можливостей для погодження відхилень від будівельних норм за неправомірну вигоду
123. Припинення практики узаконення порушень будівельних норм, стандартів та правил при проведенні експертизи проектів будівництва, запровадження експертизи всіх видів містобудівної документації
124. Здійснення розподілу земельних ділянок у межах території кварталу, що унеможлиблює незаконне розміщення нових об'єктів будівництва на прибудинкових територіях
125. Дерегуляція підприємницької діяльності у сфері ритуальних послуг, мінімізація зловживань при наданні ритуальних послуг

Фонд держмайна

126. Державна реєстрація права власності на всі державні об'єкти нерухомого майна, які підлягають державній реєстрації, з метою унеможливлення їх неправомірного відчуження
127. Створення відкритої інформаційно-аналітичної системи обліку та управління державним майном на базі Єдиного реєстру об'єктів державної власності

100+ КОРУПЦІЙНИХ СХЕМ: АНТИКОРУПЦІЙНИЙ ПОРЯДОК ДЕННИЙ ДЛЯ УРЯДУ ТА ГРОМАДСЬКОСТІ

128. Запровадження механізму оренди державного та комунального майна за допомогою електронних торгів задля дотримання принципів прозорості та конкурентності його використання

129. Усунення факторів, що уповільнюють приватизацію нестратегічних об'єктів з метою припинення розкрадань у державному секторі економіки

130. Припинення посередництва приватних електронних майданчиків між оцінювачами нерухомого майна та Єдиною базою даних звітів про оцінку

131. Припинення практики штучного заниження недоброчесними оцінювачами вартості нерухомого майна

Державний сектор економіки

132. Створення системи запобігання корупційним ризикам у корпоративному управлінні в державному секторі економіки шляхом імплементації стандартів ОЕСР щодо корпоративного управління

МЗС

133. Оприлюднення закордонними дипломатичними установами інформації про використання публічних коштів

Держспецзв'язку

134. Забезпечення конкуренції і справедливих цін у сфері підключення та користування захищеними каналами зв'язку для оформлення паспортних документів

Окремі заходи

135. Відкритість кадастрових систем через створення національної інфраструктури просторових даних

136. Оприлюднення матеріалів аудиторських перевірок та внутрішніх аудитів, що здійснюються центральними органами виконавчої влади

137. Використання дворівневої електронної торгової системи для продажу арештованого майна з метою дотримання принципів прозорості та надання учасникам рівного доступу до торгів

138. Запровадження захищених каналів інформування про корупцію з метою збільшення кількості повідомлень про корупцію та кількості притягнутих до відповідальності корупціонерів

139. Впровадження Єдиного реєстру державних службовців та посадових осіб суб'єктів господарювання державного та комунального секторів економіки

КОРОТКІ ОПИСИ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ЗАХОДІВ

1. РЕЄСТРАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ ОБОРОНИ ТА ВПОРЯДКУВАННЯ НЕРУХОМОГО МАЙНА З МЕТОЮ ЗАПОБІГАННЯ ЇХ НЕПРАВОМІРНОМУ ВІДЧУЖЕННЮ

ПРОБЛЕМА:

Відсутність належним чином оформлених документів на частину земельних ділянок землекористувачів Збройних Сил України. Дані про земельні ділянки у паперових документах не відповідають інформації у Державному земельному кадастрі, через що складно визначити землі, що були незаконно відчужені.

Крім того, відчуження будівель призводить у подальшому до втрат земельних ділянок, збитків, незаконного використання та захоплення державного майна.

РІШЕННЯ:

Зареєструвати та внести до Державного земельного кадастру відомості про земельні ділянки, що належать до земель оборони. Забезпечити проведення правоохоронними органами розслідувань щодо незаконно виділених і відчужених земель і будівель оборони.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- проведено аудит нерухомого майна (земель та будівель), які належать Міноборони: документальну та фактичну звірку обліку земельних ділянок, що належать до земель оборони з Держгеокадастром, взявши за основу дані останньої звірки 1996 року (Постанова КМУ);
- створено автоматизований геопросторовий портал обліку та контролю земель та іншого нерухомого майна Міністерства оборони;
- завершено на 100% реєстрацію земель оборони (станом на 01.07.2019 р. правовстановлюючі документи встановлені для 241,26 тис. га, що складає 51,8% земель оборони);
- визначено перелік втрачених земель та будівель оборони, що підлягають поверненню до державної власності.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: ГО "Український інститут майбутнього", ініціатива "Разом проти корупції"

2. СПРИЯННЯ ПРОЗОРИМ ЗАКУПІВЛЯМ ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ ШЛЯХОМ МАКСИМАЛЬНО МОЖЛИВОГО РОЗСЕКРЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ОБОРОННОГО ЗАМОВЛЕННЯ

ПРОБЛЕМА:

Засекреченість державного оборонного замовлення, що не дозволяє перевірити ні якість товару, ні те, чи здійснюються закупівлі за конкурентними цінами, ні наявність конфлікту інтересів у закупівельників, ні сам факт поставки. В Україні засекречено ключові документи у сфері закупівель військової техніки, а саме: Державне оборонне замовлення (річний план закупівель озброєння та військової техніки), “Пріоритетні напрямки оборони”, деталізований оборонний бюджет.

Така надмірна засекреченість призводить до зловживань у сфері оборонних закупівель. Крім того, у Міністерства оборони немає повного розуміння того, чим насправді є управління обороною чи розвиток сучасних збройних сил. Як результат, військові закупівлі базуються не на тому, що необхідно купити, а на тому, що можна закупити, що призводить до неефективного витрачання коштів.

РІШЕННЯ:

Розсекретити плани закупівель озброєння та військової техніки, які не є оригінальними та унікальними технологіями. Здійснити розсекречення закупівель у рамках державного оборонного замовлення в системі Prozorro. Переглянути принципи функціонування державного оборонного замовлення, починаючи від планування на основі можливостей і нової системи управління обороною аж до системи екстреної доставки за першої необхідності. Зробити пріоритетом не тільки забезпечення коректності процесу здійснення закупівель, але й визначення реальних потреб для закупівель.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- удосконалено механізм визначення потреб у закупівлях для підрозділів фронту;
- удосконалено механізм формування та виконання державного оборонного замовлення з метою зменшення рівня таємних закупівель та розширення конкуренції за рахунок впровадження закритих конкурентних процедур під час закупівель товарів, робіт і послуг, що містять державну таємницю;
- удосконалено механізм ціноутворення на товари військового призначення та подвійного використання, які закупаються державними замовниками оборонного замовлення (скорочення бюрократичних процедур, пов'язаних з узгодженням розрахунково-калькуляційних матеріалів);
- забезпечено сталість пріоритетів та планів закупівель озброєння та військової техніки на коротко- та середньостроковий періоди задля ефективного планування розвитку виробничих потужностей;
- переглянуто перелік озброєння та військової техніки, закупівлі яких приховуються під грифом “таємно” та скорочено перелік засекреченого озброєння;
- внесено зміни до Закону “Про державне оборонне замовлення”;
- внесено зміни до Закону “Про державну таємницю”;
- внесено зміни до Закону “Про публічні закупівлі”;
- проведено антикорупційну експертизу нормативно-правових актів, які регулюють порядок здійснення оборонних закупівель.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: “Transparency International Defence and Security”, ГО “StateWatch”, ГО “Український інститут майбутнього”

3. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ У ГАЛУЗІ ОБОРОНИ

ПРОБЛЕМА:

Лівовою часткою видатків Міноборони є публічні закупівлі (постачання паливно-мастильних матеріалів, постачання речового майна, продовольче забезпечення, майно тилу тощо). Тільки за чотирма згаданими категоріями у 2018 році було витрачено понад 11,5 млрд гривень. Система публічних закупівель хоч і гарантує прозорість закупівель, проте досі містить ряд корупційних ризиків та не забезпечує належну ефективність використання бюджетних коштів.

РІШЕННЯ:

Удосконалити механізм проведення публічних закупівель в галузі оборони.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- розроблено та затверджено систему типових договорів для їх використання під час проведення закупівель через відкриті торги товарів, робіт і послуг для потреб сектору безпеки і оборони; типові контракти повинні мінімізувати корупційні ризики у закупівлях та збалансувати інтереси постачальника і замовника;
- удосконалено якість контрактів, особливо в частині управління ризиками та страхування; розроблено систему управління контрактами Міністерства;
- запроваджені ефективні санкції (включно з кримінальною відповідальністю) для недобросовісних фізичних осіб та компаній, які порушують умови договорів на постачання товарів, робіт і послуг для потреб сектору безпеки і оборони;
- запроваджене формульне ціноутворення на закупівлю нафтопродуктів та енергоносіїв для потреб сектору безпеки і оборони;
- запроваджені спрощені та скорочені процедури закупівель для оперативного забезпечення потреб оборони у воєнний час.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: “Transparency International Defence and Security”, ГО “Український інститут майбутнього”

4. УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ ЗЛОВЖИВАНЬ ПРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЖИТЛОМ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

ПРОБЛЕМА:

Процедури прийняття рішень під час реалізації програми забезпечення житлом військовослужбовців Збройних Сил є непрозорими, дозволяють приймати суб'єктивні управлінські рішення та, як наслідок, сприяють корупції як під час придбання/будівництва житла, так і при його розподілі.

Починаючи з дня запровадження комплексної програми забезпечення житлом військовослужбовців ЗСУ у 1999 році, черга на житло продовжує зростати – станом на 2019 рік це 48 тис. військових (без членів родин), які не забезпечені власним житлом, 200 тисяч недобудованих військових об'єктів.

РІШЕННЯ:

Розробити та запровадити нову систему соціального забезпечення військовослужбовців, частиною якої є система забезпечення житлом та яка враховує реальні можливості державного фінансування, наявні ресурси, потреби контрактної армії.

Забезпечити проведення розслідування для виявлення осіб, які вдавалися до зловживань з метою отримання більше, ніж однієї квартири.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- проведено аудит існуючої житлової черги військовослужбовців;
- розроблено на перехідний період стратегію забезпечення житлом військовослужбовців з метою виконання існуючих соціальних зобов'язань та в середньостроковій перспективі (до 5 років) запроваджено альтернативні варіанти соціального забезпечення військовослужбовців з урахуванням провідного міжнародного досвіду: пільгова оренда, іпотека, грошове відшкодування, пенсійні пакети тощо;
- для підвищення прозорості, підзвітності в питаннях черги запроваджено електронні системи;
- переглянуті положення чинного законодавства, що призводять до ухвалення суб'єктивних рішень як під час придбання/будівництва житла, так і при його розподілі.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: “Transparency International Defence and Security”, ГО “Український інститут майбутнього”

5. ВПРОВАДЖЕННЯ АНТИРЕЙДЕРСЬКИХ ЗАПОБІЖНИКІВ ДЛЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ВЛАСНИКІВ

ПРОБЛЕМА:

Прогалини в законодавстві та роботі державних реєстрів, які уможливають рейдерські атаки та зумовлюють незахищеність прав власності.

За останні сім років (2013-2019 рр.) в Україні відбулося більше 3000 рейдерських захоплень. Найбільш поширеними його формами є зловживання з державними реєстрами (80% – з боку КП у сфері реєстрації), аграрне рейдерство, злочинна діяльність т.зв. “чорних” нотаріусів та реєстраторів.

Кількість та масштаб рейдерських захоплень стали однією з ключових перешкод для приходу в країну іноземних інвестицій.

РІШЕННЯ:

Впровадити комплекс антирейдерських запобіжників для захисту прав власників

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- комунальні підприємства позбавлено права вчиняти реєстраційні дії (статусу акредитованих установ);
- впроваджено обов'язкове нотаріальне посвідчення суттєвих правочинів (щодо розпорядження нерухомим майном та участі в управлінні юридичними особами) (ЗП № 1056-1);
- впроваджено обов'язок одночасного (в межах “єдиного циклу”) вчинення нотаріусами нотаріальних дій та державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно, об'єкти незавершеного будівництва (ЗП № 1056-1);
- до ДЗК внесено відомості про земельні ділянки, обмеження (обтяження) у їх використанні, зареєстровані до 01.01.2013 р. (ЗП № 1056-1);
- створено Реєстр державних реєстраторів України;
- оприлюднено висновки Антирейдерської комісії за минулі періоди (в знеособленому вигляді);
- запроваджено загальну систему оповіщення учасників юридичної особи або їх представників (шляхом направлення повідомлень на електронну пошту та sms-повідомлень), а також власників нерухомого майна про надходження заяв на проведення реєстраційних дій, з опцією (де це можливо) дистанційного блокування таких реєстраційних дій;
- за підсумками застосування експериментальної процедури введено постійну процедуру присвоєння поштових адрес об'єктам нерухомості на території України, впроваджено Адресний реєстр;
- забезпечено інформаційну взаємодію ДРРП та ЄДР з Єдиним державним реєстром судових рішень;
- підготовлено методичні рекомендації (а згодом – обов'язкові інструкції) державним реєстраторам щодо автоматичного виконання судових рішень з неконкретизованими резолютивними частинами (наприклад, “визнати недійсним договір”, “визнати право власності”, “витребувати з чужого незаконного володіння” тощо).

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: Нотаріальна палата, ГО “Офіс ефективного регулювання” (BRDO), ініціатива “Разом проти корупції”, Рада бізнес-омбудсмена, Європейська Бізнес Асоціація

6. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ ТА МІНІМІЗАЦІЯ КОРУПЦІЇ У ВИКОНАВЧИХ ПРОВАДЖЕННЯХ

ПРОБЛЕМА:

Низький рівень виконання судових рішень (менше 5%) через бюрократичні перешкоди та можливості для саботажу виконавчих проваджень за неправомірну вигоду. Перевантаженість та невисока оплата праці державних виконавців, необґрунтована диспропорція у виплаті їм винагород, ускладнений та непрозорий доступ до професії приватних виконавців. Недостатня незалежність та ефективність професійного самоврядування приватних виконавців. Неформальні практики “стоп-списків” недоторканих боржників.

Належна робота виконавців ускладнена такими факторами:

- обмежені можливості та тривалість виявлення рахунків та майна боржника, відсутність повноцінного електронного обміну інформацією між виконавцями та ПФУ, Державною податковою службою, Державною прикордонною службою, МВС, застаріла практика запитів;
- відсутність реєстру рахунків боржників – фізичних осіб, автоматизованого арешту коштів, електронного документообігу між виконавцями та банківськими установами;
- декларативна відповідальність за невиконання судового рішення та перешкоджання його виконанню;
- дія мораторіїв, які забороняють виконання рішень стосовно певних категорій боржників.

РІШЕННЯ:

Підвищити ефективність виконання судових рішень, усунути корупційну складову у виконавчих провадженнях.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- державним та приватним виконавцям надано безпосередній доступ до відомостей ПФУ, Державної податкової служби (включаючи податкову звітність боржника), Державної прикордонної служби, МВС, Єдиного реєстру бюро кредитних історій щодо боржників, необхідних для виявлення активів боржника;
- впроваджено реєстр рахунків боржників – фізичних осіб;
- запроваджене автоматизоване отримання виконавцями відомостей про активи боржника;
- запроваджено де-факто автоматизований розподіл виконавчих проваджень між державними виконавцями, який унеможливує ручне втручання та скасовує “неформальні” спеціалізації державних виконавців;
- вдосконалено документообіг державних виконавців (скасовано вимогу щодо скріплення документів виконавчого провадження печатки, запроваджено КЕП);
- запроваджено електронний документообіг між державним/приватними виконавцями та банківськими, а також іншими фінансовими установами;
- запроваджено електронний документообіг між судовими органами та банками (для цілей направлення виконавчих документів);
- автоматизовано накладення арешту та списання коштів боржника (в межах суми боргу) та зняття арешту в межах, що перевищує таку суму;
- суттєво обмежено дію мораторіїв на виконання судових рішень, скасовано їх необґрунтовано частину;
- усунути штучні можливості для затягування та саботажу виконання судового рішення іншим судовим процесом, прямо заборонено в процесуальних кодексах забезпечувати позов зупиненням виконання судового рішення, яке набрало законної сили;
- вдосконалено механізм виконання рішень, за якими боржник зобов'язаний вчинити певні дії або утриматися від їх вчинення, аби їх невиконання стало фінансово не вигідним;
- до реєстру боржників вносяться відомості також і про виконавчі провадження, в яких боржник зобов'язаний вчинити певні дії або утриматися від їх вчинення (так звані негрошові виконавчі провадження);
- запроваджено адміністративну відповідальність для посадових/службових осіб державних органів, які не виконують/перешкоджають виконанню судового рішення (шляхом змін до КУпАП);
- усунуто штучні перешкоди для доступу до професії приватного виконавця, забезпечено реальну анонімність практичної частини іспиту (анонімне тестування);
- оновлено склад Дисциплінарної комісії приватних виконавців та забезпечено її незалежність, відкритість її засідань та оприлюднення її рішень на веб-сайті МЮ;
- законодавчо закріплено пряме виборче право та право голосу для всіх приватних виконавців з питань, які виносяться на з'їзд приватних виконавців України.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива “Разом проти корупції”, Рада бізнес-омбудсмена

7. УСУНЕННЯ “РУЧНОГО РЕЖИМУ” ТА ІНШИХ НЕДОЛІКІВ СИСТЕМИ ВИПЛАТ ТА РОЗПОДІЛУ ВІНАГОРОД ДЕРЖАВНИМ/ПРИВАТНИМ ВИКОНАВЦЯМ

ПРОБЛЕМА:

Недосконалість правил виплати винагород державним та приватним виконавцям, яка призводить до необґрунтовано високих видатків спеціального фонду (коштів виконавчого збору) на винагороду виконавцям за відносно легкими виконавчими провадженнями (зокрема, стягнення боргу з державних та комунальних структур). Наявність одіозних випадків виплат аномально великих нагород за стягнення коштів з державного сектору у простих виконавчих провадженнях.

Факти зловживань при виплаті (в тому числі, вразливість до примусових “відкатів” частини винагород з державних виконавців як умови їх отримання).

В Україні працює близько 4,7 тис. державних виконавців, які уповноважені на примусове виконання судових рішень та рішень інших уповноважених органів. З кінця 2016 року – в якості стимулу для ефективної роботи без корупційної складової – їх фінансова винагорода виплачується у разі фактичного виконання (повного або часткового) виконавчого документа в розмірі 2% (для керівника та профільного заступника – 0,5%) стягнутої суми або вартості майна боржника, але не більше 200 прожиткових мінімумів для працездатних осіб (384 200 грн) за одне стягнення. Також виплата винагороди здійснюється у разі дотримання виконавцем визначених Мін’юстом критеріїв.

РІШЕННЯ:

Усунути корупційну складову при виплаті винагород державним та приватним виконавцям.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- зменшено до обґрунтованого рівня максимальну суму винагороди державного/приватного виконавця у межах одного стягнення;
- встановлено максимальну суму винагород державного/приватного виконавця на рік;
- зменшено відсоток виплати винагород державним виконавцям за стягнення, якщо боржниками за виконавчими провадженнями є комерційні суб’єкти господарювання державного та комунального секторів економіки, що не фінансуються з бюджету;
- на сайті Мін’юсту оприлюднено документацію щодо призначення та виплати винагород (заяви, подання, погодження, листи, накази тощо);
- унеможливлено випадки примусових “відкатів” частини винагород з державних виконавців як умови їх отримання, ініційовано перед ДБР і НАБУ та проведено досудові розслідування випадків одержання аномально великих винагород державних виконавців та руху коштів після перерахування винагород на їхні рахунки;
- переведено в автоматичний режим призначення та виплату винагороди державним та приватним виконавцям (за умови виконання передбачених законодавством вимог).

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива “Разом проти корупції”, Нотаріальна палата, Європейська Бізнес Асоціація

8. ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ВІДНОВЛЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ БОРЖНИКА АБО ВИЗНАННЯ ЙОГО БАНКРУТОМ

ПРОБЛЕМА:

Наявність корупційної системи кругової поруки між посадовими особами та ключовими виконавцями дій з майновими активами в процедурі банкрутства (арбітражними керуючими, а/к).

Недосконалість регулювання та системи контролю за діями арбітражних керуючих: рішення про притягнення до відповідальності арбітражних керуючих за результатами перевірок територіальних відділів Мін'юсту приймає дисциплінарна комісія, яка є підконтрольною Міністерству юстиції, не має визначеного статусу та адреси офіційного здійснення діяльності.

Відсутність у Міністерства юстиції ресурсів та засобів для забезпечення належної реалізації повноваження, за яким воно має сприяти створенню економічних умов, необхідних для реалізації процедур відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом (п.п.40 п.4 Положення), що є економічними інструментами.

Як наслідок, процедура судового провадження у справі про банкрутство стала в Україні інструментом для протиправного заволодіння майном та активами, шахрайства з фінансовими ресурсами, виведення активів боржниками. Кількість та масштаб протиправних дій у процедурах банкрутства є однією з ключових перешкод для приходу в країну іноземних інвестицій.

РІШЕННЯ:

Вдосконалити систему регулювання та контролю роботи арбітражних керуючих та усунути її корупційні вразливості.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- повноваження державного органу з питань банкрутства передано Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства;
- повноваження щодо здійснення контролю за арбітражними керуючими (перевірка діяльності та рішення про притягнення до відповідальності) поступово передано саморегульним організаціям; повноваження осіб, що здійснюють перевірку, обмежено організаційними питаннями діяльності арбітражного керуючого та дотриманням ним стандартів професії; контроль за діяльністю у межах справи про банкрутство здійснює суд, який розглядає звіти арбітражного керуючого та скарги на його діяльність з боку учасників процедур банкрутства;
- створено саморегульні організації а/к на основі економічного партнерства незалежних суб'єктів, які надають публічні послуги;
- Міністерству юстиції залишено повноваження ліцензування діяльності а/к та контролю за саморегульними організаціями;
- впроваджено автоматизовану систему, через яку працюватимуть арбітражні керуючі. До відомостей якої матимуть доступ перевіряючі, які, не контактуючи безпосередньо з арбітражним керуючим, здійснюватимуть контроль;
- Мін'юсту надане право представляти інтереси держави (державних органів) у процедурах банкрутства (зміни до Кодексу банкрутства, підзаконних актів МЮ і МЕРТ);
- встановлено інститут відшкодування шкоди завданої діями а/к через запровадження механізму страхування професійної відповідальності саморегульними організаціями а/к.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: INSOL Ukraine

9. РОЗБУДОВА МЕХАНІЗМУ ПЕРЕВІРКИ ІНФОРМАЦІЇ ПРО КІНЦЕВИХ БЕНЕФІЦІАРНИХ ВЛАСНИКІВ

ПРОБЛЕМА:

В Україні відсутній механізм перевірки достовірності інформації про кінцевих бенефіціарних власників (контролерів). Причиною тому є недосконалі процедури здійснення ідентифікації та верифікації громадян, брак інструментів притягнення до відповідальності за порушення вимог законодавства про зазначення кінцевих бенефіціарних власників (контролерів).

РІШЕННЯ:

Розробити та впровадити механізм перевірки (верифікації) кінцевих бенефіціарних власників.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- впроваджено ризикоорієнтований підхід суб'єктів первинного фінансового моніторингу (СПФМ) при перевірці клієнтів;
- збільшено порогову суму (від 300 тис. грн) та зменшено кількість ознак для обов'язкового звітування про фінансові операції, про які СПФМ зобов'язані повідомляти Держфінмоніторинг;
- посилено вимоги до виявлення СПФМ-ами бенефіціарних власників своїх клієнтів;
- запроваджено міжнародний інструментарій замороження активів та регламентовано дії СПФМ із активами, що пов'язані з тероризмом та його фінансуванням;
- удосконалено законодавчі норми, які впливають на якість розслідування злочинів з легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом; забезпечують конфіденційність факту отримання та виконання СПФМ запитів, рішень та доручень Держфінмоніторингу;
- створено єдину систему ідентифікації осіб – резидентів України на базі удосконаленого демографічного реєстру України;
- для платіжних систем введено обов'язок супроводжувати грошові перекази повною інформацією про платника та одержувача переказу;
- вдосконалено бізнес-процеси взаємодії відповідальних органів влади з втілення механізму перевірки даних про бенефіціарних власників;
- модернізовано модуль про бенефіціарних власників у ЄДР;
- дані про бенефіціарних власників з ЄДР інтегровано до Глобального реєстру бенефіціарних власників.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива “Разом проти корупції”, Європейська Бізнес Асоціація, Transparency International Україна, Центр протидії корупції

10. МІНІМІЗАЦІЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ДЛЯ ХАБАРНИЦТВА В СФЕРІ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ ТА КАМЕРАЛЬНИХ ПЕРЕВІРОК РЕЄСТРАЦІЙНИХ ДІЙ НОТАРІУСАМИ ТА ДЕРЖАВНИМИ РЕЄСТРАТОРАМИ

ПРОБЛЕМА:

Недосконалість існуючої системи контролю у сфері державної реєстрації, яка відкриває широкі можливості для зловживання працівниками Міністерства юстиції повноваженнями щодо застосування санкцій до нотаріусів та державних реєстраторів. Можливість довільного визначення Мін'юстом державних реєстраторів та/або суб'єктів державної реєстрації, щодо яких буде здійснено перевірку, навіть без жодних підстав.

Крім того, такий критерій моніторингу, як проведення реєстраційних дій у неробочий час, часто призводить до перевірки звичайної роботи нотаріусів, а не їх зловживань (постійні технічні збої у роботі реєстрів змушують і добросовісних нотаріусів працювати в неробочий час).

Відсутність диференційованої системи санкцій дозволяє як блокувати доступ до реєстрів за найменшу помилку, так і зберігати суб'єкту доступ до реєстрів навіть за десятки порушень.

Зазначені обставини спонукають нотаріусів та державних реєстраторів до вирішення питань із працівниками Мін'юсту в корупційний спосіб.

РІШЕННЯ:

Мінімізувати стимули для хабарництва в сфері моніторингу та камеральних перевірок реєстраційних дій нотаріусами та державними реєстраторами.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- встановлено диференційовану систему санкцій, тривалості відключення нотаріусів та державних реєстраторів від ДРРП та ЄДР ЮО, ФОП та ГФ, прив'язану до "тяжкості" вчиненого порушення, включно з довічним анулюванням доступу до реєстрів (за найбільш серйозні порушення);
- вилучено норму, яка дозволяє Міністерству юстиції здійснювати перевірку будь-якого нотаріуса на власний розсуд, без жодних інших підстав;
- припинено застосування тимчасового блокування доступу нотаріусів до державних реєстрів за технічні помилки та недоліки програмного забезпечення державних реєстрів, в результаті яких не порушуються права громадян їх законні права та інтереси;
- забезпечено оприлюднення результатів камеральних перевірок державних реєстраторів (включно з випадками, коли внаслідок перевірки порушень не було виявлено);
- затверджено чіткий та вичерпний перелік умов (тяжкості порушень), за яких може бути анульоване свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: Нотаріальна палата, ініціатива "Разом проти корупції", Європейська Бізнес Асоціація, Рада бізнес-омбудсмена

11. УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ ЗЛОВЖИВАНЬ ПРИ ТЕСТУВАННІ НА ПРАВО ЗАЙНЯТТЯ НОТАРІАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ТА ПРАКТИКИ “КУПІВЛІ” НОТАРІАЛЬНИХ СВІДОЦТВ

ПРОБЛЕМА:

Недоліки системи незалежного анонімного тестування потенційних нотаріусів, що роблять можливим практику купівлі свідоцтв про право на зайняття нотаріальною діяльністю.

Із впровадженням електронного незалежного анонімного тестування було істотно зменшено масштаб зловживань з боку членів ВККН та керівництва Міністерства юстиції.

Тим не менше, внаслідок недосконалого захисту системи тестування від незаконного втручання існують ризики фальсифікації потрібної кількості балів технічним адміністратором системи тестування та паралельної роботи з тестовими завданнями через логін та пароль кандидата.

РІШЕННЯ:

Вдосконалити процедуру складання іспитів на право зайняття нотаріальною діяльністю та програмне забезпечення системи незалежного анонімного тестування.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- вдосконалено вимоги до теоретичних тестових питань незалежного анонімного тестування (питання розміщені на сайті МЮ за один місяць до початку іспиту і змінюються на кожен іспит);
- вдосконалено вимоги до практичних завдань незалежного анонімного тестування (завдання готуються за допомогою програмного забезпечення, яке забезпечує конфіденційність завдань та не дає можливості доступу до цієї інформації будь-якій особі, що забезпечує організацію іспиту);
- впроваджено нову систему незалежного анонімного тестування, яка дозволяє кандидату одразу бачити правильність/помилковість наданої відповіді на питання чи практичне завдання;
- встановлено захист системи незалежного анонімного тестування, який унеможливорює зловживання з боку технічного адміністратора та проникнення в систему з метою зміни результатів іспиту;
- встановлено процедуру оскарження (перегляду) результатів іспитів із дослідженням та використанням відеофіксації іспиту та результатів відповідей на теоретичні та практичні завдання тестування.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконаний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: Нотаріальна палата, ініціатива “Разом проти корупції”, Європейська Бізнес Асоціація

12. УСУНЕННЯ НЕЗАКОННИХ ЕКСПЕРИМЕНТІВ І НЕЗАКОННИХ ПЛАТЕЖІВ У ПРОЦЕДУРІ РЕЄСТРАЦІЇ ШЛЮБУ

ПРОБЛЕМА:

У липні 2016 року за ініціативою Міністерства юстиції України Кабінет Міністрів прийняв розпорядження № 502-р “Про запровадження реалізації пілотного проекту щодо державної реєстрації шлюбу”. Згідно з цим розпорядженням, юридичні особи публічного права (державні і комунальні підприємства) можуть здійснювати реєстрацію шлюбу всього за одну добу.

При цьому жодних змін до Сімейного кодексу України та Закону України “Про державну реєстрацію актів цивільного стану” внесено не було. Дані законодавчі акти передбачають, що державна реєстрація шлюбу проводиться після закінчення одного місяця з дня подання нареченими заяви про державну реєстрацію шлюбу. Таким чином, вбачається невідповідність цього розпорядження вимогам закону. Крім того, юридичні особи публічного права, що надають послугу “шлюб за добу”, у довільному порядку встановлюють за її надання не передбачені жодним нормативно-правовим актом платежі. Так, вартість “шлюбу за добу”, може сягати у комунальному підприємстві від 5109 до 12073 грн. При цьому до місцевого бюджету з цієї суми надходить лише 0,85 грн. Отже, в даному випадку спостерігається порушення законів і стягнення з громадян незаконних платежів.

РІШЕННЯ:

Скасувати Розпорядження КМ №502-р “Про запровадження реалізації пілотного проекту щодо державної реєстрації шлюбу” або внести зміни до Сімейного кодексу та Закону України “Про державну реєстрацію актів цивільного стану”, якими передбачити можливість реєстрації шлюбу протягом 24 годин з моменту подачі нареченими відповідної заяви, а також чітку вартість та розподіл коштів за таку адміністративну послугу.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- послуга “Шлюб за добу” не надається або надається відповідно до Сімейного кодексу та Закону України “Про державну реєстрацію актів цивільного стану” після внесення до них відповідних змін;
- державні та комунальні підприємства не надають послугу “Шлюб за добу” і не стягують за неї жодних платежів;
- повноваження надання послуг з реєстрації “Шлюбу за добу” передано до органів РАЦС (у системі органів місцевого самоврядування) відповідно до Сімейного кодексу України та Закону України “Про державну реєстрацію актів цивільного стану”, а адміністративний збір за такі послуги надаються виключно у розмірі, що передбачений законом.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: ГО “Центр політико-правових реформ”

13. СКАСУВАННЯ КОРУПЦІЙНОГО ІНСТРУМЕНТУ ПРИТЯГНЕННЯ ЗАСУДЖЕНИХ ДО КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА НЕНАСИЛЬНИЦЬКІ ДИСЦИПЛІНАРНІ ПРОСТУПКИ (СТ. 391 КК УКРАЇНИ)

ПРОБЛЕМА:

Шантаж, репресії та здирицтво щодо засуджених через зловживання тюремними адміністраціями можливістю притягнення/непритягнення їх до кримінальної відповідальності за ненасильницькі дисциплінарні проступки (ст. 391 КК України).

В Україні засуджений може отримати додатково від 1 до 3 років позбавлення волі за “злісну непокору” представнику тюремної адміністрації: відмову від прибирання, нетактовну поведінку та інші ненасильницькі дисциплінарні проступки. При цьому, тюремний персонал має десятки ефективних інструментів підтримання дисципліни у в'язницях.

Крім того, можливість сформувати доказову базу “злочину” в будь-який момент використовується персоналом колоній для примушування засуджених до співпраці з адміністрацією, необлікованої (рабської) праці, а також для вимагання коштів у членів сімей засуджених.

РІШЕННЯ:

Забезпечити скасування статті 391 Кримінального кодексу України (законопроект № 2079).

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- скасовано статті 391 КК України “Злісна непокоря вимогам адміністрації установи виконання покарань”;
- покарання осіб, засуджених за ст. 391 КК України, переглянуто відповідно до ч. 1 ст. 58 Конституції України.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива “Разом проти корупції”, Харківська правозахисна група, ГО “Альянс Української Єдності”, ГО “Центр політико-правових реформ”

14. УСУНЕННЯ СТИМУЛІВ ДЛЯ КОРУПЦІЇ В УСТАНОВАХ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ ТА СЛІДЧИХ ІЗОЛЯТОРАХ ШЛЯХОМ ПРИЙНЯТТЯ КОМПЛЕКСНОГО ЗАКОНУ “ПРО ПЕНІТЕНЦІАРНУ СИСТЕМУ” ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВИЛ ВНУТРІШНЬОГО РОЗПОРЯДКУ

ПРОБЛЕМА:

Випадки вимагання неправомірної вигоди у засуджених та членів їх сімей шляхом створення у пенітенціарних установах нестерпних умов перебування, штучних, необґрунтованих обмежень та заборон.

В українських СІЗО та установах виконання покарань ще з часів СРСР діє налагоджена система необґрунтованих обмежень щодо харчування, гігієни, зберігання речей/документів, проведення побачень тощо, які на практиці часто або не виконуються за винагороду, або в будь-який момент можуть стати причиною для вибіркової репресії щодо засуджених.

РІШЕННЯ:

Привести умови тримання та праці в мережі СІЗО та установ виконання покарань (УВП) у відповідність до європейських стандартів шляхом прийняття комплексного закону “Про пенітенціарну систему” та вдосконалення правил внутрішнього розпорядку.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- усунуто необґрунтовані обмеження щодо харчування, гігієни, зберігання речей/документів, проведення побачень засуджених, які порушують їх базові права та призводять до корупційних практик;
- в УВП запроваджено систему реінтеграції засуджених у суспільство як законослухняних громадян, їх працевлаштування, навчання;
- удосконалено процедури відбору пенітенціарного персоналу та підвищено рівень оплати праці працівників СІЗО та УВП;
- правозахисникам дозволено проводити моніторингові візити не тільки до УВП, а й до закладів попереднього ув'язнення.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: Харківська правозахисна група, ГО “Альянс Української Єдності”, ГО “Центр політико-правових реформ”, ініціатива “Разом проти корупції”

15. ПОДОЛАННЯ НАЙБІЛЬШ ПОШИРЕНИХ ЗЛОВЖИВАНЬ В СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ШЛЯХОМ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ НОВОЇ РЕДАКЦІЇ ЗАКОНУ “ПРО ПУБЛІЧНІ ЗАКУПІВЛІ”

ПРОБЛЕМА:

Зловживання при здійсненні публічних закупівель через вразливості електронної системи публічних закупівель ProZorro.

Законом України “Про публічні закупівлі” створено правові умови для прозорого та конкурентного здійснення закупівель, а впровадження ProZorro стало однією з найбільш успішних реформ в Україні.

Тим не менше, ProZorro залишається вразливою для ряду зловживань, які практикують недоброчесні замовники та підрядники: закупівлі під одного учасника, подрібнення закупівлі, колективна безвідповідальність тендерних комітетів, антиконкурентні узгоджені дії, зтягування або зрив тендерів, демпінг (аномально низькі ціни) тощо.

РІШЕННЯ:

Вдосконалити законодавство про публічні закупівлі та роботу системи електронних закупівель ProZorro з метою унеможливлення найбільш поширених зловживань.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- впроваджено оцінку пропозицій за вартістю життєвого циклу (врахування вартості експлуатації предмета закупівлі);
- замовникам надано можливість відхилити тендерні пропозиції з аномально низькою ціною (демпінгом);
- тендерні комітети замінено на уповноважених осіб з питань закупівель у форматі “одна закупівля – одна уповноважена особа”;
- учасникам закупівлі надано можливість протягом 24 годин виправити недоліки у тендерній пропозиції, виявлені замовником;
- до поняття “робіт” включено розроблення проектної документації на об’єкти будівництва, науково-проектної документації, містобудівної документації (документації з просторового планування) або їх частин (включаючи історико-архітектурні опорні плани);
- об’єднанням учасників надано можливість участі у тендерах;
- з учасників-нерезидентів знято дискримінаційні, антиконкурентні обмеження в сфері закупівель;
- оскарження закупівель в Антимонопольний комітет здійснюється виключно через електронну систему закупівель;
- збережено та продовжено закупівлі лікарських засобів через міжнародні організації.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: ДП “Прозорро”, ТАРАС, ГО “Центр “Ейдос”, Європейська Бізнес Асоціація, ініціатива “Разом проти корупції”

16. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА ПРОЗОРОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ МФО, ШЛЯХОМ СТВОРЕННЯ КООРДИНАЦІЙНОГО ОРГАНУ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ, УДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ОПРИЛЮДНЕННЯ ДАНИХ СИСТЕМИ “ПРОЗОРИЙ БЮДЖЕТ”

ПРОБЛЕМА:

Існуючий організаційний механізм державного управління позиками МФО не забезпечує ефективну координацію діяльності відповідальних виконавців та інших учасників проектів. Відсутність належного обліку і відкритості інформації для аналізу, контролю, повторного застосування і навчання призводить до суб'єктивної оцінки і зловживань під час проведення закупівель.

У 2018 році в Україні виконувалось 26 інвестиційних проектів загальною вартістю близько 2,5 млрд дол. США та 5,0 млрд євро, що залучені під державні гарантії, як позики МФО: МБРР, ЄБРР, Європейського інвестиційного банку та інших. Незважаючи на вигідні умови отримання позик МФО, витрати на їх обслуговування є суттєвим навантаженням на бюджет, а затримки у використанні позик можуть призводити до їх часткового анулювання. Основною причиною тому є недостатньо ефективні механізми державного управління спільними з МФО інвестиційними проектами.

Для підвищення ефективності використання зовнішньої допомоги держава має узгоджувати напрями такої підтримки із національними пріоритетами, доводити до міжнародних організацій доцільність впровадження пріоритетних проектів, раціонально використовувати отриману допомогу, забезпечувати доступність інформації та звітування перед суспільством тощо.

РІШЕННЯ:

Створити Центр управління проектами, як координаційний орган, що буде координатором портфелю проектів і комунікатором між МФО, відповідальними виконавцями, групами управління проектами та іншими учасниками. Забезпечити доступність інформації про спільні з МФО проекти, шляхом створення електронної системи відкритих даних, як офіційного порталу координації кредитних коштів МФО, функціонування якої зменшить корупційні ризики та підвищить довіру бізнесу і громад до органів влади щодо ефективного використання кредитних коштів МФО.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- удосконалено адміністрування та оприлюднення даних системи “Прозорий бюджет” щодо проектів з МФО;
- розроблено стратегію співпраці з МФО щодо реалізації нагальних пріоритетних інвестиційних проектів із залученням кредитних коштів МФО: довгострокову програму на 12 років (пріоритетні напрями, цілі та принципи співробітництва України з МФО), середньострокову стратегію на 4 роки (ключові завдання і заходи із реалізації спільних з МФО інвестиційних проектів) та короткостроковий план заходів на 2 роки (детальний план дій та очікувані результати реалізації інвестиційних проектів);
- створено Центр управління проектами, за участю професійної громадськості;
- створено офіційний портал координації кредитних коштів МФО.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: Міждержавна гільдія інженерів-консультантів, CoSt

17. ЗМЕНШЕННЯ ТИСКУ НА СУБ'ЄКТІВ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ШЛЯХОМ СКАСУВАННЯ ПІДЗАКОННИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ САНКЦІЙ В ЦІЙ СФЕРІ

ПРОБЛЕМА:

Неповне виконання вимог закону щодо скасування Україною спецсанкцій у сфері ЗЕД, що створює можливість для продовження тиску на суб'єктів господарювання, на яких санкції були накладені раніше.

21.06.2018 р. Верховною Радою України було прийнято Закон України “Про валюту і валютну операції”, яким було скасовано один із найбільших корупційних інструментів тиску на зовнішньоекономічний бізнес – спеціальні санкції в сфері ЗЕД (втратила чинність відповідна норма – стаття 37 Закону України “Про зовнішньоекономічну діяльність”).

Тим не менше, Кабінетом Міністрів України, Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади не було виконано вимогу ч. 10 ст. 16 Закону України “Про валюту і валютну операції” та не скасовано підзаконні НПА щодо застосування спецсанкцій.

Більше того, працівники Міністерства продовжують застосовувати спецсанкції, накладені до 07.02.2019 р., та ініціювати в судах їх продовження (зокрема, індивідуальне ліцензування, що вимагає погодження з Міністерством кожної зовнішньоекономічної операції). Всього в Україні станом на 26.02.2019 р. спеціальні санкції в сфері ЗЕД продовжують діяти та застосовуватись щодо 13 614 суб'єктів ЗЕД (1999-2019 рр.).

РІШЕННЯ:

Повністю припинити застосування спецсанкцій в сфері ЗЕД.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- скасовано всі підзаконні НПА щодо спецсанкцій в сфері ЗЕД;
- скасовано всі діючі спеціальні санкції в сфері ЗЕД.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконаний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива “Разом проти корупції”, ГО “Центр економічної стратегії”, Європейська Бізнес Асоціація, Рада бізнес-омбудсмена

18. ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ АУКЦІОНІВ З ПРОДАЖУ ПРАВ ДЛЯ РОЗМІЩЕННЯ ЗАСОБІВ ЗОВНІШНЬОЇ РЕКЛАМИ У МЕЖАХ СМУГ ВІДВЕДЕННЯ АВТОМОБІЛЬНИХ ДОРІГ ЗАДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОФІЦІЙНОЇ ОПЛАТИ КОШТІВ

ПРОБЛЕМА:

Діюча процедура отримання дозволів на розміщення зовнішньої реклами поза межами населених пунктів не встановлює жодних вимог до власників відповідних територій і споруд щодо умов, на яких розповсюджувачам зовнішньої реклами надається згода на її розміщення.

Як наслідок, розміщення засобів зовнішньої реклами у межах смуг відведення автомобільних доріг загального користування здійснюється без сплати за тимчасове користування відповідними місцями, які є державною власністю чи власністю територіальних громад, а отримання дозволів на безоплатне користування такою власністю містить значні корупційні ризики.

РІШЕННЯ:

Запровадити електронні аукціони з продажу прав на тимчасове користування місцями для розміщення засобів зовнішньої реклами у межах смуг відведення автомобільних доріг загального користування, з подальшим розподілом отриманих коштів між державним (ОДА) та місцевим бюджетом (ремонт і утримання автомобільних доріг загального користування).

Внести відповідні зміни до Закону України "Про рекламу", передбачивши можливість отримання дозволу на розміщення зовнішньої реклами в електронному вигляді після отримання права на тимчасове користування місцями для розміщення засобів зовнішньої реклами за результатами електронного аукціону.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- проведено інвентаризацію фактів безоплатного тимчасового користування місцями для розміщення засобів зовнішньої реклами у межах смуг відведення автомобільних доріг загального користування та оприлюднено відповідні відомості на сайтах ОДА;
- розроблено і внесено зміни до Типових правил розміщення зовнішньої реклами поза межами населених пунктів або Закону України "Про рекламу";
- розроблено рекомендації щодо формування лотів для продажу прав на тимчасове користування місцями для розміщення засобів зовнішньої реклами у межах смуг відведення автомобільних доріг загального користування з використанням електронної системи ProZorro.Продажі;
- проведено електронні аукціони у всіх областях України, оприлюднено їх результати;
- дозволи на розміщення зовнішньої реклами отримуються у електронному вигляді за результатами електронних аукціонів.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: РПР - Муніципальний розвиток, ініціатива "Разом проти корупції", ГО "Реклама доріг України", ДП "Прозорро.Продажі", Європейська Бізнес Асоціація

19. ПЕРЕВЕДЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ФОРМУВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК В ЕЛЕКТРОННУ ФОРМУ

ПРОБЛЕМА:

Процедура оформлення земельних ділянок із земель державної або комунальної власності залишається надмірно обтяженою для суб'єктів господарювання та має значну кількість корупційних ризиків. Середній строк оформлення однієї земельної ділянки складає 8,5 місяців. При цьому готується та використовується у середньому 55 паперових документів, відомості яких дублюються. Обсяг корупційних витрат на процедурні питання формування земельної ділянки за 1 рік становить 2,32 млрд грн (розрахунок сектору "Будівництво" BRDO за даними опитування Асоціації фахівців землеустрою України, 2019 р).

РІШЕННЯ:

Запровадити максимально оптимізовану, виключно електронну процедуру формування земельних ділянок (без розроблення документації із землеустрою у паперовій формі).

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- діловий процес формування земельних ділянок переглянуто та дерегульовано (зменшено кількість адміністративних процедур);
- кожний етап електронної процедури відображено в мережі Інтернет, у тому числі відомості про відповідальних осіб, дозвільні документи та підстави для відмови при проходженні окремих етапів формування земельної ділянки;
- розроблене та протестоване програмне забезпечення для формування земельних ділянок шляхом виключно електронної процедури, без розроблення паперової документації із землеустрою;
- розроблено та внесено до ВРУ проект закону щодо запровадження повністю електронної процедури формування земельної ділянки.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: Європейська Бізнес Асоціація, Всеукраїнська мережа доброчесності і комплаєнсу "UNIC", IDLO

20. УЗГОДЖЕННЯ ЗЕМЛЕВПОРЯДНИХ ТА МІСТОБУДІВНИХ ПРОЦЕДУР ДЛЯ УПЕРЕДЖЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ

ПРОБЛЕМА:

Колізії, дублювання та неузгодженість земельного та містобудівного законодавства, термінології, видів документації, дозвільних процедур, правових режимів використання, обліку та оцінки земельних ділянок та розташованих на них об'єктів будівництва. Ці колізії стають причиною численних відмов у наданні адміністративних послуг територіальними органами земельних ресурсів і органами містобудування та, що породжує корупцію. За даними BRDO, обсяг надлишкових витрат держави та бізнесу для вирішення цих колізій становить більше 340 млн грн на рік.

РІШЕННЯ:

Узгодити земельне та містобудівне законодавство та запровадити розроблення комплексної проектно-землепорядної та містобудівної документації.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- узгоджено зміст землепорядної та містобудівної документації;
- узгоджено види даних, які застосовуються у галузях землеустрою та містобудування;
- внесено до Верховної Ради та прийнято закон про узгодження галузей землеустрою та містобудування за напрямом просторового планування.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: Факультет землепорядкування НУБіП, Національна спілка архітекторів України, ДП "Діпромiсто", Європейська Бізнес Асоціація, IDLO

21. ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ТА ПРОЗОРОГО МЕХАНІЗМУ ЗМІНИ ЦІЛЬОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК (БЕЗ ЗМІНИ ІСНУЮЧИХ ЗАБОРОН ТА ОБМЕЖЕНЬ)

ПРОБЛЕМА:

Надмірна обтяженість, складність, закритість процедури зміни цільового призначення сформованих земельних ділянок, відомості про які внесено до Державного земельного кадастру, що спричиняє значні корупційні ризики. Рішення про зміну цільового призначення земельних ділянок формально приймаються безоплатно, попри те, що вони можуть в разі змінювати вартість земельних ділянок. Часто ці рішення приймаються без врахування затвердженої містобудівної документації (плану зонування території, детального плану території).

РІШЕННЯ:

Забезпечити відкритість та перевести у електронний формат процедуру зміни цільового призначення сформованих земельних ділянок, відомості про які вже внесено до Державного земельного кадастру (не змінюючи обсяг існуючих обмежень і заборон на зміну цільового призначення) у відповідності до затвердженої містобудівної документації (плану зонування території, детального плану території).

Запровадити економічну процедуру зміни цільового призначення земельних ділянок, при якій більша частина різниці у вартості земельної ділянки до та після зміни призначення підлягає перерахуванню до місцевого бюджету.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- адміністративну процедуру зміни цільового призначення вже сформованих земельних ділянок переглянуто та дерегульовано (зменшено кількість обтяжливих вимог), а також запроваджено економічний механізм зміни цільового призначення;
- розроблено електронний сервіс у складі Державного земельного кадастру, що дозволяє оприлюднювати пропозиції та рішення на зміну цільового призначення земельних ділянок;
- внесено до Верховної Ради та прийнято закон про спрощення та забезпечення прозорості зміни цільового призначення земельних ділянок.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: Європейська Бізнес Асоціація, Факультет землевпорядкування НУБіП, IDLO, Національна спілка архітекторів України, Всеукраїнська мережа доброчесності і комплаєнсу "UNIC"

22. УСУНЕННЯ НАДМІРНИХ ОБТЯЖЕНЬ У ПРОЦЕДУРІ ЗНЯТТЯ ТА ПЕРЕНЕСЕННЯ РОДЮЧОГО ШАРУ ҐРУНТУ, ЗМЕНШЕННЯ РИЗИКІВ ЙОГО НЕЛЕГАЛЬНОГО ПРОДАЖУ

ПРОБЛЕМА:

Надмірна обтяжливість для суб'єктів господарювання процедури перенесення родючого шару ґрунту.

Для будівництва нового об'єкту на земельній ділянці необхідно зняти та перенести родючий шар ґрунту у спеціально визначене для цього місце. Для цього необхідно одержати дозвіл та розробити робочий проект землеустрою. Цей механізм є складний, тривалий та корумпований. Відомості про обсяг знятого родючого шару ґрунту у такий спосіб державі все одно не відомі. Є значні ризики продажу такого ґрунту на тіньовому ринку, без одержання коштів від їх продажу власниками земельних ділянок та громадами.

РІШЕННЯ:

Скасувати видачу дозволів на зняття та перенесення родючого шару ґрунту і складання окремого робочого проекту землеустрою. Запровадити електронну процедуру, в рамках якої вимоги щодо збереження родючого шару ґрунту визначатимуться у проектній документації із землеустрою, якою передбачається порушення ґрунту та розміщуватимуться у відкритому доступі.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- розроблено спрощену, електронну та прозору процедуру зняття та перенесення родючого шару ґрунту, яка передбачає геоприв'язку до земельної ділянки, з якої знятий шар ґрунту, оприлюднення вимог щодо перенесення родючого шару ґрунту за документацією із землеустрою, оприлюднення звітності про використання знятого родючого шару ґрунту із прив'язкою до сформованих земельних ділянок;
- розроблено та протестовано електронний ресурс для роботи з даними про визначення та перенесення родючого шару ґрунту;
- внесено до Верховної Ради та прийнято закон про зміни до процедури зняття та перенесення родючого шару ґрунту.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: Факультет землевпорядкування НУБіП, IDLO

23. ПРИПИНЕННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРИВАТИЗАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ, ЗАПРОВАДЖЕННЯ ДЛЯ ПІЛЬГОВИХ ТА СОЦІАЛЬНИХ ВЕРСТВ НАСЕЛЕННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ФОРМ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ

ПРОБЛЕМА:

Недосконалість механізму безоплатної приватизації земель державної та комунальної власності, надмірна обтяжливість процедури, що унеможлиблює реалізацію законних прав громадян на безоплатне отримання у власність земельної ділянки без застосування різного роду корупційних механізмів. Відсутність необхідної кількості вільних земель для забезпечення потреб безоплатної приватизації.

На сьогоднішній день, правом безоплатної приватизації земельних ділянок скористалися близько 17 млн. громадян України. Більшість земельних ділянок, які можливо було передати у приватну власність із земель державної та комунальної власності, передано. Зараз інструмент безоплатної приватизації земельних ділянок перетворився в корупційну практику.

РІШЕННЯ:

Розпочати публічний діалог щодо необхідності припинення положень законодавства, які передбачають безоплатну приватизацію земельних ділянок, та, за його результатами, розробити та подати до Верховної Ради законопроект щодо припинення положень законодавства, які передбачають безоплатну приватизацію земельних ділянок.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- розпорядникам земель надано повноваження відмовляти у безоплатній передачі конкретних земельних ділянок, у разі якщо такі землі вирішено передати за плату у власність або користування (проект закону внесено до ВРУ);
- проведено порівняння регіонів, у яких продовжується безоплатна приватизація земель, та регіони, які відмовились від такої практики;
- внесено до Верховної Ради та прийнято закон про скасування положень законодавства, які передбачають безоплатну приватизацію земельних ділянок;
- для пільгових та соціальних верств населення визначено та запроваджено альтернативні форми державної підтримки.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: Факультет землевпорядкування НУБіП, Юридична група EUCON

24. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ ДО ДЕРЖАВНИХ ТА КОМУНАЛЬНИХ ГЕОПРОСТОРОВИХ ДАНИХ

ПРОБЛЕМА:

Складність одержання геопросторових даних в електронному вигляді з державних або комунальних геоінформаційних систем, в тому числі кадастрових систем, та складність подальшої роботи з ними.

Такі геопросторові дані необхідні як вихідні дані для складання топографічних матеріалів, інвентаризації нерухомості, складання землевпорядної та містобудівної документації (у майбутньому – документації з просторового планування), а також повсякчас для прийняття управлінських рішень органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

РІШЕННЯ:

Встановити на рівні закону вимогу, що всі державні та комунальні геопросторові дані повинні бути опубліковані у тому обсязі та якості, у якому вони знаходяться у органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- внесено до Верховної Ради та прийнято закон про національну інфраструктуру просторових даних та доступ до просторової публічної інформації.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: Факультет землевпорядкування НУБіП, ГС “ЦРІ”, IDLO, Національна спілка архітекторів України, Всеукраїнська мережа доброчесності і комплаєнсу “UNIC”

25. УЗГОДЖЕННЯ КЛАСИФІКАЦІЇ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ТЕРИТОРІЇ ТА ВИДІВ ЦІЛЬОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК З МЕТОЮ УСУНЕННЯ ДИСКРЕЦІЇ ПРИ ЗАТВЕРДЖЕННІ ПРОЕКТНИХ РІШЕНЬ ДЛЯ БУДІВНИЦТВА

ПРОБЛЕМА:

Невідповідність класифікацій територій/земель, що застосовуються в містобудівній та землевпорядній документації, що призводить до вільного трактування посадовими особами затверджених проектних рішень генеральних планів населених пунктів, планів зонування та детальних планів територій при формуванні земельних ділянок або зміні їх цільового призначення. Це, в свою чергу, призводить до порушення прав власників/користувачів земельних ділянок та зловживань посадових осіб.

РІШЕННЯ:

Узгодити класифікації територій за функціональним використанням, які виділяються в містобудівній документації місцевого рівня, та види цільового призначення земель, що застосовуються при розробленні документації із землеустрою та веденні земельного кадастру.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- прийнято документ, що встановлює відповідність між функціональним використанням територій, які виділяються в містобудівній документації місцевого рівня, та видами цільового призначення земельних ділянок, згідно з наказом Держкомзему від 23.07.2010 р. № 548 (акт КМУ або спільний наказ Мінрегіону та Держгеокадастру);
- розроблено та описано механізм застосування документа з узгодження класифікацій територій/земель.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: ДП “Діпромiсто”, ініціатива “Разом проти корупції”, Офіс реформ КМУ, Національна спілка архітекторів України

26. УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ ЗЛОВЖИВАНЬ ПІД ЧАС ВИДАЧІ, АНУЛЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО СЕРТИФІКАТА ІНЖЕНЕРА-ЗЕМЛЕВПОРЯДНИКА ТА ІНЖЕНЕРА-ГЕОДЕЗИСТА

ПРОБЛЕМА:

Корупційні вразливості процедур видачі, анулювання кваліфікаційного сертифіката інженера-землевпорядника та інженера-геодезиста. Дискреційні повноваження членів Кваліфікаційної комісії, що фактично перебуває під контролем профільного ЦОБВ, дозволяє безапеляційно позбавляти сертифікованого інженера-землевпорядника кваліфікаційного сертифіката за фактично будь-яке порушення вимог законодавства в сфері землеустрою, включаючи описки або орфографічні помилки. При цьому членами кваліфікаційної комісії є особи, що не є інженерами-землевпорядниками, а переважна більшість взагалі не має практичного досвіду самостійного складання документації із землеустрою. Попри існування двох саморегулювальних організацій у сфері землеустрою, у Кваліфікаційній комісії представлена лише одна з них, що дозволяє зловживати повноваженнями комісії, розділяючи інженерів-землевпорядників на "своїх" та "чужих".

Процедура кваліфікаційного іспиту на отримання сертифіката інженера-землевпорядника та інженера-геодезиста передбачає усну частину (співбесіду), яка не базується на чітких питаннях або білетах – члени комісії задають кандидату будь-які запитання і оцінюють їх правильність на власний розсуд. Це робить неможливим успішне його складання без надання неправомірної вигоди або адміністративного сприяння керівництва Держгеокадастру.

Після прийняття у 2017 році Порядку роботи Кваліфікаційної комісії, видачі та анулювання кваліфікаційного сертифіката інженера-землевпорядника та інженера-геодезиста почалась хвиля масових нездач кандидатами іспитів, позбавлення сертифікатів діючих інженерів та створення перешкод у проходженні ними підвищення кваліфікації. За неофіційними даними представників професійної спільноти, вартість успішного складання іспиту, підвищення кваліфікації, непозбавлення сертифіката "коштує", залежно від вирішуваного питання, 1,5-3 тис. доларів США.

РІШЕННЯ:

Усунути корупційні вразливості в процедурах видачі, анулювання кваліфікаційного сертифіката інженера-землевпорядника та інженера-геодезиста; повне перезавантаження Кваліфікаційної комісії, шляхом включення до неї незалежних осіб, що користуються довірою професійної спільноти.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- затверджено новий незалежний склад Кваліфікаційної комісії;
- із процедури іспиту на одержання сертифіката інженера-землевпорядника та інженера-геодезиста виключено усну частину (співбесіду) та забезпечено публічність результатів тестування;
- передбачено, що за результатом курсу підвищення кваліфікації інженером-землевпорядником або інженером-геодезистом складається тест виключно щодо питань, які викладались під час курсу підвищення кваліфікації;
- наведено чітке визначення та вичерпний перелік випадків грубих порушень сертифікованим інженером-землевпорядником вимог положень нормативно-правових актів, нормативно-технічних документів, стандартів, норм і правил у сфері землеустрою;
- передбачено онлайн-трансляцію засідання Кваліфікаційної комісії про видачу, позбавлення, анулювання сертифікованого інженера-землевпорядника (інженера-геодезиста) із викликом землевпорядника (геодезиста).

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: Асоціація "Земельна спілка України", ініціатива "Разом проти корупції", ГО "Асоціація фахівців землеустрою України"

27. ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ПОВНОВАЖЕНЬ З РЕЄСТРАЦІЇ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК ЯК ЗАСІБ УСУНЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ (ІЗ АНТИРЕЙДЕРСЬКИМИ ЗАПОБІЖНИКАМИ)

ПРОБЛЕМА:

Станом на сьогодні повноваження з державної реєстрації земельних ділянок досі не передано від Держгеокадастру (ДГК) до місцевого самоврядування, всупереч вимогам Плану заходів з реалізації Стратегії реформування державного управління України на 2019-2021 роки. Через це дані адміністративні послуги є віддаленими від споживачів, адже кількість державних кадастрових реєстраторів ДГК є набагато обмеженішою, ніж та, яка би була у разі передання повноважень з реєстрації земельних ділянок органам місцевого самоврядування.

Відтак, через високе навантаження на державних кадастрових реєстраторів через їх обмежену кількість, зростають корупційні ризики, порушуються строки надання послуг тощо. При цьому адміністратори центрів надання адміністративних послуг можуть видавати лише витяги з Державного земельного кадастру (ДЗК). До них висуваються високі кваліфікаційні вимоги (вища юридична або землевпорядна освіта, стаж роботи 2 роки у відповідній сфері тощо), а тому не кожен центр надання адміністративних послуг може знайти таких осіб навіть для надання відомостей з ДЗК.

РІШЕННЯ:

Внести зміни до законодавства, що передбачають передання повноважень з реєстрації земельних ділянок від Держгеокадастру до органів місцевого самоврядування.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- внесено зміни до законодавства, що передбачають децентралізацію адміністративних послуг з державної реєстрації земельних ділянок (із запровадженням антирейдерських запобіжників);
- органи місцевого самоврядування (за прикладом сфери ДАБК) надають послуги з державної реєстрації земельних ділянок і мають можливість у повному обсязі інтегрувати їх до центрів надання адміністративних послуг самостійно.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: ГО “Центр політико-правових реформ”

28. ЗМІНА МЕТОДИКИ РОЗРАХУНКУ РОЗМІРУ ЗЕМЕЛЬНОГО ПОДАТКУ ДЛЯ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ

ПРОБЛЕМА:

Розмір земельного податку визначається на основі методики нормативної грошової оцінки земель населених пунктів. На основі аналізу фактичного матеріалу та показників виконаної технічної документації з оцінки земель по більш ніж 29,4 тис. населених пунктах України зроблено висновки про невиправдано складну формулу і методику розрахунку, яка не забезпечує відповідну якість результатів розрахунків, а також відсутність чітких і простих алгоритмів перевірки якості виконання нормативної оцінки призводить до зловживань з боку органів Держгеокадастру та місцевого самоврядування. Крім того, процедура визначення базової вартості земель населених пунктів базується на обробці великої кількості вихідних даних, достовірність яких надзвичайно сумнівна і не має жодних зв'язків з ринковим середовищем, що призводить до вільної трактовки значень базової вартості. Все це породжує дискреції у прийнятті рішень щодо встановлення розміру земельного податку для конкретних юридичних та фізичних осіб.

РІШЕННЯ:

Визначення базової рентної основи для розрахунків розміру земельного податку на основі ринкових показників.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- запровадження основи для розрахунків розміру земельного податку на основі ринкових показників;
- розроблення системи коефіцієнтів для диференціації показників за регіонами, розміром населених пунктів, цільовим використанням тощо;
- затвердження нової методики розрахунків з урахуванням результатів оцінки пілот-проектів;
- здійснення моніторингу ефективності застосування нової методики.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива “Разом проти корупції”, Європейська Бізнес Асоціація

29. УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДХОДІВ ЩОДО ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ АГРАРНИХ ГОСПОДАРСТВ ШЛЯХОМ НАДАННЯ ПРІОРИТЕТНОЇ ПІДТРИМКИ МАЛИМ ТА СЕРЕДНІМ ФЕРМЕРСЬКИМ ГОСПОДАРСТВАМ

ПРОБЛЕМА:

Вразливий до корупції порядок розподілу державних дотацій на підтримку аграрного бізнесу. Неврегульованість процедури вирішення потенційного чи реального конфлікту інтересів, за якого компанії, пов'язані з великими агрохолдингами та народними депутатами, отримують переважну частину агродотацій. Відсутність визначених в законі критеріїв розподілу, які би надавали більшу підтримку саме для малих та середніх фермерських господарств. Недостатня прозорість роботи комісії, що розглядає подані документи на отримання дотацій. Наявність дискреційних повноважень у членів комісії щодо врахування чи неврахування повноти та комплектності наданих документів.

В Україні вкрай важко усунути корупційну складову з будь-якої процедури розподілу коштів, де рішення приймають посадові особи, через вплив "людського фактора".

РІШЕННЯ:

Скасувати аграрні дотації. Звільнити групи фермерів, яких об'єктивно потребують державної підтримки, від оподаткування, або надати їм суттєві податкові пільги, максимально наблизити національне законодавство про фермерські кооперативи до законодавства західних країн, шляхом створення сприятливого середовища та чіткої мотивації для невеликих фермерів об'єднуватись в такі кооперативи.

До перегляду моделі оподаткування для малого бізнесу в аграрному секторі економіки – удосконалити механізм дотування державою аграрних компаній, спрямувавши всі або більшу частину аграрних дотацій на підтримку малих та середніх фермерських господарств та зменшення максимальної кількості коштів, що можуть надаватись "в одні руки".

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- визначено розміри господарств, які будуть виділені в категорію фермерів (малих та середніх господарств), що отримає пільгові умови оподаткування та кредитування;
- внесено зміни до податкового законодавства, якими визначено категорії фермерів (малих та середніх господарств), що підлягають звільненню від оподаткування або платять мінімальні податки;
- у співпраці з банками, розроблено механізми пільгового кредитування для визначеної групи фермерів;
- внесено зміни до Закону України "Про сільськогосподарську кооперацію", що стимулюють фермерів спільно інвестувати в переробку, створення інфраструктури та розвиток системи збуту продукції, учасникам кооперативів надано можливість розподіляти прибуток серед своїх членів без подвійного оподаткування та вкладати його в розвиток власного бізнесу;
- до зміни податкової моделі та скасування агродотацій – забезпечено прозорість роботи комісії з розподілу агродотацій: завчасне оприлюднення матеріалів засідань, їх трансляція з можливістю завантаження аудіозаписів, оприлюднення протоколів з поіменним голосуванням; встановлено максимальну суму дотацій, яка може бути виділена на одного заявника (з урахуванням пов'язаних компаній); встановлено критерії, за якими державну підтримку не зможуть отримувати або отримуватимуть в обмеженому обсязі великі аграрні компанії; більшу частину аграрних дотацій спрямовано на підтримку малих та середніх фермерських господарств.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива "Разом проти корупції", Аграрний дорадчий центр "BRIDGES", Європейська Бізнес Асоціація

30. ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО РЕЄСТРУ ДАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ЛАБОРАТОРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ

ПРОБЛЕМА:

Практика видачі недостовірних висновків результатів лабораторних досліджень про безпеку харчових продуктів.

Харчові товари, що ввозяться на територію України, підлягають державному контролю з боку Держпродспоживслужби шляхом проведення лабораторних досліджень (випробувань) вантажів на відповідність порушень законодавства про харчові продукти. На даний момент відсутність єдиної національної бази даних результатів лабораторних досліджень створює корупційні ризики, адже призводить до неможливості оперативної верифікації їх результатів з боку центрального апарату Держпродспоживслужби, операторів ринку та громадськості.

Ведення такого Реєстру дозволить знизити корупційні ризики з огляду на те, що:

- 1) посадові особи Держпродспоживслужби отримають можливість відслідковувати в режимі реального часу результати лабораторних досліджень по всім параметрам безпеки;
- 2) громадські об'єднання та споживачі зможуть робити вибіркові дослідження та верифікувати результати досліджень державних лабораторій шляхом проведення повторних досліджень в незалежних лабораторіях та оскаржувати невідповідність та порушення в судовому порядку.

РІШЕННЯ:

Створити Єдиний Реєстр результатів лабораторних досліджень (випробувань).

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- розроблено та прийнято зміни до Закону України “Про основні принципи та вимоги до безпеки та якості харчових продуктів” щодо запровадження Єдиного Реєстру результатів лабораторних досліджень (випробувань);
- розроблено та затверджено Постанову КМ “Про порядок ведення Єдиного Реєстру результатів лабораторних досліджень (випробувань)”;
- забезпечено фінансування для придбання програмного забезпечення для ведення Реєстру працівниками лабораторій та доступу працівникам Держпродспоживслужби;
- Єдиний Реєстр результатів лабораторних досліджень (випробувань) інтегровано до національної системи управління даними та швидкого обміну інформацією (повідомлення про ризики) для харчових продуктів та кормів – аналогу RASFF (система швидкого оповіщення про харчові продукти та корми у ЄС).

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: ГО “Краще майбутнє України”

31. ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕДУР ЗАКУПІВЛІ, ОБЛІКУ, ЗБЕРІГАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ МАЙНА ДЕРЖРЕЗЕРВУ, ВПРОВАДЖЕННЯ ВІДКРИТОЇ АНАЛІТИЧНОЇ ПЛАТФОРМИ ОБЛІКУ ТА РУХУ МАЙНА З МЕТОЮ УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ ЗЛОВЖИВАНЬ

ПРОБЛЕМА:

Наявність корупційних ризиків та схем при плануванні, підготовці та здійсненні закупівель Держрезерву, непрозора система аукціонів з продажу майна, що знаходиться на зберіганні, прямі втрати від крадіжок майна, що знаходиться на зберіганні.

РІШЕННЯ:

Впровадити відкриту аналітичну платформу обліку та руху майна Держрезерву та інші запобіжники для вдосконалення процесів закупівлі, обліку, зберігання та реалізації його майна.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- проведено інвентаризацію майна, що знаходиться на зберіганні у зберігачів Держрезерву;
- розроблено та впроваджено типову тендерну документацію та кваліфікаційні критерії до учасників, що унеможливають схеми їх дискримінації;
- розроблено та впроваджено прозору системи приймання продукції, що закладається;
- впроваджено електронні аукціони з продажу майна Держрезерву через “Прозорро. Продажі”;
- впроваджено аналітичну платформу обліку та руху майна, що закладається, зберігається та реалізується Держрезервом;
- оприлюднено інформацію, що стосується основних параметрів функціонування Держрезерву (KPI) у вигляді сукупності аналітичних даних у динаміці на власних ресурсах.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: ГО “Громадська ініціатива “Антикорупційний монітор”

32. ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕДУР НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ВИПЛАТ І ПОСЛУГ ТА ЗАПУСК ЄДИНОЇ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНОЮ ПІДТРИМКОЮ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ (E-SOCIAL) ДЛЯ НАЛАГОДЖЕННЯ ПРОЗОРОГО ОБЛІКУ КОШТІВ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

ПРОБЛЕМА:

Відсутність належного обліку використання коштів, передбачених в бюджеті на соціальний захист для всіх категорій отримувачів соціальної допомоги від держави (у 2019 р. – 322,9 млрд грн) та ризики необґрунтованих виплат.

У 2016 р. було взято другий кредит на розроблення системи E-Social (перший кредит у 52 млн дол. протягом 2006-2011 рр. було витрачено, але система так і не запрацювала). У 2019 р. впровадження E-Social також відбувається без належного висвітлення та у послідовності, коли розробники спершу описують усі ділові процеси міністерства (близько 200), а лише потім їх електронізують. Опис ділових процесів не передбачає їх реінжинірингу та внесення законодавчих змін, тобто в електронний вигляд переводяться й недосконалі процеси та корупційні ризики. Також ТЗ не передбачає підключення до системи медичних закладів.

Розроблення E-Social заплановане як окрема система, у той час як Пенсійний фонд вже має діючу е-систему обліку пенсіонерів, призначення та виплати пенсій, електронних пенсійних справ, реєстр застрахованих осіб. Саме цю систему було б доцільно взяти за програмну та технічну основу E-Social.

РІШЕННЯ:

Завершити розробку і впровадження E-Social шляхом поетапного реінжинірингу та електронізації ділових процесів; передбачити суттєве удосконалення ділових процесів надання соціальних послуг та внести необхідні зміни до НПА.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- залучено громадських фахових експертів та враховано їх рекомендації щодо вдосконалення та доопрацювання програмного забезпечення E-Social;
- поетапно проаналізовано та переведено у електронний формат усі ділові процеси, розроблено та внесено відповідні зміни до НПА для оптимізації процесів та усунення корупційної складової;
- введено E-Social в промислову експлуатацію, в результаті чого мінімізовано втручання працівників в процеси оформлення, нарахування та зарахування соцвиплат; автоматично відстежуються неправомірні призначення виплат, у тому числі методом перехресних перевірок; отримувачами послуг особисто контролюється процес оформлення послуги.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива “Разом проти корупції”, Європейська Бізнес Асоціація

33. ЕЛЕКТРОНІЗАЦІЯ ПРОЦЕДУР ВВЕЗЕННЯ, ВИЗНАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ

ПРОБЛЕМА:

Відсутність прозорого обліку отримувачів, набувачів гуманітарної допомоги та належного контролю за її отриманням, розподілом, використанням.

В Україні багато років практикується ввезення на її територію комерційних товарів під виглядом гуманітарної допомоги, що завдає шкоди економіці і підриває конкурентоспроможність вітчизняних виробників та добросовісних імпортерів.

РІШЕННЯ:

Перевести процедуру ввезення, реєстрації та розподілу гуманітарної допомоги в електронний формат, удосконалити правове регулювання надання гуманітарної допомоги в Україні.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- затверджено Положення про Автоматизовану систему реєстрації гуманітарної допомоги (далі - АС ГД) (постанова КМУ);
- введено в промислову експлуатацію АС ГД, що забезпечує обмін інформацією між електронними системами державних органів для визнання гуманітарною допомогою вантажів, коштів, робіт/послуг Міністерством соціальної політики;
- функціонал АС ГД поширено на процедуру визнання гуманітарною допомогою вантажів органами виконавчої влади на місцях;
- АС ГД доповнено електронним модулем визначення потреб населення у гуманітарній допомозі;
- імплементовано міжнародні гуманітарні принципи, що передбачають функціонування системи оцінки потреб у гуманітарній допомозі (новий базовий закон про гуманітарного допомогу).

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива “Разом проти корупції”, Фонд Східна Європа, МБФ “Карітас України”, ГО “Правова допомога 3222”

34. УСУНЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ У СФЕРІ УСИНОВЛЕННЯ

ПРОБЛЕМА:

Ускладнення на підзаконному рівні процедури усиновлення дітей (через необґрунтовано обмежені строки для подання заяви іноземцем особисто до Мінсоцполітики щодо перегляду рішення про відмову, запровадження колегіального органу при Мінсоцполітики, уповноваженого приймати ключові рішення щодо усиновлення). Додаткові штучні труднощі для усиновителів стимулюють заборонену чинним законодавством діяльність комерційних посередників у сфері усиновлення, хабарництво та розмивання відповідальності посадових осіб, що адмініструють процедуру усиновлення.

РІШЕННЯ:

Удосконалити підзаконні нормативно-правові акти в сфері усиновлення дітей з метою усунення корупційних ризиків.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- нормативно визначено механізм забезпечення пріоритетності усиновлення дітей громадянами України, в сім'ях яких проживають ці діти;
- передбачено правове регулювання для унеможливлення виведення дітей з сімейних форм влаштування для усиновлення іноземцями;
- визначено чіткі процедури взаємодії державних адміністрацій і ОТГ з питань усиновлення;
- врегульовано питання включення\невключення строку перебування дитини на непідконтрольній території до строку перебування дитини на централізованому обліку дітей, які підлягають усиновленню.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива “Разом проти корупції”, ГО “Служба захисту прав дітей”

35. ЗАПРОВАДЖЕННЯ КОНКУРСІВ ДЛЯ ПРОЗОРОГО ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСУВАННЯ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ

ПРОБЛЕМА:

Штучна закритість системи, відсутність рівного доступу громадських організацій осіб з інвалідністю до державної підтримки та високий рівень суб'єктивізму при розподілі бюджетних коштів, що призводять до того, що переважну частину коштів із року в рік отримують одні й ті ж організації. Так, Національна Асамблея інвалідів України, Українське товариство сліпих, Українське товариство глухих та Союз організацій осіб з інвалідністю України прописані в державному бюджеті окремим рядком та отримують приблизно 85 % всього фінансування без належного контролю використання ними коштів.

Держава щороку виділяє значні кошти на фінансування громадських об'єднань осіб з інвалідністю. У 2018 році було виділено близько 80 млн грн, у 2019 році – 89 млн грн. При цьому, 80 % громадських об'єднань осіб з інвалідністю за період 2015-2017 р.р. взагалі не змогли отримати доступ до державного фінансування.

РІШЕННЯ:

Реформувати існуючу політику фінансування громадських об'єднань осіб з інвалідністю за рахунок коштів державного бюджету на засадах прозорості та відкритості процесу, підвищення контролю за звітністю та ефективністю витрачання бюджетних коштів. Включити цей діловий процес до системи E-Social.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- програму фінансової підтримки громадських об'єднань осіб з інвалідністю з державного бюджету поширено на громадські об'єднання, які не мають статусу “всеукраїнських”;
- затверджено критерії відбору громадських об'єднань осіб з інвалідністю для надання державної підтримки на конкурсних засадах;
- затверджено перелік пріоритетних заходів, щодо яких надається державна підтримка громадських об'єднань осіб з інвалідністю;
- удосконалено систему внутрішнього контролю за розподілом та використанням коштів державного бюджету, забезпечено належний моніторинг заходів, які проводяться всеукраїнськими громадськими організаціями інвалідів;
- Фондом соціального захисту інвалідів розроблено та затверджено порядок проведення перевірки достовірності інформації, наведеної в заяві, що подається громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю;
- наказом Фонду соціального захисту встановлено процедуру незалежного експертного моніторингу, результати якого розміщуються у публічному доступі;
- процедура розподілу бюджетних коштів для громадських об'єднань осіб з інвалідністю відбувається через систему E-Social, що дозволяє спростити подання та розгляд документів; забезпечити прозорість визначення обсягу фінансування громадських об'єднань осіб з інвалідністю за чітко встановленими критеріями; зробити загальнодоступною звітність про використання бюджетних коштів та звітність здійснення заходів (виконання програм) громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю;
- на сайті Фонду соціального захисту інвалідів впроваджено інформаційно-консультаційну підтримку щодо заповнення, подачі, розгляду документів, прийняття рішення, порядку проведення звітування та моніторингу заходів.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: УНЦПД, ініціатива “Разом проти корупції”

36. ПЕРЕВЕДЕННЯ В ЕЛЕКТРОННИЙ ФОРМАТ ОБЛІКУ НАДАНИХ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМ ОСОБАМ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ТА ЇХ МОНІТОРИНГ

ПРОБЛЕМА:

Невідповідність інформації про внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО), що підтверджується паперовими довідками відомостям, що містяться в Єдиній інформаційній базі даних про ВПО. Паперовий формат довідки ВПО та недосконала процедура їх обліку не тільки не дозволяє надавати ВПО якісні соціальні послуги, а й обмежує можливості держави в забезпеченні ефективного витрачання ресурсів на передбачені для ВПО соціальні гарантії. Підтвердження права ВПО на передбачені законодавством пільги та соціальні сервіси є паперова довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи. Разом з тим, державою створено передумови для отримання довідки ВПО, для громадян, які фактично не є внутрішньо переміщеними особами і проживають на тимчасово окупованих територіях. Дана категорія осіб є пенсіонерами, які для отримання пенсії мають зареєструватись як ВПО, що в результаті породжує корупцію, шляхом “купівлі” адреси, за якою пенсіонери реєструються як ВПО.

В результаті статистична кількість ВПО спотворюється кількістю псевдо-ВПО, не дає можливості збалансовано планувати державний бюджет та бюджет місцевих громад. Це створює складнощі для реальних ВПО, які не можуть отримати належного рівня гарантування своїх прав і свобод (влаштування дитини у дошкільний навчальний заклад; фінансове забезпечення медичного обслуговування; забезпечення житлових та майнових прав тощо).

РІШЕННЯ:

Впровадити інтерактивну ідентифікацію ВПО та автоматичну фіксацію обліку наданих їм за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів послуг. Відв'язати пенсійні права громадян від довідки ВПО.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- забезпечено електронний облік внутрішньо переміщеної особи в режимі онлайн (в тому числі оформлення взяття на облік ВПО, ідентифікація особи у Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб);
- прийнято правовий механізм зобов'язання усіх надавачів послуг за кошти державного та місцевих бюджетів для ВПО фіксувати факт здійснення такої послуги в єдиній електронній системі (закон);
- передбачено, що кошти на пільгові медичні послуги для ВПО можуть бути виділені закладам лише на базі статистики попередніх періодів (даних, внесених до електронної системи та закріплених за конкретними отримувачами послуг);
- проведено аналіз та розрахунки для забезпечення реалізації прав на пенсію без довідки ВПО;
- удосконалено електронну систему ідентифікації осіб при перетині кордону;
- підтвердження особою факту внутрішнього переміщення відбувається у електронному форматі.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: БФ “Право на захист”, проект “Розвиток соціальної згуртованості в Україні шляхом посилення регіонального та місцевого соціального захисту ВПО та ветеранів”, ініціатива “Разом проти корупції”

37. УСУНЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ ПРАКТИК З ВИДАЧІ ПОСВІДЧЕНЬ ПСЕВДОПОСТРАЖДАЛИМ ВНАСЛІДОК ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ ШЛЯХОМ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ОБЛІКУ ТАКИХ ОСІБ ДЛЯ ЗМЕНШЕННЯ НЕОБҐРУНТОВАНИХ БЮДЖЕТНИХ ВИДАТКІВ НА ЇХ СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ПРОБЛЕМА:

Відсутність належного механізму обліку посвідчень осіб, що надають право користуватися пільгами та компенсаціями, їх безпідставна видача за корупційними схемами псевдопостраждалим внаслідок Чорнобильської катастрофи та іншим категоріям громадян, що призводить до перевитрат на рівні державних та місцевих бюджетів.

РІШЕННЯ:

Налагодити облік та вдосконалити правове регулювання процедури видачі посвідчень особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, з метою унеможливлення найбільш поширених зловживань.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- до системи E-Social інтегровано автоматизовану інформаційну систему Державного реєстру України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи та створено єдину інформаційну базу обліку посвідчень, що дасть змогу підтримувати в актуальному стані дані про видані та втрачені посвідчення;
- розроблено та впроваджено механізм перевірки оригінальності посвідчень уповноваженим органам, що надають право користуватися пільгами та компенсаціями, та прийняття рішень за їх результатами;
- розроблено та затверджено Типове положення щодо діяльності регіональних комісій з визначення статусу осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, та інших категорій громадян;
- нормативно визначено процедуру здачі та вилучення посвідчень і порядок їх знищення; удосконалено перелік первинних документів, що підтверджують підвищену оплату праці в зоні відчуження учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС; детально визначено критерії перевірки та тривалість розгляду документів;
- забезпечено можливість подання заяви онлайн у електронній формі із внесенням заявником реквізитів і сканкопій наявних документів;
- впроваджено інформаційно-консультаційну підтримку онлайн щодо заповнення, подачі, розгляду документів.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива “Разом проти корупції”

38. СТВОРЕННЯ НАГЛЯДОВИХ РАД ПРИ КАЗЕННИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ТА ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ПРОТЕЗНОЇ ГАЛУЗІ ЗАДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ЇХ ДІЯЛЬНІСТЮ

ПРОБЛЕМА:

Неефективне управління, відсутність належного контролю за діяльністю казенних підприємств та державних підприємств протезної галузі, через політичні призначення директорів зазначених підприємств (без конкурсу). Факти виведення оборотних коштів на приватні структури пов'язаних з директорами осіб, борги підприємств державної форми власності, які зростають з кожним роком.

РІШЕННЯ:

Внести зміни у статuti казенних підприємств та державних підприємств протезної галузі та передбачити функціонування наглядових рад. Запровадити призначення директорів лише після проведення прозорих конкурсів.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- видано наказ щодо обов'язкового проведення незалежних конкурсів для призначення директорів державних та казенних протезних підприємств;
- проведено аудит заборгованостей зазначених підприємств з аналітикою доходу та видатків у розрізі останніх 3-5 років;
- внесено зміни у статuti підприємств, якими передбачено створення та функціонування наглядових рад.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: ГС “Міжнародне товариство протезування та ортезування Україна”, ініціатива “Разом проти корупції”

39. УСУНЕННЯ ОБМЕЖЕНЬ ЩОДО ПУБЛІЧНОГО ДОСТУПУ ДО ВІДОМОСТЕЙ ПРО ОБ'ЄКТИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ШЛЯХОМ СТВОРЕННЯ АВТОМАТИЗОВАНОГО ЕЛЕКТРОННОГО РЕЄСТРУ

ПРОБЛЕМА:

Відсутність станом на 2019 рік єдиного, повного та публічного реєстру об'єктів культурної спадщини (в порушення вимог закону). Публікації переліку об'єктів культурної спадщини частинами в журналах не забезпечують відкритість, повноту та доступність такої інформації. Окрім того, велика кількість об'єктів – претендентів на включення до реєстру “зависли в повітрі”, адже щодо них не вживаються заходи для їхньої паспортизації та вирішення подальших процедурних питань, що створює додаткові корупційні ризики: згідно з чинним законодавством, такі об'єкти в частині їхньої охорони прирівнюються до пам'яток, відтак будь-яка містобудівна діяльність, що може на них вплинути, потребує додаткових дозволів і погоджень уповноважених органів. З огляду на відсутність такого реєстру, чиновники можуть вимагати погодження стосовно тих об'єктів, які насправді не є об'єктами культурної спадщини, а також за неправомірну вигоду можуть “не побачити” культурну цінність об'єкта і погодити його забудову. Це породжує корупцію як в органах місцевої влади, так і у профільному міністерстві.

РІШЕННЯ:

За результатами проведеної інвентаризації та паспортизації об'єктів культурної спадщини запровадити єдиний і повний електронний реєстр об'єктів культурної спадщини з публічним доступом до нього.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- створено електронний реєстр об'єктів культурної спадщини, який:
- міститиме всі об'єкти культурної спадщини, які визнані такими відповідно до чинного законодавства, без необхідності додаткового пошуку чи перевірки об'єктів в інших документах, у т.ч. радянської доби, а також базові відомості про них;
- включатиме геопросторові дані об'єкта культурної спадщини, що дасть можливість чітко визначити близькість пам'ятки до місця запланованого будівництва та потенційний вплив на неї (це також усуне проблему визначення місця розташування об'єкта у випадку, коли внесення до реєстру та присвоєння статусу відбулося за однією адресою, проте в подальшому відбулася зміна назви вулиці чи адреси в цілому);
- здійснено актуалізацію та інвентаризацію облікової документації на об'єкти культурної спадщини та подальше її оцифрування (з виключенням частини об'єктів за результатами інвентаризації);
- запроваджено механізм розгляду громадськістю науково-проектної документації (громадські слухання) щодо питання визначення місця розташування меж історичних ареалів населених пунктів (до затвердження такої документації);
- розроблено та затверджено нормативно-правові акти, які визначають порядок наповнення, ведення реєстру та підтримання його в актуальному стані, а також порядок доступу до нього.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: ГО “SAVE KYIV”, УНК ІКОМОС, УТОПІК, ініціатива “Разом проти корупції”

40. ВПРОВАДЖЕННЯ СТИМУЛІВ ДЛЯ ЗАТВЕРДЖЕННЯ ІСТОРИКО-АРХІТЕКТУРНИХ ОПОРНИХ ПЛАНІВ В ІСТОРИЧНИХ НАСЕЛЕНИХ МІСЦЯХ З МЕТОЮ НЕДОПУЩЕННЯ НЕЗАКОННИХ БУДІВНИЦТВ В ІСТОРИЧНИХ АРЕАЛАХ

ПРОБЛЕМА:

Наявність у чиновників дискреційних повноважень самостійно та без необхідних обґрунтувань дозволяти чи забороняти містобудівні перетворення через відсутність у 80% історичних населених місць встановлених режимів регулювання забудови та історико-архітектурних опорних планів (документа, який встановлює режими та основні вимоги до забудови в історичних населених місцях). Така ситуація породжує хаотичну забудову, призводить до руйнування культурної спадщини та ускладнює взаємодію з потенційними інвесторами. Попри норму Закону “Про регулювання містобудівної діяльності” щодо обов’язкової наявності історико-архітектурних опорних планів для історичних населених місць, їх розроблення відбувається вкрай повільно (наявні лише у 20% історичних місцях України). Більш того, історико-архітектурні опорні плани відсутні в 50% обласних центрах, зокрема Києві та Львові, де розташовані об’єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО). Це, передусім, пояснюється небажанням посадових осіб мати прозорі та єдині для всіх правила, які встановлюють чіткі межі історичних ареалів та режими забудови й позбавляють можливості отримувати неправомірну вигоду.

РІШЕННЯ:

Ввести мораторій на забудову в історичних населених місцях, у яких не затверджено історико-архітектурного опорного плану, який включає межі та режими використання зон охорони об’єктів культурної спадщини.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- запроваджено мораторій на будівництво (у т.ч. реконструкцію) в історичних ареалах історичних населених місць до затвердження історико-архітектурного опорного плану (розроблено та прийнято закон про зміни до Закону України “Про охорону культурної спадщини” та Закону України “Про регулювання містобудівної діяльності”), який включає межі та режими використання зон охорони об’єктів культурної спадщини;
- затверджено зміни до Постанови № 318 від 13.03.2002 р. “Порядок визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць” щодо заборони видачі містобудівних умов та обмежень на нове будівництво та реконструкцію на території історичних населеного місця без урахування вимог затвердженого в установленому законом порядку історико-архітектурного опорного плану, який містить межі й режими використання історичного ареалу та зон охорони об’єктів культурної спадщини.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: ГО “SAVE KYIV”, УНК ІКОМОС, УТОПІК, ініціатива “Разом проти корупції”

41. УСУНЕННЯ НЕОБҐРУНТОВАНИХ БАР'ЄРІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ ШЛЯХОМ АКТУАЛІЗАЦІЇ СПИСКУ ІСТОРИЧНИХ НАСЕЛЕНИХ МІСЦЬ ТА УСУНЕННЯ ПЕРешКОД ПРИ СКЛАДАННІ ОБЛІКОВОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

ПРОБЛЕМА:

Необґрунтоване перебування населених пунктів в Списку історичних населених місць, що потребує отримання дозволів на здійснення будівництва будь-яких об'єктів та створює підґрунтя для корупційних схем.

Список історичних населених місць формувался за різних часів та за різного законодавства. Є історичні населені місця, які потрапили до цього списку без достатнього обґрунтування, досліджень та без формування належної документації.

Окрім того, існують населені місця, які фактично втратили свій статус через руйнування об'єктів культурної спадщини, що зумовлювало цей статус. Перебування ж такого населеного пункту в Списку історичних населених місць зумовлює значні бар'єри для розвитку населеного пункту: це значні кошти на розробку історико-архітектурних опорних планів, а також втрата часу, надто якщо він є невеликим.

Водночас існують формальні підстави, які дають можливість власникам (користувачам) пам'яток перешкоджати складанню облікової документації на пам'ятку, що зумовлює тривалу невизначеність статусу пам'ятки, неможливість чіткого встановлення зон охорони, чим, у свою чергу, користуються чиновники для отримання неправомірної вигоди.

РІШЕННЯ:

Оновити перелік історичних населених місць шляхом перевірки об'єктів культурної спадщини (підстав для внесення до списку, повноту документації, наявності та збереження традиційного історичного архітектурного середовища). Внести відповідні зміни до Порядку обліку об'єктів культурної спадщини, затвердженого наказом Мінкультури від 11.03.2013 р. № 158.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- проведено перевірку наявності підстав для віднесення населених пунктів до історичних, актуалізацію документації, моніторинг об'єктів культурної спадщини, що стали підставою для віднесення населених пунктів до історичних (проведено обстеження наявності та стану);
- складено перелік об'єктів, які зникли (знищені, зруйновані) або втратили предмет охорони і виключені з переліку пам'яток;
- затверджено новий перелік історичних населених місць за результатами актуалізації документації та моніторингу об'єктів культурної спадщини (внесено зміни до Постанови КМ від 26.07.2001 р. № 878);
- внесено зміни до Порядку обліку об'єктів культурної спадщини та до форми Акта технічного стану об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини (додаток 1 до Порядку) щодо обов'язковості підпису користувача/власника об'єкта культурної спадщини лише у випадку, якщо облікова документація складається за кошти користувача/власника об'єкта культурної спадщини .

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: ГО "SAVE KYIV", УНК ІКОМОС, УТОПІК, ініціатива "Разом проти корупції"

42. ПРИВЕДЕННЯ У ВІДПОВІДНІСТЬ ДО ВИМОГ ЗАКОНОДАВСТВА ПОРЯДКУ ТА СТРОКІВ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ЦЕНТРАЛЬНИМ ОРГАНОМ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ З МЕТОЮ ОБМЕЖЕННЯ ЙОГО ДИСКРЕЦІЙНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ

ПРОБЛЕМА:

Відсутній чіткий порядок надання дозволів і погоджень у сфері охорони культурної спадщини (не визначено вичерпний перелік документів, які необхідно подавати для отримання дозволу, умов отримання дозволу та підстав відмови у його наданні при здійсненні містобудівної діяльності). Це породжує великі можливості для зловживання у цій сфері.

Застосування інституту мовчазної згоди при отриманні дозволів у сфері культурної спадщини має негативну складову через можливість отримання позитивного рішення при фактичній відсутності підстав для цього. Неправомірність такого рішення важко довести і покарати винну особу за зловживання, тож це лише підштовхує чиновників до бездіяльності, яка забезпечить ще й отримання хабарів.

РІШЕННЯ:

На рівні закону чітко визначити повноваження та функції уповноважених органів охорони культурної спадщини та надання відповіді (дозволів, погоджень, затверджень, відмов), а також чіткий порядок надання таких відповідей, зокрема зі встановленням строків проходження документів, переліку документів, які необхідно подати для отримання дозволу, погоджень, затверджень, визначення умов отримання дозволу, погоджень, затверджень та підстав відмов, а також відповідальності осіб за недотримання строків надання відповіді. Водночас при встановленні чіткого порядку дозвільних процедур у сфері культурної спадщини необхідно врахувати її специфіку та обмежити використання мовчазної згоди.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- розроблено та прийнято закон щодо удосконалення змісту та обсягу повноважень уповноважених органів охорони культурної спадщини та встановлення порядку надання дозвільних процедур у цій сфері;
- встановлено персональну відповідальність особи за порушення строків дозвільних процедур у сфері охорони культурної спадщини: не лише адміністративну, а й фінансову (відшкодування шкоди, завданій культурній спадщині);
- встановлено перелік порушень в сфері охорони культурної спадщини, вчинення яких має наслідком звільнення з посади;
- обмежено застосування принципу мовчазної згоди у сфері культурної спадщини.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: ГО "SAVE KYIV", УНК ІКОМОС, УТОПІК, ініціатива "Разом проти корупції"

43. ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ ЗА ЕФЕКТИВНІСТЮ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАХОДІВ ТА ПРОЄКТІВ ДЕРЖАВНОЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ, ЩО РЕАЛІЗУЮТЬСЯ ЗА КОШТИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА ПРОГРАМИ “МОЛОДЬ УКРАЇНИ”

ПРОБЛЕМА:

Здійснення контролю за ефективністю реалізації заходів та проєктів, які фінансуються за кошти державного бюджету, проводиться формально і у довільному порядку. У ЦОВВ з питань молодіжної політики та спорту відсутні інструменти для здійснення якісного моніторингу проєктів державної молодіжної політики. Це призводить до неефективних витрат державних коштів на реалізацію Державної цільової програми “Молодь України” на 2016-2020 рр.

РІШЕННЯ:

Усунути недоліки системи моніторингу заходів і проєктів, що проводяться за кошти державного бюджету в сфері державної молодіжної політики – розробити та затвердити методику моніторингу і оцінки проєктів, що реалізуються за кошти державного бюджету за Державною цільовою програмою “Молодь України” на 2016-2020 рр.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- розроблено та затверджено методику моніторингу оцінювання ефективності проєктів, що реалізуються за кошти державного бюджету за Державною цільовою програмою “Молодь України”;
- запроваджено незалежний громадський моніторинг ефективності виконання проєктів за затвердженою методикою (на платних засадах);
- запроваджено прозоре та публічне звітування у системі виконання проєктів та заходів з ціллю реалізації державної молодіжної політики в Україні на національному та обласному рівнях.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: ГС “Національне українське молодіжне об’єднання”, Національна скаутська організація України “Пласт”

44. УСУНЕННЯ НАДМІРНИХ ОБТЯЖЕНЬ ДЛЯ УЧАСТІ У МАРАФОНАХ ШЛЯХОМ СКАСУВАННЯ ОБОВ'ЯЗКОВОЇ ВИМОГИ ЩОДО ОТРИМАННЯ МЕДИЧНОГО ДОПУСКУ

ПРОБЛЕМА:

Недоліки нормативно-правового та організаційно-управлінського характеру, які обтяжують реалізацію права особи на участь у фізкультурно-оздоровчих і спортивних заходах, що створює корупційні ризики у сфері спортивної медицини.

Медичний допуск для участі у марафонах (довідки) надає обмежене коло закладів спортивної медицини та у вкрай стислі строки, що стимулює до купівлі таких довідок. Грошовий обіг на тіньовому ринку довідок для участі у спортивних змаганнях тільки в Києві оцінюється в 11-13 млн грн на рік.

При цьому упередження ризиків раптової смерті учасників шляхом проходження медичних оглядів та надання медичного допуску для участі у спортивно-масових заходах – не доведене.

РІШЕННЯ:

Скасувати вимогу обов'язкового державного регулювання питання медичного допуску для учасників спортивно-масових заходів і покласти відповідальність за стан фізичного здоров'я і за медичний контроль свого здоров'я на самих учасників.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- скасовано державне регулювання медичного допуску для учасників спортивно-масових заходів (зміни до ЗУ);
- затверджено порядок забезпечення необхідними лікарськими засобами і обладнанням для надання першої медичної та невідкладної медичної допомоги при проведенні масових спортивних заходів, кількісні вимоги до забезпечення кваліфікованими медичними працівниками і парамедиками пропорційно до кількості учасників; протокол розміщення дислокації санітарного транспорту відповідно до протяжності та складності маршруту (спільний наказ МОЗ та Мінкультмолодьспорту);
- забезпечено просвітницьке інформаційне поле щодо важливості медичних оглядів в процесі життєдіяльності та при заняттях фізичною культурою і спортом для подолання стану суспільної байдужості до особистого здоров'я та здоров'я нації.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: ГО “Топ Раннерз”, ГО “Бігова Україна”, ініціатива “Разом проти корупції”

45. УСУНЕННЯ СТИМУЛІВ ДЛЯ ПУБЛІКАЦІЇ НЕЯКІСНИХ НАУКОВИХ СТАТЕЙ ЗА ГРОШІ (ДЛЯ ВИКОНАННЯ ФОРМАЛЬНИХ ВИМОГ У НАУКОВІЙ СФЕРІ)

ПРОБЛЕМА:

Масова практика публікації неякісних наукових статей в наукових журналах, де відсутнє незалежне сліпе рецензування (peer review), а також “хижацьких” та фейкових виданнях. Формальні вимоги, які стимулюють кількісні показники та сприяють появі неякісних наукових статей.

В Україні істотно зросла кількість неякісних наукових журналів-“смітників”, робота яких зводиться до публікації за гроші практично будь-яких наукових статей незалежно від їх якості. Для таких публікацій часто характерні явна псевдонаука або її імітація, академічний плагіат, фальсифікація, фабрикація досліджень, відсутність незалежного рецензування або використання рецензій, надісланих самими авторами статей.

Члени редакційних колегій та команд рецензентів подібних “наукових” видань нехтують якістю публікацій, а деякі з них навіть не знають про включення їх до “кваліфікаційного обсягу” журналу.

Такий стан справ призвів до деградації наукової періодики країни та корупційних практик при виконанні формальних вимог для допуску до захисту дисертацій, ліцензування закладів освіти тощо.

РІШЕННЯ:

Припинення практики публікації неякісних наукових статей, зокрема в “хижацьких” наукових журналах (“смітниках”).

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- для наукових видань впроваджено єдину електронну систему на базі Реєстру наукових фахових видань/Національного репозитарію академічних текстів – відкрити уніфіковану систему адміністрування науково-видавничої справи (електронні кабінети, електронні ідентифікатори, рецензування, облік включення/виключення до/зі складу редколегій та команд рецензентів, попередження осіб про такі включення/виключення через відповідні ідентифікатори тощо);
- оприлюднено ідентифікатори членів редколегій та команд рецензентів наукових журналів – для розширення можливостей виявлення та виключення з “кваліфікаційного обсягу” вчених, які навіть не знають про те, що вони залучені до роботи в цих журналах, впроваджено процедуру виключення таких осіб з “кваліфікаційного обсягу” журналів;
- введено обов’язок мати для допуску до захисту дисертацій наукові публікації у виданнях, віднесених до першого-другого квартилів (Q1–Q2) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, з поступовим збільшенням їх “квоти” у загальному обсязі обов’язкових публікацій;
- впроваджено механізми мотивування та розвитку політики академічної етики наукових журналів, визначено як неприпустимі, зокрема, практика “адміністративного авторства”, “обміну авторством” наукових статей, стимулювати наукові журнали протидіяти таким практикам у разі їх виявлення;
- мінімізовано можливості засекречення неякісних наукових статей під приводом захисту державної таємниці.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива “Разом проти корупції”, Центр наукометрії та цифрової підтримки досліджень НАУКМА, ГО “ЕЛІБУКР” (“Електронна бібліотека України”), Unіcheck Україна, ГО “ТРОН”

46. СТВОРЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО РЕПОЗИТАРІЮ АКАДЕМІЧНИХ ТЕКСТІВ – ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВІДКРИТОГО ДЖЕРЕЛА НАУКОВИХ РОБІТ, З МЕТОЮ УТВЕРДЖЕННЯ СТАНДАРТІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

ПРОБЛЕМА:

Відсутність належного публічного доступу широких наукових кіл до наукових робіт, розпорошеність академічних текстів між різними базами даних, що, серед іншого, унеможлиблює ефективне використання програмних продуктів для підтримки практик академічної доброчесності.

Відокремлене функціонування більш як 100 баз даних академічних текстів та відсутність централізованої системи не тільки ускладнює наукові дослідження та знижує ефективність комунікації серед вчених, а й використовується недоброчесними науковцями для продукування неякісних дисертацій, публікацій та інших матеріалів, що містять академічний плагіат, фабрикацію, фальсифікацію та інші порушення академічної доброчесності. Розповсюдження таких текстів та просування їх авторів кар'єрними сходами (наукові ступені, вчені звання, призначення на посади) призводить до негативного кадрового відбору, породжує корупційні практики та стимулює самовідтворення академічної недоброчесності у сфері освіти й науки.

РІШЕННЯ:

Впровадити загальнонаціональну електронну базу даних академічних текстів та пов'язаних з ними даних і сервісів для забезпечення відкритості наукових та освітніх праць, функціонування яких зробить більш коротким шлях впровадження розробок та допоможе виявленню випадків академічної недоброчесності.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- забезпечено бюджетне фінансування на запровадження, утримання та забезпечення належного функціонування Національного репозитарію академічних текстів (НРАТ);
- затверджено технічне завдання НРАТ;
- введено НРАТ в промислову експлуатацію, забезпечено безоплатний та вільний доступ користувачів до реєстру академічних текстів з можливістю простого та розширеного пошуку, а також до повних текстів авторефератів, дисертаційних робіт, науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, інших видів академічних текстів, із можливістю перегляду та скачування файлів. (як мінімум, у форматі *.pdf із текстовим шаром);
- забезпечено індексацію повнотекстових електронних версій академічних текстів у НРАТ пошуковими системами/пошуковими ботами;
- організовано наповнення НРАТ за рахунок впровадження центрального порталу – гарвестера локальних репозитаріїв (ЗВО, наукових установ, видавництв тощо), інтеграцію НРАТ з національними та іноземними базами даних, довідниками, наукометричними платформами, дослідницькими профілями, іншими аналогічними ресурсами у світі;
- оцифровано весь паперовий масив академічних текстів для включення до НРАТ;
- розроблено та запроваджено програмний продукт, що дозволяє за допомогою технології штучного інтелекту ідентифікувати факт написання академічних текстів сторонніми особами.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива “Разом проти корупції”, Українська бібліотечна асоціація, Unіcheck Україна, ГО “ТРОН”

47. ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ НАВЧАННЯМ З МЕТОЮ ЗМЕНШЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ДЛЯ ІМІТАЦІЇ ТА КОРУПЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

ПРОБЛЕМА:

Неефективне управління та непрозорість освітніх процесів у закладах освіти, що сприяє імітації, безконтрольності та корупції в середній та вищій освіті.

На сьогодні управління освітніми процесами в закладах освіти здійснюється вкрай неефективно. В середній та вищій школі широко практикуються паперовий документообіг, ручний спосіб надання та виконання завдань, моніторингу освітнього процесу, імітація навчання, нечесне оцінювання, пропуски дедлайнів та виконання завдань “заднім числом”.

Водночас, в розвинених країнах частина цих проблем вирішується за допомогою широкого застосування спеціальних електронних систем управління навчанням (LMS). Такі системи мають багатокористувацький доступ і використовуються для опису та наповнення освітніх програм та окремих дисциплін, поширення, зберігання та систематизації навчальних матеріалів в режимі онлайн, незалежного оцінювання, ведення журналу успішності, проведення дистанційного та змішаного навчання і багато іншого.

За допомогою LMS підвищується особиста відповідальність кожного учасника освітнього процесу (викладача, вчителя, студента, учня, методиста, тощо), які виконують необхідні дії з особистого акаунту із можливістю моніторингу історії всіх дій. Такі результати значно знижують ризик виникнення ситуацій, які пов'язані з нечесним оцінюванням, невчасним складанням завдань або складанням “заднім числом” тощо.

Максимальне впровадження LMS та інтеграція з нею інших програмних продуктів, які використовує заклад освіти значно спростить процеси управління та контролю (всі дані в одному місці), підвищить прозорість процесів виконання завдань та їх оцінювання (постановка завдань, результати виконання, дедлайни і оцінювання повністю автоматизуються).

РІШЕННЯ:

Підвищити ефективність управління та прозорість освітніх процесів у закладах освіти, зменшити можливості для імітації, безконтрольності та корупції в навчанні шляхом впровадження електронних систем управління навчанням

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- електронні системи управління навчанням впроваджені у всіх закладах освіти в Україні, визначено чіткі етапи та строки впровадження заходу;
- визначено чіткі вимоги до електронних систем управління навчанням з метою недопущення антиконкурентних умов та унеможливлення впровадження низькоякісних програмних продуктів;
- проведено тренінги, необхідні комунікаційні заходи для інформаційного супроводу реформи, підготовки персоналу для обслуговування для адміністраторів електронних систем управління навчанням;
- унеможливлено необґрунтовані витрати державних коштів на “власні” програмні розробки шкіл та ЗВО для внутрішнього користування.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: Unichек, ГО “ТРОН”, Американські ради з міжнародної освіти, Ініціатива “Разом проти корупції”

48. МІНІМІЗАЦІЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ДЛЯ ЗЛОВЖИВАНЬ У КОНКУРСАХ МАЛОЇ АКАДЕМІЇ НАУК (МАН)

ПРОБЛЕМА:

Імітація науки в позашкільній освіті та зловживання в системі МАН

Для організації конкурсів МАН у школах склалася багаторічна практика адміністративного тиску директорів на вчителів з метою примусу їх готувати учнів до участі в таких конкурсах. Самі ж науково-дослідницькі роботи замість дітей масово пишуть вчителі, наукові працівники або інші сторонні особи (наука імітується), а на III-му (фінальному) етапі конкурсу проводиться системний "продаж" призових місць МАН.

Держава, не маючи коштів на фінансування науки та школи, витрачає їх, фінансуючи псевдонауку.

При цьому призерам МАН зараховуються додаткові бали при вступі до закладів вищої освіти, що є несправедливим по відношенню до талановитих дітей, які успішно склали ЗНО (значно більш об'єктивний критерій).

РІШЕННЯ:

Мінімізація впливу корупційної складової МАН на систему позашкільної, середньої та вищої освіти

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- на першому етапі призерам III етапу конкурсу МАН встановлено 0 додаткових балів при вступі до ЗВО, а на другому етапі – результати конкурсів МАН повністю вилучено із формули розрахунку конкурсних балів абітурієнтів;
- "підготовку переможця III етапу конкурсу МАН" вилучено з переліку умов для позачергової атестації та присвоєння кваліфікаційної категорії педагогічним працівникам;
- заборонено та забезпечено припинення масової практики примусового залучення учнів та вчителів до конкурсів МАН;
- науково-дослідницькі роботи учасників конкурсів МАН завчасно оприлюднюються на сайті Національного центру "МАН України";
- впроваджено обов'язкову онлайн-трансляцію виконання завдань МАН, оприлюднення завдань, правильних відповідей та критеріїв оцінки контрольних робіт;
- впроваджено перевірку науково-дослідницьких робіт на академічний плагіат та інші порушення академічної доброчесності;
- істотно зменшено кількість призових місць на конкурсах МАН з одночасним збільшенням порогових балів для їх здобуття;
- вилучено всі формальні та імітаційні критерії оцінки науково-дослідницьких робіт.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива "Разом проти корупції", ГО "ТРОН"

49. ПІДВИЩЕННЯ ОБ'ЄКТИВНОСТІ УМОВ ВСТУПУ ДО ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, РОЗШИРЕННЯ СФЕРИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗНО

ПРОБЛЕМА:

Умови вступу до ЗВО, незважаючи на кардинальне покращення з часу запровадження ЗНО, мають значну кількість проблем, в тому числі, необ'єктивність творчих конкурсів, наявність невиправданих пільг для вступу та бонусів для розрахунку конкурсного балу, фінансування за рахунок державного бюджету підготовки значної кількості спеціалістів професій, у яких має місце перенасичення ринку.

Існує також проблема преференцій для вступу на медичні та педагогічні спеціальності осіб, які підписують угоди про роботу в сільській місцевості. Реально неможливо примусити виконати таку угоду; не у всіх сільських місцевостях існує дефіцит кадрів, але угоди можуть підписуватись і для тих регіонів, які добре забезпечені вчителями та лікарями.

Існують також проблеми необ'єктивності екзаменаційного процесу для вступу до магістратури та до технікумів/коледжів. Можливі два варіанти – спеціальності з великим конкурсом, де екзамени силами самого закладу створюють значні корупційні ризики, та набір на навчання зовсім непідготовлених до навчання осіб. Про імітаційне проведення вступних іспитів до закладів середньої спеціальної освіти, до яких масово приймають осіб з ледь початковою освітою, свідчить активна боротьба викладачів таких закладів проти запровадження ЗНО для студентів цих закладів, зокрема, ЗНО з математики. Але вимоги прохідного балу ЗНО з математики є дуже низькими, для подолання цього порогу потрібно менше знань, ніж для складання справжніх вступних іспитів на задовільну оцінку за матеріал 1-9 класів.

РІШЕННЯ:

Зняти необґрунтовану частину пільг для вступу до ЗВО, забезпечити безумовний пріоритет “конкурсу знань” із наданням пільг лише після вступу до закладу. Максимально розширити застосування ЗНО.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- скасовано пільги для вступу до ЗВО, замінено їх для пільгових категорій можливістю допомоги для підготовки до ЗНО (оплата підготовчих курсів та репетиторів (для осіб з особливими потребами), пільги для курсів, які надають безкоштовні послуги для пільгових категорій) [крім пільг, пов'язаних з тимчасовою окупацією частини території України та воєнним конфліктом];
- скасовано додаткові бали за “особливі заслуги” (МАН, олімпіади та підготовчі курси, крім системи формування конкурсного балу для членів команд офіційних міжнародних олімпіад з математики, інформатики та природничих предметів з метою стимулювання залишитись на навчання в Україні);
- скасовано преференцій для вступу для осіб, які уклали угоди про працевлаштування в сільській місцевості, із переходом до вирішення кадрової проблеми в сільських місцевостях за рахунок значного підвищення заробітної плати та надання житла;
- запроваджено ДПА у формі ЗНО з української мови та математики після 9 класу, з поступовим збільшенням кількості предметів та розширенням на молодші класи;
- запроваджено сертифікати про проходження курсу середньої школи для осіб, які не подолали прохідний бал ЗНО, які не даватимуть права на вступ до ЗВО, але їх власники матимуть можливість отримання повноцінного документа про середню освіту будь-коли після здачі чотирьох ЗНО з основних предметів;
- запроваджено ЗНО результатів навчання випускників бакалаврату та магістратури, з поступовим поширенням на кожен курс та на спеціальності, де хоча б частково можна оцінити результати навчання;
- підвищено відкритість та встановлено чіткі вимоги до оцінювання творчих конкурсів з предметів, які неможливо скласти через ЗНО.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива “Разом проти корупції”, Американські ради з міжнародної освіти

50. ПРИПИНЕННЯ ПРАКТИКИ ПРИСУДЖЕННЯ НАУКОВИХ СТУПЕНІВ ЗА НЕЯКІСНІ ДИСЕРТАЦІЙНІ РОБОТИ АБО РОБОТИ, ЩО МІСТЯТЬ АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ ТА ІНШІ ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

ПРОБЛЕМА:

Присудження наукових ступенів за неякісні дисертаційні роботи або роботи, які містять академічний плагіат, фабрикацію, фальсифікацію, інші порушення академічної доброчесності

В Україні з 1993 року було присуджено бл. 130 тис. ступенів кандидата наук та бл. 20 тис. – доктора наук. Разом з тим, така “армія” вчених не подарувала світу жодного нобелівського лауреата, а фундаментальних досліджень українцями проводиться неприпустимо мало – успішно інтегровані в світовий науковий процес, щонайбільше, 2,5-3 тис. людей.

Щорічно в країні захищається 6 тис. дисертацій, серед яких більшість не відповідають мінімальним стандартам академічної якості, містять академічний плагіат, або ж і те, й інше. Залежно від галузі, академічний плагіат міститься у 5-80 % роботах.

Академічний плагіат не тільки наносить шкоду престижу науки, а й створює додаткове навантаження на бюджет, оскільки такі академічно недобросесні вчені отримують матеріальні заохочення за науковий ступінь, швидше за своїх добросесних колег просуваються в кар’єрі, оперують матеріальними ресурсами та займають керівні посади в освіті та науці.

РІШЕННЯ:

Впровадження ефективних механізмів для недопущення випадків присудження наукових ступенів за неякісні дисертаційні роботи та/або роботи, які містять академічний плагіат, фабрикацію, фальсифікацію, інші порушення академічної доброчесності

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- поняття “плагіат” з точки зору законодавства про інтелектуальну власність та “академічний плагіат” розмежовані на законодавчому рівні таким чином, аби унеможливити збереження плагіаторам наукових ступенів, прикриваючись законодавством про інтелектуальну власність;
- заклади вищої освіти (наукові установи) зобов’язано завчасно, перед захистом дисертацій, на необхідний строк та у форматі, що дозволяє індексацію текстів пошуковими системами/пошуковими ботами, оприлюднювати на своїх веб-сайтах та дублювати у відкритій частині Національного репозитарію академічних текстів електронні примірники/копії дисертацій, автореферати, монографії на присудження наукових ступенів, відгуки офіційних опонентів, наукові статті, в яких висвітлені наукові результати дисертацій (де це можливо відповідно до політик таких журналів);
- здобувачів зобов’язано для допуску до захисту дисертацій мати наукові публікації у виданнях, віднесених до першого-другого кuartилів (Q1–Q2) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, з поступовим збільшенням їх “квоти” у загальному обсязі обов’язкових публікацій;
- вищим посадовим особам країни, вищому керівництву в сфері освіти та науки, їх близьким особами (родичам) тимчасово, на період перебування на відповідних посадах, обмежено право захищати дисертації;
- зі складу Атестаційної колегії МОН виведено керівництво закладів вищої освіти та всіх осіб, причетних до формування спеціалізованих вчених рад, із заміною їх на осіб, які будуть реально опрацьовувати дисертації та інші матеріали до них;
- встановлено заборону будь-яких альтернативних чи більш ліберальних наслідків за академічний плагіат, фабрикацію та або фальсифікацію результатів дослідження, відмінних від зняття дисертації з захисту без права повторного захисту.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива “Разом проти корупції”, Міждисциплінарний науково-освітній центр протидії корупції НаУКМА, ГО “ТРОН”, Американські ради з міжнародної освіти

51. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НЕВІДВОРОТНОСТІ ПОЗБАВЛЕННЯ НАУКОВИХ СТУПЕНІВ ЗА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ ТА ІНШІ ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБОТАХ

ПРОБЛЕМА:

Збереження наукових ступенів особам, які вчинили академічний плагіат, фабрикацію, фальсифікацію, інші порушення академічної доброчесності в дисертаційних роботах

Існуючі в Україні механізми позбавлення наукових ступенів за академічний плагіат, фабрикацію, фальсифікацію результатів дослідження, інші порушення академічної доброчесності є вкрай неефективними. За останні 10 років кількість скасованих рішень про присудження наукових ступенів за порушення академічної доброчесності не перевищує 200.

Крім того, Постановою Кабінету Міністрів від 27.07.2016 р. № 567 з Порядку присудження наукових ступенів було вилучено розділи “Позбавлення наукових ступенів” та “Розгляд апеляцій”, чим було суттєво послаблено і без того недосконалі механізми протидії академічній недоброчесності в дисертаціях.

РІШЕННЯ:

Впровадження ефективних механізмів позбавлення наукових ступенів за академічний плагіат, фабрикацію, фальсифікацію, інші порушення академічної доброчесності в дисертаційних роботах

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- закріплено право бути викривачем (скаржником) академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації результатів дослідження, інших порушень академічної доброчесності – за будь-якою особою;
- скаржникам на рішення спецрад про присудження наукових ступенів встановлено реалістичні (втілювані) вимоги щодо змісту та комплектності матеріалів скарг, без штучних перешкод;
- заборонено видавати довідки про “відсутність”/“незначний обсяг”/“відсоток” академічного плагіату, а видані довідки визнано недійсними;
- в законодавстві прямо закріплено відсутність (незастосування) строку давності для позбавлення наукового ступеня за академічний плагіат, фабрикацію, фальсифікацію, інші порушення академічної доброчесності;
- забезпечено публічність розгляду Комітетом з питань етики, Апеляційним комітетом та НАЗЯВО скарг на рішення спецрад про присудження наукових ступенів: відкритість засідань, відео-, аудіофіксацію та онлайн-трансляцію засідань з подальшим оприлюдненням записів, прийняття рішень шляхом відкритого поіменного голосування, з фіксацією поіменного голосування в протоколах засідань та їх подальшим оприлюдненням;
- закріплено вимогу про розгляд та обговорення скарг на рішення спецрад про присудження наукових ступенів окремо по кожному пункту (не “загалом”);
- встановлено заборону будь-яких альтернативних чи більш ліберальних наслідків за академічний плагіат, фабрикацію та або фальсифікацію результатів дослідження, відмінних від скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження особі наукового ступеня;
- для осіб, позбавлених наукових ступенів за вчинення академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації результатів дослідження, припинено будь-які доплати, надбавки та інші матеріальні/нематеріальні заохочення, пов’язані з таким науковим ступенем;
- впроваджено можливість добровільної відмови від наукового ступеня без пояснення причин та без визнання порушення академічної доброчесності.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива “Разом проти корупції”, Міждисциплінарний науково-освітній центр протидії корупції НаУКМА, ГО “ТРОН”, Американські ради з міжнародної освіти

52. ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО РЕЄСТРУ МЕДИЧНИХ ДОВІДОК

ПРОБЛЕМА:

Практика фальсифікації та необгрунтованої видачі дійсних медичних довідок.

Професійний медогляд є обов'язковою умовою роботи водіїв, власників зброї, вихователів, вчителів, викладачів, студентів, працівників громадського харчування, торгівлі тощо. Вказані працівники зобов'язані періодично проходити медогляд та за результатами отримувати довідку, що підтверджує їх фізичний стан та здатність виконувати покладені на них професійні обов'язки або певні види діяльності.

Втім, мережа Інтернет та дошки оголошень переповнені інформацією про можливість придбати такі довідки через посередників без проходження медичного огляду (фальсифікованих або дійсних, але необгрунтовано виданих).

Вказане спричиняє ризики для багатьох сфер суспільного життя та несе загрозу громадському здоров'ю. У 2018 році Урядом було анонсовано створення Єдиної державної бази даних медичних оглядів певних категорій осіб в системі охорони здоров'я. Система не була впроваджена у промислову експлуатацію.

РІШЕННЯ:

Запровадити Електронний реєстр медичних довідок, що унеможливить їх фальсифікацію та підтверджуватиме легітимність.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- забезпечено фінансування для розроблення компоненту реєстру медичних записів для генерування медичних довідок;
- електронний реєстр медичних довідок інтегровано до системи електронне здоров'я "eHealth"

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива "Разом проти корупції", Європейська Бізнес Асоціація

53. ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО РЕЄСТРУ ЛИСТКІВ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ З МЕТОЮ УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ ЇХ ФАЛЬСИФІКАЦІЇ

ПРОБЛЕМА:

Фальсифікація паперових лікарняних листків з метою отримання матеріальної вигоди або для уникнення притягнення до відповідальності посадових осіб.

Щороку видається близько 5 млн листків непрацездатності. При цьому поширені масові практики продажу підроблених лікарняних та необґрунтованої видачі справжніх лікарняних недоброчесними лікарями. На "лікарняних" ховаються від правоохоронних органів чи звільнення. На сьогодні Фонд соціального страхування може перевірити не більше 10% листків непрацездатності, через що держава втрачає понад 1 млрд грн на рік на оплату необґрунтовано виданих листків непрацездатності.

РІШЕННЯ:

Реформувати систему обігу лікарняних, впровадити Електронний реєстр листків непрацездатності. Реєстр унеможливить зловживання під час обігу листків непрацездатності, забезпечить ведення їх оперативного обліку, підвищить ефективність перевірок обґрунтованості видачі лікарняних.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- проведено дерегуляцію оформлення перших 5-ти днів тимчасової непрацездатності, що оплачуються за рахунок коштів роботодавця – без оформлення лікарняного листка за згодою працівника та роботодавця (постанова КМУ);
- прийнято Порядок перевірки обґрунтованості видачі документів про тимчасову непрацездатність (наказ МОЗ);
- реалізовано пілотний проект переведення процедури видачі листків непрацездатності в електронний вигляд (до створення Реєстру медичних записів в рамках електронної системи охорони здоров'я eHealth);
- забезпечено взаємодію між інформаційною системою ФСС, Реєстром застрахованих осіб та eHealth (після повноцінного впровадження eHealth);
- ЕРЛН введено в промислову експлуатацію.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива "Разом проти корупції", Європейська Бізнес Асоціація

54. УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ НЕОБҐРУНТОВАНИХ ВИТРАТ КОШТІВ ДЛЯ ОПЛАТИ ЛИСТКІВ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ ШЛЯХОМ ВПРОВАДЖЕННЯ РИЗИК-ОРІЄНТОВАНОЇ МОДЕЛІ ПЕРЕВІРОК ОБҐРУНТОВАНОСТІ ЇХ ВИДАЧІ

ПРОБЛЕМА:

На сьогодні перевірки лікарняних не мають підзаконного нормативного врегулювання, що знижує їх ефективність, відсутній ризик-орієнтований підхід до проведення перевірок та не забезпечено збереження медичних даних при проведенні перевірок. Після утворення ФСС (в результаті злиття у 2014 році Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України та Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності) Порядок проведення перевірок не було затверджено. Водночас, збитки держави для оплати фальсифікованих та необґрунтовано виданих лікарняних складають понад 1 млрд грн на рік.

Законом “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування” передбачено, що перевірка обґрунтованості видачі листків непрацездатності здійснюється Фондом соціального страхування України. Але оскільки об’єктами перевірки є результат діяльності лікарів – листок непрацездатності та медичні дані – порядок проведення таких перевірок встановлюється МОЗ України за погодженням із ФСС.

РІШЕННЯ:

розробити та затвердити Наказом МОЗ України Порядок проведення перевірок обґрунтованості видачі листків непрацездатності, що ґрунтуватиметься на ризик-орієнтованій моделі проведення перевірок

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- проведено аналіз поточного регуляторного поля здійснення перевірок обґрунтованості видачі листків непрацездатності, в т.ч. шляхом моніторингових візитів при виїзних перевірках, що здійснюються ФСС, напрацьовано пропозиції можливих шляхів усунення виявлених проблем та запропоновано механізми проведення перевірок;
- розроблено та затверджено Наказом МОЗ України про Порядок проведення перевірок обґрунтованості видачі листків непрацездатності, що запроваджує ризико-орієнтовані підходи до проведення перевірок.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива “Разом проти корупції”, Європейська Бізнес Асоціація

55. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИНЦИПІВ ПРОЗОРОСТІ ТА НАЛЕЖНОГО ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ ЗА ПЕРЕБІГОМ КОНКУРСІВ З ОБРАННЯ КЕРІВНИКІВ ДЕРЖАВНИХ ТА КОМУНАЛЬНИХ ЛІКАРЕНЬ ШЛЯХОМ СТВОРЕННЯ ЄДИНОГО ВЕБ-ПОРТАЛУ ВАКАНСІЙ КЕРІВНИКІВ

ПРОБЛЕМА:

Відсутність веб-ресурсу, що акумулює інформацію про актуальні та прогнозовані вакансії на посади керівників лікарень. Ускладнений доступ для потенційних кандидатів на посади керівників закладів охорони здоров'я до інформації про вакансії. Практика розміщення інформації про вакансії органами управління у розділах новин на своїх сайтах (де інформація швидко переміщається вниз та не є помітною). Це обмежує доступ до конкурсів кандидатів з-поза меж системи, штучно звужує конкуренцію. Також через брак інформації представники громадськості не мають можливості долучатися до конкурсів, як у складі конкурсної комісії, так і в якості спостерігачів, відтак – надавати зворотній зв'язок щодо перебігу конкурсу. Розрізненість інформації про перебіг конкурсів (кожен орган управління лікарнею публікує на своєму сайті) створює додаткові обтяження у моніторингу перебігу конкурсів з боку громадськості та виявлення можливих порушень.

З 2018 року керівники закладів охорони здоров'я обираються за конкурсом, вперше представники громадськості можуть обирати керівника лікарні, адже складають 1/3 членів конкурсної комісії.

РІШЕННЯ:

Створити єдиний веб-портал вакансій керівників лікарень та висвітлення перебігу конкурсів з обрання керівників лікарень, що функціонуватиме як портал для користувачів та включатиме також інформаційно-пошукову систему.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- розроблено модель збору інформації про вакантні посади керівників лікарень по всій території України;
- розроблено та затверджено зміни до нормативно-правових актів щодо функціонування веб-порталу, його наповнення;
- розроблено технічне завдання та забезпечено розробку програмного інтерфейсу відповідного веб-ресурсу;
- впроваджено комунікаційну кампанію з метою популяризації веб-ресурсу серед потенційних користувачів.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: Фонд Східна Європа, ініціатива "Разом проти корупції"

56. ВПРОВАДЖЕННЯ ПОВНОЦІННОЇ СИСТЕМИ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ ЗАДЛЯ УСУНЕННЯ ЗЛОВЖИВАНЬ У ЦІЙ СФЕРІ

ПРОБЛЕМА:

Відсутність пересадок органів в Україні породжує корупційні ризики у процедурах розподілу при направленні на лікування за кордон. Крім того, вкладаючи кошти у лікування за кордоном та не розвиваючи систему трансплантації, держава підтримує іноземну медицину.

Орієнтовна потреба в операціях з трансплантації в Україні на рік – 5 тисяч. Держава не володіє точною інформацією про таку потребу у кількісному розмірі, облік не ведеться. Згідно із даними лікарів-трансплантологів 9 українців щодня помирають, так і не дочекавшись на донорський орган. На законодавчому рівні трансплантація органів в Україні дозволена з 1999 року, кількість таких операцій мізерно мала. У 2018 році українські трансплантологи пересадили близько сотні органів, втім, посмертне донорство фактично відсутнє.

РІШЕННЯ:

Впровадити Електронні реєстри системи трансплантації. Здійснити розбудову системи трансплантації та розпочати проведення операцій з трансплантації в Україні від посмертного донора.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- проведено аудит розроблення Єдиної державної інформаційної системи трансплантації;
- розроблено та затверджено підзаконні нормативно-правові акти на виконання Закону про трансплантацію;
- створено центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері надання медичної допомоги із застосуванням трансплантації та здійснення діяльності, пов'язаної з трансплантацією;
- розроблено механізм висловлення згоди на посмертне донорство;
- забезпечено фінансування для розроблення технічного компоненту Електронних реєстрів системи трансплантації та їх впровадження, проведено інтеграцію із електронною системою охорони здоров'я "eHealth";
- проведено пілотний проект, в рамках якого здійснено визначену кількість операцій та за результатами скориговано впровадження системи трансплантації на загальнодержавному рівні.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива "Разом проти корупції", ГО "Всеукраїнська платформа донорства "iDonor", БО "Крила надії", ГО "Національний Рух "За трансплантацію!"

57. ЗАПОБІГАННЯ ТА ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ ЛІКАРІВ У ВЗАЄМОДІЇ ІЗ ПРЕДСТАВНИКАМИ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ КОМПАНІЙ

ПРОБЛЕМА:

У закладах охорони здоров'я здійснюють діяльність бізнес-представники фармацевтичних компаній, виробників медичного обладнання, БАДів. Така діяльність не унормована законодавчо та її метою є досягнення неправомірної домовленості з лікарем про призначення пацієнтам певного фарм-засобу за винагороду.

Відповідно така діяльність спричиняє недовіру до призначень лікарів, має ознаки корупційних дій і може впливати на рішення лікаря щодо призначення тих чи інших ліків, медичних виробів, тощо.

РІШЕННЯ:

затвердити Етичний кодекс працівника закладу охорони здоров'я й впровадити інші превентивні механізми, спрямовані на запобігання та врегулювання конфлікту інтересів лікарів у взаємодії із представниками фармацевтичних компаній.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- актуалізовано етичний кодекс працівника закладу охорони здоров'я;
- затверджено принципи належної політики щодо медичних даних, заходів з безперервного медичного навчання та реклами, що поширюється на території закладів охорони здоров'я представниками фармацевтичних бізнес-компаній;
- проведено моніторинг впровадження превентивних механізмів, спрямованих на запобігання та врегулювання конфлікту інтересів лікарів у взаємодії із представниками фармацевтичних компаній, у закладах охорони здоров'я в регіонах.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива “Разом проти корупції”

58. ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПРОЗОРИХ КРИТЕРІЇВ ВИДІЛЕННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ НА ЛІКУВАННЯ УКРАЇНЦІВ ЗА КОРДОНОМ

ПРОБЛЕМА:

Механізм фіксації запитів та формування черги пацієнтів на оплату лікування за кордоном є непрозорим. Строки, передбачені процедурою, часто не дотримуються. Рішення про направлення громадян на лікування за кордон коштом бюджету приймається відповідною комісією при МОЗ. У зв'язку із відсутністю аналізу потреб у трансплантації відбувається недостатнє формування бюджету.

За бюджетною програмою "Лікування громадян України за кордоном" використано понад 653 млн грн, що на 263 млн грн більше ніж було передбачено у Державному бюджеті на 2018 рік. До іноземних клінік за бюджетною програмою "Лікування громадян України за кордоном" направляються громадяни України для отримання медичної допомоги у разі неможливості її надання в умовах закладів охорони здоров'я України.

РІШЕННЯ:

встановлення договірних засад між МОЗ України, приймаючою клінікою та пацієнтом для підвищення рівня ефективності лікування; забезпечення дотримання принципів прозорості та публічності у процедурі відправлення громадян на лікування за кордон.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- розроблено комплексну оновлену модель системи лікування громадян України за кордоном;
- затверджено зміни до підзаконних нормативно-правових актів щодо укладення тристороннього договору (МОЗ України, приймаючи заклад охорони здоров'я за кордоном, пацієнт) при направлення пацієнта для лікування за кордон та впровадження експертної комісії для консультування щодо відбору закладу охорони здоров'я на засадах неупередженості та найкращого способу лікування за ринковою ціною;
- оприлюднено деперсоніфіковану інформацію про пацієнтів, які перебувають на обліку як такі, що потребують лікування за кордон;
- створено публічний перелік закладів охорони здоров'я за кордоном, рекомендованих Міністерством пацієнтам для проходження лікування, згідно із конкретними критеріями, погодженими із пацієнтською спільнотою.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива "Разом проти корупції", БО "Крила надії", ГО "Всеукраїнська платформа донорства "iDonor"

59. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОГО ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ПРОБЛЕМА:

Паперова форма складання медичних іспитів КРОК, що є вразливою до спотворення результатів тестування. Для здачі іспитів сьогодні кандидати отримують альбоми з однаковим набором тестів, що дозволяє їх списувати, копіювати, передавати та продавати. Можливість підроблення результатів іспитів співробітниками медичних ЗВО, особливо при оцінюванні іноземних студентів (які часто зацікавлені у купівлі дипломів). Непоодинокі випадки складання іспитів сторонніми особами.

У 2019 році студенти-медики, попри системний саботаж, в обов'язковому порядку проходили міжнародне тестування IFOM. Сервер з результатами тестування IFOM знаходиться за кордоном, що виключає можливість втручання з України. Результати цього тесту продемонстрували недостатню якість національної медичної освіти.

РІШЕННЯ:

Застосовувати в Україні незалежне оцінювання студентів-медиків, яке виключатиме можливість обману та незаконного впливу результати іспитів (з подальшим виключенням студентів, що у підсумку не склали іспит).

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- на першому етапі – введено обов'язкове застосування міжнародного іспиту за питаннями IFOM basics – до впровадження співставної за ефективністю національної системи оцінювання студентів-медиків;
- на другому етапі – впроваджено незалежну національну систему оцінювання студентів-медиків, з автоматизацією процесів управління та проведення іспитів, введенням масового онлайн-тестування за визнаними у світі стандартами, розширенням та приведенням у відповідність до європейських вимог бази тестів, застосуванням для кандидатів індивідуальних завдань, долученням до підготовки тестів та індивідуальних завдань незалежних викладачів національних та європейських університетів, обов'язковою відеофіксацією іспитів, ідентифікацією студентів та фактів списування за допомогою технологій штучного інтелекту, встановленням інструментів захисту результатів тестування від їх фальсифікації.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива “Разом проти корупції”

60. ПУБЛІКАЦІЯ ПАСПОРТІВ БЮДЖЕТНИХ ПРОГРАМ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, А ТАКОЖ ЗВІТІВ ПРО ЇХ ВИКОНАННЯ

ПРОБЛЕМА:

Публікація паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання передбачена Бюджетним кодексом та Постановою Кабінету Міністрів від 21.09.2015 р. № 835, та покладена на органи виконавчої влади та місцевого самоврядування. Втім, переважна більшість розпорядників бюджетних коштів ігнорують цю вимогу. Ті, що публікують, роблять це в різних форматах – *.rtf, *.xls, *.pdf, зведені звіти.

Відсутність єдиного методологічного підходу та використання немашиночитаних форматів під час публікації паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, унеможливають їх належний аналіз та опрацювання. Впровадження відповідного рішення стимулюватиме виконання концепції “Прозорий бюджет” та сприятиме впровадженню стратегії реформування системи управління державними фінансами.

РІШЕННЯ:

Забезпечити публікацію паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання на порталі openbudget.gov.ua.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- підготовлено та внесено зміни до нормативно-правових та організаційно-розпорядчих актів, що регулюють питання публікації інформації на порталах spending.gov.ua та openbudget.gov.ua, зокрема до Наказу Міністерства фінансів України від 22.06.2018 р. № 575;
- доопрацьовано портал openbudget.gov.ua для відображення інформації про результативні показники бюджетних програм та звітів про виконання паспортів.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: ГО “Центр “Ейдос”

61. УНІФІКАЦІЯ МІЖ БАЗАМИ ДАНИХ ПРИКОРДОННОЇ, ПОДАТКОВОЇ ТА МИТНОЇ СЛУЖБ, ДЕРЖАВНОГО КАЗНАЧЕЙСТВА, МІНІСТЕРСТВА ФІНАНСІВ ТА ІНФОРМАЦІЙНИМИ СИСТЕМАМИ ІНШИХ ДЕРЖАВ

ПРОБЛЕМА:

Відсутність уніфікації між базами даних Державної податкової служби, Державної митної служби, Державної прикордонної служби, Державної казначейської служби та Міністерства фінансів призводить до несвоєчасного реагування на ризики при переміщенні товарів через державний кордон України та їх безконтрольному переміщенню і реалізації на території України та за кордоном. Відсутність системи обміну інформацією в режимі реального часу з інформаційними системами інших держав щодо митного оформлення товарів.

Адміністрування цих баз даних в кожному окремому державному органі створює корупційні ризики внаслідок внесення несанкціонованих змін до таких баз, що може призводити до значних втрат бюджету.

РІШЕННЯ:

Налаштувати в режимі реального часу взаємодію для обміну інформацією IT-систем Державної податкової служби, Державної митної служби, Державної прикордонної служби, Державної казначейської служби та Міністерства фінансів та з інформаційними системами інших держав щодо митного оформлення товарів.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- ухвалено рішення щодо передачі IT-систем Державної прикордонної служби, Державної казначейської служби та Міністерства фінансів новоствореній установі FinIT, яка буде здійснювати централізоване інформаційне управління електронними функціями;
- створено систему обміну інформацією в режимі реального часу з аналогічними інформаційними системами інших держав щодо митного оформлення товарів;
- створено програмне забезпечення для реалізації можливостей, які надасть об'єднаний масив даних, з метою оцінки ризиків та попередження несанкціонованого переміщення товарів через державний кордон України;
- відповідне програмне забезпечення впроваджене та введено в промислову експлуатацію в органах Державної податкової служби, Державної митної служби, Державної прикордонної служби, Державної казначейської служби, Міністерства фінансів та, у майбутньому, в Службі фінансових розслідувань.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива “Разом проти корупції”

62. УТВОРЕННЯ НОВОГО АНАЛІТИЧНОГО ОРГАНУ З РОЗСЛІДУВАННЯ ПРАВОПОРУШЕНЬ У ФІНАНСОВІЙ ТА ПОДАТКОВІЙ СФЕРАХ, ЩО ПРАЦЮВАТИМЕ НА НОВИХ ЗАСАДАХ ЗАПОБІГАННЯ ТАКИМ ПРАВОПОРУШЕННЯ (ЗАМІСТЬ ПОДАТКОВОЇ МІЛІЦІЇ)

ПРОБЛЕМА:

Можливість бюрократичного та силового тиску податкової міліції на економічно активну частину населення та бізнес через поєднання функцій “адміністрування податків” та “боротьби із податковими злочинами” в одному органі. Значні дискреційні повноваження фінансових силовиків щодо вибору суб’єктів перевірки, відсутність вичерпного переліку підстав для проведення перевірки і, як наслідок, концентрація на втручанні в роботу чесного бізнесу в умовах слідої “сліпоті” перед зловживаннями фінансових груп, наближених до влади.

Податкова міліція – має репутацію сьогодні однієї з найбільш корумпованих державних структур, що негативно впливає на інвестиційний клімат в Україні.

РІШЕННЯ:

Створити замість Податкової міліції новий аналітичний орган з розслідування правопорушень у фінансовій та податковій сферах.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- Прийнято якісно новий Закон України “Про Службу фінансових розслідувань України”, яким забезпечено:
- перехід від каральних функцій до функцій розслідування та аналітики;
- чітке визначення основних завдань та сфери компетенції нового правоохоронного органу, зокрема, з урахуванням підслідності НАБУ;
- прозорий конкурсний відбір працівників СФР, за якого абсолютна більшість в складі конкурсних комісій становитимуть міжнародні експерти та інші особи, незалежні від влади;
- обмеження доступу до нової Служби співробітників з числа колишніх та нинішніх співробітників ДПС (ДФС), НПУ, СБУ, прокуратури, суддів безвідносно до періоду та тривалості їх роботи у вказаних органах (не більше 20%). Заборона таким особам займати посади у вищому керівництві СФР;
- закріплені в законі ринкові заробітні плати детективів СФР;
- встановлено вичерпний перелік підстав проведення перевірок суб’єктів господарювання;
- усунуто дублювання підслідності правоохоронних органів: СБУ, НПУ та ДПС позбавлені повноважень у сфері розслідування економічних злочинів;
- затверджено чіткі та вимірювані критерії ефективності (KPI) роботи СФР, в тому числі її керівника.
- Забезпечено якісну імплементацію закону.
- Встановлено чіткі строки для завершення всіх кримінальних проваджень, відкритих податковою міліцією, а також підрозділами з протидії економічним злочинам в СБУ та Національній поліції до вступу в силу закону, – та/або передачі їх до СФР.
- Припинено практику безпідставного відкриття кримінальних проваджень за ухилення від сплати податків (стаття 212 Кримінального кодексу України) до остаточного узгодження податкових зобов’язань.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: ГО “Центр економічної стратегії”, ГО “Інститут соціально-економічної трансформації”, CASE-Ukraine, Палата податкових консультантів, Рада бізнес-омбудсмена, Європейська Бізнес Асоціація

63. ДЕРЕГУЛЯЦІЯ СЕРТИФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ ФОНДОВОГО РИНКУ: СКАСУВАННЯ ПЕРІОДИЧНОЇ СЕРТИФІКАЦІЇ ДЛЯ ПРАКТИКУЮЧИХ ФАХІВЦІВ

ПРОБЛЕМА:

Надмірні обтяження, згідно з якими для виконання ліцензійних умов сертифіковані фахівці компаній – учасників фондового ринку, зобов'язані проходити повторну сертифікацію кожні три роки.

Штучно встановлені обмеження щодо організацій, які можуть проводити таке навчання (дві організації в Києві та три їхні філії у регіонах) та самостійно визначати його вартість (приблизно 10 тис. грн за двохтижневу програму).

РІШЕННЯ:

Дерегулювати сертифікацію фахівців фондового ринку та скасувати оновлення сертифікатів для фахівців які безперервно працюють у професійних учасників фондового ринку (11 місяців на рік).

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- створено Реєстр фахівців, які працюють у ліцензованих компаніях (зміни до Положення про сертифікацію фахівців з питань фондового ринку);
- повторну сертифікацію поширено лише на випадки, коли фахівець тривалий строк не працює у ліцензованій компанії.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива “Разом проти корупції”, Європейська Бізнес Асоціація

64. ДЕТИНІЗАЦІЯ ТА РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ АЗАРТНИХ ІГОР

ПРОБЛЕМА:

Фактичне існування ринку азартних ігор, заборонених Законом України “Про заборону грального бізнесу в Україні” від 15.05.2009 р., що маскується під лотереї, регулювання яких здійснюється Законом України “Про державні лотереї в Україні”. Відсутність належного реагування правоохоронних органів на діяльність нелегальних гральних закладів, що може свідчити про корупційну змову. Непрозорість грошового обігу лотерейного ринку.

РІШЕННЯ:

Розмежувати лотерею та інші види азартних ігор. Легалізувати азартні ігри, що передбачатиме ефективне регулювання та жорсткий контроль за дотриманням встановлених правил.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- Урядом доопрацьовано із урахуванням зауважень комітету з питань антикорупційної політики ВРУ та зауважень ГНЕУ проект Закону № 4663 (VIII-ме скликання ВР), яким:
- запроваджено виключний перелік видів діяльності у сфері азартних ігор (випуск та проведення лотерей, організація казино, букмекерська діяльність);
- запроваджено ліцензування організаторів азартних ігор, ведення реєстрів, встановлено вимоги щодо сертифікації відповідного грального обладнання та програмного забезпечення;
- встановлено жорсткі вимоги до фінансового стану організаторів азартних ігор;
- запроваджено прозорий облік грошового обороту лотерейного ринку: кошти, отримані від гравців, залишок оператора після виплати вигравшів, суми сплачених податків, витрати на соціальні проекти;
- встановлено обмеження щодо місць проведення азартних ігор;
- встановлено фінансову, адміністративну та кримінальну відповідальність за порушення законодавства України у сфері грального бізнесу;
- запроваджено єдину систему державного моніторингу, що дозволяє здійснювати державний контроль за діяльністю організаторів азартних ігор шляхом отримання даних від грального обладнання та програмного забезпечення організаторів азартних ігор, що підключені до єдиної системи;
- застосовано концепцію єдиного оператора лотерей (обирається шляхом конкурсу з жорсткими кваліфікаційними вимогами щодо міжнародного досвіду оператора);
- запроваджено чіткий порядок проведення планових та позапланових перевірок у сфері державних лотерей;
- обмежено рекламу азартних ігор (зміни до Закону України “Про рекламу”);

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива “Разом проти корупції”, Європейська Бізнес Асоціація

65. УСУНЕННЯ РИЗИКІВ ШТУЧНОГО ЗАТЯГУВАННЯ З НАРАХУВАННЯМ ШТРАФНИХ ФІНАНСОВИХ САНКЦІЙ ТА ФОРМУВАННЯМ ПОДАТКОВИХ ВИМОГ ШЛЯХОМ ЇХ АВТОМАТИЗАЦІЇ

ПРОБЛЕМА:

Застосування штрафних фінансових санкцій та формування податкових повідомлень-рішень, податкових вимог потребує значних витрат як людських ресурсів (оформлення документів, підписання, відправка кореспонденції, контроль щодо своєчасної сплати), так і матеріальних (поштові витрати – одне відправлення близько 30 грн, папір, витратні матеріали). Витрати на папір, офісну техніку не завжди фінансуються в повному обсязі, що є корупційними ризиками. У масштабах країни витрати на поштові відправлення можуть сягати від 15 до 25 млн грн на місяць або від 180 до 300 млн грн на рік. На даний момент часу кожне податкове повідомлення-рішення та податкова вимога опрацьовується інспектором, друкується на паперовому носії та направляється платнику податків поштою або вручається особисто під підпис. Разом з цим, існує корупційний ризик щодо штучного затягування нарахування зазначених санкцій та формування податкових вимог за неправомірну винагороду.

РІШЕННЯ:

Внести зміни до Податкового кодексу України та передбачити можливість автоматичного нарахування зазначених штрафних фінансових санкцій, відправку податкових-повідомлень рішень в автоматичному режимі на офіційні поштові скриньки платників податків, автоматичне нарахування податкових зобов'язань у разі несплати в установленний термін податкових зобов'язань. Аналогічно передбачити формування податкових вимог в автоматичному режимі та направлення їх платникам податків засобами електронного зв'язку.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- внесено зміни до Податкового кодексу України щодо формування зазначених документів в автоматичному режимі в електронному вигляді та направлення їх платникам податків засобами електронного зв'язку;
- створено програмне забезпечення для реалізації зазначених положень Податкового кодексу;
- запроваджене та введено в промислову експлуатацію програмне забезпечення в органах Державної податкової служби.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива “Разом проти корупції”

66. ПРИПИНЕННЯ ПРАКТИКИ НЕСПЛАТИ ПОДАТКОВИХ ТА МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ПОШТОВИХ ВІДПРАВЛЕНЬ НА ТЕРИТОРІЮ УКРАЇНИ

ПРОБЛЕМА:

Законодавство дозволяє великому бізнесу, маскуючись під малий, масово завозити контрабандою (як поштові відправлення) в Україну великі об'єми імпортованих товарів без сплати імпортного ПДВ у розмірі 20% та 10% мита – реалізуючи такі товари через фізичних осіб-підприємців (ФОПів) чи взагалі від фізичних осіб.

ФОПи можуть мати річний обіг до 1 млн грн, не зобов'язані використовувати РРО та вести первинну документацію про походження товару, що дозволяє ухилятися від імпортних платежів.

Фактично Податковий кодекс дав можливість великому бізнесу за допомогою ФОПів працювати в "тіні" та консолидувати великі об'єми готівки, безконтрольно продавати в Україні контрабанду і контрафакт на сотні мільйонів доларів, без сплати податків.

РІШЕННЯ:

Усунути можливість ухилення від сплати податкових та митних платежів при здійсненні поштових відправлень на територію України шляхом внесення змін до Податкового кодексу України

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- другу групу ФОПів зобов'язано використовувати РРО та ввести облік документів про походження товарів (в першу чергу від платників ПДВ);
- внесено зміни до Митного кодексу України в частині зміни умов безмитного переміщення товарів громадянами за кордон з діючих "500 євро і 50 кг в день" на "300 євро і 50 кг у перший раз" та "150 євро і 20 кг у другий раз" протягом місяця. З третього разу та в подальшому протягом місяця ввіз товарів проходить з повною сплатою всіх податків та митних платежів;
- внесено зміни до Податкового кодексу України в частині пересилки громадянами товарів поштою – надано право на ввіз товару вартістю 150 євро, але тільки один раз в протягом одного місяця;
- створено реєстр ідентифікації отримувачів відправлень та введено Єдиний реєстр міжнародних поштових і експрес відправлень, в який повинні вноситись відомості про фактурну вартість товару.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива "Разом проти корупції"

67. УСУНЕННЯ ЛЮДСЬКОГО ФАКТОРУ У ПРИЙНЯТТІ РІШЕНЬ ШЛЯХОМ ЕЛЕКТРОНІЗАЦІЇ ТА АВТОМАТИЗАЦІЇ ПРОЦЕДУР РОБОТИ МИТНИЦІ

ПРОБЛЕМА:

Залежність більшості операційних процесів митниці від людського фактора: можливість “домовитись” з конкретним інспектором про відхід від правил і більш вигідне в фінансовому сенсі розмитнення вантажу. Відсутність у співробітників митниці необхідного обладнання для виконання роботи (сканери номерів, електронні ваги тощо) та необ’єднання обладнання в єдину систему, що призводить до суттєво більшої тривалості митних процедур. Це, в свою чергу, створює можливість для прискорення митного контролю за допомогою фінансового стимулювання інспектора.

РІШЕННЯ:

Провести електронізацію та автоматизацію митниці: забезпечити оснащення митниці сканерами, автоматичними вагами, автоматичним скануванням номерів, поворотними камерами в необхідній кількості та з налагодженням їх ефективної роботи

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- автоматизовано та спрощено більшість процесів роботи митниці, що зменшує можливість відхилення від митних правил;
- впроваджено та поєднано у єдину систему програмне забезпечення та спеціальне обладнання для митниці, що призводить до загального скорочення тривалості митних процедур;
- створене ефективне єдине вікно для фізичних осіб, через яке можливо отримувати електронні послуги, подавати попередню інформацію і відслідковувати статуси виконання завдань;
- підвищено до ринкового рівня заробітні плати митників;
- запроваджені електронні черги з попереднім бронюванням місця і за принципом First-in-first-out;
- запроваджено контроль за “перерваним транзитом”, пост-аудит та автоматичний контроль транспортних засобів малотоннажних перевезень для унеможливлення заниження цін і ваги;
- виключено можливість “патентного тролінгу” (отримання охоронних документів на чужі (вже запатентовані) промислові зразки для зупинення товару на кордоні на невизначений час).

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: CASE-Ukraine, ініціатива “Разом проти корупції”, Європейська Бізнес Асоціація

68. УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОБМІНУ ІНФОРМАЦІЄЮ З МИТНИЦЯМИ ІНШИХ КРАЇН ДЛЯ УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ ПІДМІНИ ІНФОРМАЦІЇ ТА ДОКУМЕНТІВ НА ВАНТАЖІ

ПРОБЛЕМА:

Можливість підміни документів та штучного зменшення вартості розмитнення під час переміщення вантажів між країнами, через відсутність якісної системи обміну інформацією з митницями інших країн.

РІШЕННЯ:

Впровадження автоматичної інформаційної інтеграції електронних систем митниць із аналогічними системами сусідніх країн

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- уніфіковано ставки митних податків і кодів при ввезенні вантажів відповідно до кодів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД);
- впроваджено автоматичну інформаційну взаємодію електронних систем митниць із аналогічними системами іноземних держав (спільні бази, реєстри перевізників і механізми зіставлення документів з митною вартістю, моніторинг доброчесності учасників ринку);
- впроваджено електронне відстеження міжнародних відправлень та електронну сплату податків.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: CASE-Ukraine, ініціатива "Разом проти корупції", Європейська Бізнес Асоціація

69. ВІДКРИТТЯ ДЕПЕРСОНІФІКОВАНОЇ ІНФОРМАЦІЇ З МИТНИХ БАЗ У ФОРМАТІ ВІДКРИТИХ ДАНИХ ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ ФАКТІВ ВВЕЗЕННЯ ТОВАРІВ ЗА ЗАНИЖЕНОЮ ВАРТІСТЮ

ПРОБЛЕМА:

Недостатня відкритість інформації з митних баз, що призводить до зловживань у митній сфері, зокрема до занижень митної вартості товарів, що ввозяться.

За останніми дослідженнями фахівців, прямі збитки державного бюджету України від контрабанди та порушень митних правил становлять від 63 до 93 млрд грн на рік. Цей показник є найвищим серед усіх схем, які призводять до прямих бюджетних втрат (друге місце – офшорні схеми).

Непрямими збитками від контрабанди є також викривлення конкурентного середовища, коли собівартість товару, що виробляється в Україні, істотно вища за ціну контрабандного (або імпортованого із заниженням митної вартості) товару, що призводить до зупинки українського виробництва, посилення трудової міграції, викривлення товарної структури зовнішньої торгівлі України, девальвації національної валюти тощо.

РІШЕННЯ:

Оприлюднювати деперсоніфіковану інформацію з митних баз у форматі відкритих даних для забезпечення належного відомчого та громадського контролю та моніторингу митного оформлення товарів.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- відкрито знеособлену інформацію щодо товарів, які імпортуються, у розрізі митниць оформлення, товарних підкатегорій за УКТ ЗЕД та торговельними марками (за наявності у товаросупровідних та комерційних документах) із оприлюдненням країни походження товару, країни відправлення товару, митної вартості та іншої інформації;
- забезпечено моніторинг митного оформлення товарів та виявлення фактів ввезення товарів за заниженою вартістю;
- забезпечено щоденне оновлення інформації з митних баз;
- прийнято відповідні зміни до Митного кодексу.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: ГО “Інститут соціально-економічної трансформації”, CASE-Ukraine, Європейська Бізнес Асоціація, Палата податкових консультантів, Рада бізнес-омбудсмена

70. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕГУЛЯРНОЇ ЗВІТНОСТІ У ВИДОБУВНИХ ГАЛУЗЯХ ЗА СТАНДАРТОМ ІНІЦІАТИВИ ПРОЗОРОСТІ ВИДОБУВНИХ ГАЛУЗЕЙ (ІПВГ) ТА ВИМОГАМИ ДИРЕКТИВИ 2013/34/ЄС У ЧАСТИНІ ЗВІТНОСТІ ВИДОБУВНИХ КОМПАНІЙ

ПРОБЛЕМА:

У вересні 2009 року Україна зобов'язалася імплементувати Стандарт ІПВГ, схваливши постанову Кабінету Міністрів "Про приєднання України до Ініціативи щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях" від 30.09.2009 р. № 1098. З того часу було досягнуто суттєвого прогресу на шляху впровадження ІПВГ, зокрема опубліковано три звіти ІПВГ, що включають дані за 2013-2016 роки та охоплюють наступні сектори: видобуток та транспортування нафти і газу, видобуток вугілля та руд металів. Ці звіти відкривають українським громадянам та іноземним інвесторам інформацію про рівень прозорості управління природними ресурсами та доходи держави від видобувного сектору економіки. Процес впровадження ІПВГ в Україні був високо оцінений міжнародними партнерами.

Згідно із Законом України "Про забезпечення прозорості у видобувних галузях" № 2545-VIII від 18.09.2018, який є основою для впровадження Стандарту ІПВГ та вимог Директиви 2013/34/ЄС, Міненерго має забезпечити публікацію звіту ІПВГ не пізніше 30 листопада року, що настає після звітного періоду. Першим обов'язковим звітним періодом Законом визначено 2018 рік. Разом з тим, через затягування із прийняттям підзаконних нормативно-правових актів, у т.ч. положення про Багатосторонню групу з імплементатії ІПВГ, досі не затверджено обсяг та форми звіту про платежі на користь держави.

Більш того, нинішня ситуація затягує в часі підготовку та публікацію чергового звіту ІПВГ, що відкриє інформацію про стан справ у видобувному секторі за 2017 рік. Причиною затримки є ненадання Державною податковою службою інформації про платежі з деталізацією по платникам.

Крім того, наразі відсутні гарантії щодо вчасної та повної підтримки донорів на фінансування звіту ІПВГ у 2020 році та подальших роках. Україна повинна самостійно забезпечити фінансування звіту ІПВГ. Одним із довгострокових способів забезпечити сталість звітування є розробка і запуск платформи для подання електронної звітності, – роботу, яку підтримують донори.

Це може призвести до пониження статусу України в оцінці виконання ІПВГ та зниження інвестиційної привабливості галузі.

РІШЕННЯ:

Повноцінно імплементувати Закон "Про забезпечення прозорості у видобувних галузях", що дозволить регулярно оприлюднювати звітність за Стандартом ІПВГ та вимогами Директиви 2013/34/ЄС.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- прийнято необхідні підзаконні нормативно-правові акти, у т.ч. форми звітності та положення про Багатосторонню групу;
- відновлено роботу Багатосторонньої групи;
- виконано звітування компаніями та державними структурами згідно вимог Закону;
- оприлюднено звіти за Стандартом ІПВГ за 2017 та 2018-2019 рр.;
- видатки на реалізацію звітності за Стандартом ІПВГ включено до витрат Державного бюджету;
- запущено платформу електронної звітності у видобувних галузях.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: Аналітичний центр DiXi Group, Асоціація "ЕнергоТранспарентність"

71. УСУНЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ У ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЕНЕРГЕТИЧНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ ЧЕРЕЗ ФОРМУВАННЯ НАГЛЯДОВИХ РАД. ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ МЕНЕДЖМЕНТУ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ ВІД ПОЛІТИЧНИХ ОРГАНІВ (МІНІСТЕРСТВ І ВІДОМСТВ), СТВОРЕННЯ ПЕРЕДУМОВ ДЛЯ ПОДАЛЬШОЇ КОРПОРАТИЗАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

ПРОБЛЕМА:

Вплив державних службовців та політичних діячів на менеджмент держпідприємств енергетичного сектору економіки з метою використання активів підприємства для отримання неправомірної вигоди.

Непривабливість поточної організаційної форми – унітарне держпідприємство – для взаємодії з іноземними інвесторами: процес укладання договору про спільну діяльність обтяжений численними погодженнями, що ускладнює вихід на нові зовнішні ринки та доступ до кредитних коштів.

Законодавчі складнощі у здійсненні корпоратизації ДП “НАЕК “Енергоатом”, яка має відбуватися виключно через прийняття спеціального закону, оскільки дане державне підприємство виконує функції оператора ядерних установок. ДП “НАЕК “Енергоатом” є єдиною в світі некорпоратизованою атомною компанією.

РІШЕННЯ:

Створити наглядові ради в державних підприємствах енергетичного сектору економіки, забезпечити передумови для їх корпоратизації.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- рішенням Уряду створено наглядові ради в усіх державних підприємствах енергетичного сектору економіки;
- проведено конкурси на членів наглядових рад державних підприємств енергетичного сектору економіки та здійснено призначення за їх результатами;
- прийнято закон “Про особливості корпоратизації ДП “НАЕК “Енергоатом”;
- проведено корпоратизацію ДП “НАЕК “Енергоатом”.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: ГО “Національна асоціація антикорупційного комплаєнсу”, ініціатива “Разом проти корупції”, Всеукраїнська мережа доброчесності і комплаєнсу “UNIC”, Центр економічної стратегії

72. ЗМЕНШЕННЯ ДИСКРЕЦІЙНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ КОМІСІЇ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ (НКРЕКП), І КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ В ЧАСТИНІ РЕАЛІЗАЦІЇ Ч. 3 СТ. 62 ЗАКОНУ УКРАЇНИ “ПРО РИНОК ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ”

ПРОБЛЕМА:

Відсутність законодавчо визначеного чіткого переліку суб'єктів, які мають право на отримання послуг від виконання спеціальних обов'язків.

Відповідно до ч. 3 ст. 62 Закону України “Про ринок електричної енергії”, з метою забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії Кабінетом Міністрів України на учасників ринку (крім споживачів) можуть покладатися спеціальні обов'язки. Пропозиції щодо обсягів та умов покладення спеціальних обов'язків готуються Регулятором та подаються до Уряду після проведення консультацій із Секретаріатом Енергетичного Співтовариства. Вказана норма не містить чіткого переліку суб'єктів, які мають право на отримання послуг від виконання спеціальних обов'язків, що створює суттєві корупційні ризики.

Так, наразі ініційовано рішення про покладання спеціальних обов'язків на ДП “НАЕК “Енергоатом” і ПАТ “Укргідроенерго” щодо надання для споживання електричної енергії релігійним організаціям в частині споживання електричної енергії на комунально-побутові потреби, та юридичним особам, які є власниками майна, що використовується для компактного поселення ВПО (містечок із збірних модулів, гуртожитків, оздоровчих таборів, будинків відпочинку, санаторіїв, пансіонатів, готелів тощо) у частині задоволення власних потреб ВПО. За умови відсутності законодавчо визначеного терміну компактного проживання ВПО, такі пільги можуть бути надані санаторіям, пансіонатам і готелям за умови проживання двох-трьох осіб. Визначати це будуть посадові особи постачальника універсальних послуг, що також створює корупційні ризики. Подібну пільгу для себе також вимагають феросплавні заводи України.

РІШЕННЯ:

Визначити законом чіткий перелік/коло суб'єктів, які мають право на отримання послуг від виконання спеціальних зобов'язань (з відповідними критеріями). Зафіксувати, що інші особи зможуть бути отримувачами спеціальних послуг за умови їх внесення в закон.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- внесено зміни до Закону України “Про ринок електричної енергії” щодо визначення кола суб'єктів, які мають право на отримання послуг від виконання спеціальних зобов'язань;
- відповідно до внесених до Закону змін переглянуто рішення Уряду щодо покладання спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: ГО “Національна асоціація антикорупційного комплаєнсу”, ініціатива “Разом проти корупції”

73. УСУНЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ДЛЯ ПЕРЕПРОДАЖУ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ ПРОМИСЛОВИМ СПОЖИВАЧАМ ЗА ЦІНОЮ ДЛЯ ПОБУТОВИХ СПОЖИВАЧІВ

ПРОБЛЕМА:

Зобов'язання продажу електроенергії та природного газу побутовим споживачам за фіксованою ціною (як спеціальні обов'язки для забезпечення загальносуспільних інтересів) в умовах відсутності належного погодинного обліку обсягів споживання надає можливості для розподільчих компаній, які здійснюють облік споживання енергоресурсів (обленерго, облгази), коригувати графік споживання та відносити небаланси (недотримання замовлених обсягів споживання) промислових споживачів на побутових споживачів, тим самим значно знижуючи вартість енергоресурсів для промислових споживачів.

РІШЕННЯ:

Привести ціни на енергоресурси для всіх категорій споживачів до економічно обґрунтованого рівня.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- встановлено лічильники погодинного обліку енергоресурсів;
- запроваджено автоматизовані системи обліку споживання енергоресурсів;
- приведено ціни на енергоресурси для всіх категорій споживачів до економічно обґрунтованого рівня.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива "Разом проти корупції"

74. ПРИПИНЕННЯ ПРАКТИКИ БЕЗГОСПОДАРНОГО ВИКОРИСТАННЯ ВЕЛИКИМИ ЕНЕРГЕТИЧНИМИ КОМПАНІЯМИ ДЕРЖАВНИХ ЕЛЕКТРИЧНИХ МЕРЕЖ ШЛЯХОМ ПЕРЕДАЧІ ЇХ МУНІЦИПАЛІТЕТАМ (ЗА ЇХ ЗГОДОЮ)

ПРОБЛЕМА:

Відсутність належного контролю, відповідальності та прозорих фінансових умов щодо використання державних енергорозподільчих систем.

511 тисяч об'єктів державного майна, у тому числі енергетичних мереж, знаходяться у власності держави, при цьому частина з них – без належного контролю та підтримання мереж у належному стані – використовуються приватними енергетичними компаніями. Працівники профільного департаменту Міненерго ні фізично, ні логістично не можуть забезпечити якісного обліку, ефективного використання, виправданого списання і контролю за їх збереженням і оновленням. Доцільніше та ефективніше буде передати місцеві електромережі під контроль місцевій владі на добровільній основі. Муніципалітети, в свою чергу, як управлінці мереж, матимуть інструмент протидії диктату цін з боку енергопостачальників – монополістів.

РІШЕННЯ:

Передати муніципалітетам (за згодою) державні електричні мережі для усунення випадків їх безконтрольного використання.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- прийнято закон щодо передачі в комунальну власність (в разі згоди місцевих рад) державних електромереж на територіях населених пунктів;
- закріплено обов'язковість укладення договорів про користування електромережами між Міністерством енергетики та захисту довкілля/Фондом держмайна/місцевою владою та обленерго із забезпеченням підтримання мереж у належному стані, чітко прописаними прозорими зобов'язаннями сторін (постанова КМУ);
- усунуто випадки використання державних електричних мереж без підтримання мереж у належному стані.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: Антикорупційна громадська спілка “Совість”, ініціатива “Разом проти корупції”, Європейська Бізнес Асоціація, Всеукраїнська мережа доброчесності і комплаєнсу “UNIC”

75. УСУНЕННЯ ПРАКТИКИ НАДАННЯ НЕОБҐРУНТОВАНИХ ПЕРЕВАГ ВЕЛИКИМ ТА НЕЕКОЛОГІЧНИМ ВИРОБНИКАМ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ ПРИ РОЗПОДІЛІ КОШТІВ “ЗЕЛЕНОГО” ТАРИФУ

ПРОБЛЕМА:

Відсутність адекватної диференціації розміру “зеленого” тарифу для промислових СЕС та окремих домогосподарств, що створює необґрунтовані переваги для окремих представників олігархічного бізнесу та призводить до неефективного використання частини коштів на компенсацію “зеленого” тарифу.

“Зелений” тариф, тобто гарантований викуп за високу вартість електроенергії, виробленої з альтернативних джерел, став в Україні ефективним стимулом для розвитку екологічно безпечних способів її генерування.

Разом з тим, завдяки лобізму великого енергетичного бізнесу, в структуру та шкалу “зеленого” тарифу введено істотні перекоси.

Крім того, “зелений” тариф (в досить великому коефіцієнті) поширюється на електроенергію, отриману від спалювання біомаси, екологічний ефект якого набагато менший, ніж від сонячних та вітрових електростанцій.

Такий стан справ призводить до недостатньо ефективного витрачання державних коштів на підвищений “зелений тариф” на користь великого бізнесу та виробників електроенергії в екологічно шкідливий спосіб, замість стимулювання невеликих домогосподарств та малого й середнього бізнесу.

РІШЕННЯ:

Забезпечити використання коштів на компенсацію “зеленого” тарифу з пріоритетною підтримкою домогосподарств.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- зменшено коефіцієнт “зеленого” тарифу на електроенергію, отриману шляхом спалювання біомаси та біогазу (або виключено з переліку альтернативних джерел енергії, щодо яких встановлюється “зелений” тариф);
- “зелений” тариф зменшено для промислових СЕС із його одночасним його збільшенням для домогосподарств (та можливим продовженням строку його дії для даної категорії);
- встановлено вимогу, що кінцевий бенефіціарний власник суб’єкта господарювання, що отримує стимулювання у вигляді “зеленого” тарифу за продаж електричної енергії з альтернативних джерел енергії, має бути резидентом України.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива “Разом проти корупції”, Європейська Бізнес Асоціація

76. УСУНЕННЯ ШТУЧНИХ ПЕРЕШКОД ДЛЯ ЗМІНИ СПОЖИВАЧАМИ ПОСТАЧАЛЬНИКІВ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

ПРОБЛЕМА:

Створення штучних перешкод проти зміни споживачами постачальників природного газу. Численні зловживання з боку облгазів та пов'язаних із ними газозбутових структур (газзбутів), спрямовані на збереження споживачів за конкретними газзбутами та зрив демонополізації ринку газу та побудови конкурентного середовища.

Облгази та газзбути з метою збереження своєї фактичної монополії на ринку системно перешкоджають населенню в зміні газопостачальних організацій:

- дезінформують про відсутність інших, крім газзбуту, постачальників;
- вимагають документи, непотрібні для підписання угоди з облгазом;
- намагаються разом з угодою облгазу непомітно підкласти на підпис угоду з газзбутом;
- онлайн-прийм показників облгази ведуть тільки через акаунт споживача з прив'язкою до конкретного газзбуту;
- газзбут продовжує нараховувати "борг" споживачу вже після зміни ним газопостачальника.

РІШЕННЯ:

Усунути штучні перешкоди для зміни споживачами постачальників природного газу.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- облгази зобов'язані приймати від споживачів показники та розрахунки через електронні кабінети, не прив'язані до конкретних газзбутів;
- для споживачів природного газу встановлено вичерпний перелік документів для зміни газопостачальника;
- на офіційному веб-сайті НКРЕКП розміщено відомості про всіх газопостачальників України та їх територіальну юрисдикцію в зручному форматі для інформування споживачів про наявність альтернативних газопостачальників.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива "Разом проти корупції", Аналітичний центр DiXi Group, Європейська Бізнес Асоціація

77. УСУНЕННЯ НЕПРОЗОРОСТІ ТА ШТУЧНИХ ПЕРЕШКОД У ПІДКЛЮЧЕННІ ДО ГАЗОПОСТАЧАННЯ

ПРОБЛЕМА:

Непрозорість та штучні перешкоди для підключення до газопостачання

За даними BRDO, підключення до газопостачання погоджується із зацікавленими особами (суб'єктами, що мають мережі, але не є Операторами ГРМ (ГТС)), а також іншими інфраструктурними організаціями: водоканалами, Укравтодором, ПАТ “Укрзалізниця”, електророзподільчими компаніями, ПАТ “Укртелеком” тощо).

Разом з тим, законодавством недостатньо чітко регламентовано процедуру розгляду звернень до таких третіх осіб щодо отримання погоджень на приєднання та не врегульовано питання оплати їх послуг.

Оператори ГРМ не виконують в повному обсязі вимоги щодо оприлюднення інформації про величини технічної та вільної потужності, у тому числі величини резервної потужності, необхідної для забезпечення нових приєднань до мереж в розрізі кожного ГРП.

Недостатня прозорість та визначеність вказаних процедур спричиняє виникнення додаткового фінансового навантаження на замовників та корупційних практик, а відсутність у замовника достовірної інформації щодо фактичного стану мереж (вільної потужності) може призводити до внесення до технічних умов нестандартного приєднання необґрунтованих вимог щодо заходів, які фактично не є необхідними для приєднання замовника та отримання оператором неправомірної вигоди.

РІШЕННЯ:

Усунути непрозорість та штучні перешкоди для приєднання споживачів до газових мереж.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- впроваджено процедуру “єдиного вікна” при наданні послуг з приєднання до мереж суб'єктів всіх природних монополій (у сфері розподілу електроенергії, газу, води, тепла) з метою мінімізації взаємодії замовника та суб'єктів природної монополії;
- переведено в електронний формат процедуру подання та опрацювання документів про приєднання до газових мереж, заявнику надано можливість дистанційного моніторингу ходу опрацювання документів;
- розроблено та впроваджено детальний порядок участі третіх осіб (органів місцевого самоврядування, газо-, водо- теплорозподільчих компаній тощо) у процедурі приєднання до газових мереж;
- передбачено обов'язок операторів ГРМ створити, розмістити на власних веб-ресурсах та своєчасно актуалізувати галузеві схеми з належним ступенем деталізації (з нанесенням мереж, місць стандартного приєднання та припустимих навантажень) з використанням геоінформаційних систем – для можливості здійснення споживачами визначення типу приєднання.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: Європейська Бізнес Асоціація

78. ПРИПИНЕННЯ ПОДВІЙНОГО НАРАХУВАННЯ ТА СТЯГНЕННЯ ЗІ СПОЖИВАЧІВ КОШТІВ ЗА НЕВИКОРИСТАНИЙ ПРИРОДНИЙ ГАЗ В РАМКАХ “ПРИВЕДЕННЯ ОБ’ЄМІВ ГАЗУ ДО СТАНДАРТНИХ УМОВ”

ПРОБЛЕМА:

Нарахування та стягнення зі споживачів коштів за невикористаний природний газ в рамках “приведення об’ємів газу до стандартних умов”. Саботаж з боку облгазів та газзбутів у виконанні заборони НКРЕКП від 23.11.2018 р. приводить об’єми використаного побутовими споживачами природного газу до стандартних умов.

У листопаді 2018 року побутові споживачі газу отримали від газових компаній платіжки з донарахуваннями відповідно до коефіцієнтів приведення обсягів газу до стандартних умов (компенсація зменшення об’єму газу під дією низьких температур).

Позиція облгазів та газзбутів ґрунтується на тому, що з об’єму споживання населення (11,2 млрд м³ газу на рік) близько 80% газу споживається взимку, і цей газ обліковується без приведення його обсягів до стандартних умов (температура: +20°C, тиск: 760 мм рт.ст.). Водночас, позиція НКРЕКП полягає у тому, що приведення обсягу газу до стандартних умов вже включене до тарифу та не може бути нараховане двічі.

РІШЕННЯ:

Унеможливити “подвійне” нарахування та стягнення зі споживачів коштів за невикористаний природний газ в рамках “приведення об’ємів газу до стандартних умов”

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- стандартні умови природного газу в частині температури змінені з 20°C на 0°C (як у більшості європейських країн);
- розроблено необхідні технічні регламенти та здійснено перехід до виміру природного газу та розрахунків за його споживання в енергетичних одиницях (замість кубічних метрів);
- за безпідставне приведення обсягів газу до стандартних умов на суб’єктів ринку гарантовано накладаються співмірні санкції, включно з анулюванням ліцензії.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива “Разом проти корупції”, Європейська Бізнес Асоціація

79. УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ ПРАКТИК НЕОБҐРУНТОВАНОГО ПРИПISУВАННЯ СПОЖИВАЧАМ ОБСЯГІВ СПОЖИВАННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ ЗА ПЕРІОД ПОВІРКИ ЛІЧИЛЬНИКІВ

ПРОБЛЕМА:

Необґрунтоване нарахування споживачам обсягів споживання природного газу за період повірки лічильників. Факти масового вилучення облгазами газових лічильників на повірку під приводом їх "несправності" та їх тривалого неповернення.

За час відсутності обліку споживання газу за допомогою лічильника споживачам нараховують аномально високий обсяг споживання газу.

При цьому облгазами нерідко ігнорується вимога п. 4 глави 8 розділу X Кодексу газорозподільних систем, згідно з якою на період зняття лічильника газу для проведення періодичної повірки оператор ГРМ (облгаз) встановлює лічильники газу з обмінного фонду (при цьому "несправні" лічильники, навіть якщо вони придбані за рахунок споживачів, можуть бути їм взагалі не повернуті).

РІШЕННЯ:

Унеможливити необґрунтоване донарахування облгазами обсягів спожитого природного газу за період повірки лічильників.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- в законодавстві закріплено вимогу, що у разі невиконання оператором ГРМ обов'язку щодо заміни вилученого на періодичну повірку лічильника газу та проведення розрахунків зі споживачем за показаннями другого лічильника, плата за газу за цей період споживачу не нараховується та не підлягає сплаті.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива "Разом проти корупції", Європейська Бізнес Асоціація

80. УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ ШТУЧНОГО ЗБІЛЬШЕННЯ НОРМ СПОЖИВАННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

ПРОБЛЕМА:

Умисне порушення посадовими особами процедур прийняття нормативно-правових актів щодо зменшення норм споживання природного газу для створення облгазам правових підстав для їх судового оскарження та подальшого донарахування споживачам без лічильників доплати за попередні періоди за більш високими нормами споживання. Відсутність 100-відсоткового оснащення домогосподарств газовими лічильниками, що призводить до значних втрат внаслідок неточної оцінки споживання газу та його крадіжок.

Станом на 01.06.2018 р. у житловому фонді України 3,3 млн, тобто 24,9% квартир (домогосподарств) не оснащено лічильниками газу, і плата за газ таким споживачам нараховується за нормами споживання. З часом фактичне споживання газу зменшується із придбанням домогосподарствами електрочайників, мікрохвильовок, бойлерів тощо, і дія більш високих норм споживання дозволяє облгазам отримувати необґрунтовані прибутки.

РІШЕННЯ:

Унеможливити штучне повернення до застарілих та необґрунтовано високих норм споживання природного газу.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- забезпечено виконання вимог закону про 100-відсоткове оснащення домогосподарств лічильниками природного газу;
- норми споживання природного газу встановлюються та змінюються із повним дотриманням встановлених законодавством процедур для припинення практики їх постійного скасування в судовому порядку;
- у випадку скасування судом затверджених Урядом норм споживання нові норми споживання затверджуються до потенційної втрати старими нормами чинності;
- поступове обладнання всіх квартир газовими лічильниками включене в ліцензійні умови газозабачування (з подальшим включенням витрат в тариф та розбиттям його на окремі платежі).

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: Ініціатива “Разом проти корупції”, Європейська Бізнес Асоціація

81. МІНІМІЗАЦІЯ МОЖЛИВОСТЕЙ НЕОБҐРУНТОВАНОГО СПИСАННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ НА ВИРОБНИЧО-ТЕХНІЧНІ ВИТРАТИ ОБЛГАЗІВ

ПРОБЛЕМА:

“Списання” природного газу на неіснуючі виробничо-технологічні витрати облгазів.

Щороку практично всі оператори ГРМ (облгази) завершують звітний період зі збитками в кілька мільярдів гривень (сукупно). Самі вони пояснюють причини таких збитків, зокрема, заниженою ціною покриття вартості газу для виробничо-технологічних витрат (ВТВ), що в масштабах країни становить 1,1 млрд м3 на рік.

ВТВ виникають на етапі доставки газу до споживача, включно зі втратами під час обслуговування, ремонту, заміни приладів, обладнання та з'єднань, забезпечення умовної герметичності газопроводів, коли при надлишковому тиску в системі через спускний клапан стравлюється певна кількість газу.

Покриття вартості ВТВ закладено в тариф на розподіл газу. Але через те, що власники облгазів сконцентрували в себе інформацію і про розподіл, і про постачання газу, виключно вони мають дані про баланс проданого на папері та фактично поставленого газу, а держава позбавлена можливості контролювати в режимі реального часу об'єктивність показників реально понесених ВТВ. Це дозволяє учасникам ринку фальсифікувати інформацію про фактичну реалізацію газу на ринку та штучно перебільшувати збитки.

Причиною тому – закладена норма, коли газорозподільне підприємство самостійно розраховує планові витрати, переважно закладаючи максимальні показники (наскільки це можливо за нормами).

Як наслідок, в Україні широко практикується фальсифікація ВТВ за рахунок фіктивних аварій, списання “втраченого” природного газу тощо.

РІШЕННЯ:

Мінімізувати можливості необґрунтованого “списання” природного газу на виробничо-технічні витрати.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- проведено незалежне дослідження обґрунтованості та актуальності нормативних показників виробничо-технологічних витрат природного газу, а за його результатами – проведено їх перегляд;
- облгази зобов'язано оприлюднити детальні відомості про свої виробничо-технологічні витрати, зокрема про об'єкти, які спричиняють найбільші втрати газу;
- запроваджене інформування НКРЕКП (інструментами електронного документообігу) та відповідних споживачів (у платіжних документах та через особисті електронні кабінети) про дату, час, місце, обсяг, специфікацію та вартість ремонтів та інших робіт в рамках ВТВ.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: ГО “Національна асоціація антикорупційного комплаєнсу”, ініціатива “Разом проти корупції”, Європейська Бізнес Асоціація

82. ЗАВЕРШЕННЯ ВІДОКРЕМЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ З ТРАНСПОРТУВАННЯ ТА ЗБЕРІГАННЯ (ЗАКАЧУВАННЯ, ВІДБОРУ) ПРИРОДНОГО ГАЗУ (АНБАНДЛІНГУ) ТА ПЕРЕДАЧА ВИЗНАЧЕНОМУ УРЯДОМ ОПЕРАТОРУ ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ ІЗ ЗБЕРЕЖЕННЯМ ЇЇ У ДЕРЖАВНІЙ ВЛАСНОСТІ

ПРОБЛЕМА:

Третій енергетичний пакет ЄС вимагає, щоб оператори транспортної мережі були відокремлені. Це означає, що оператор транзитної системи має бути відокремлений і незалежним від газових компаній.

Постановою КМ від 18.09.2019 р. № 841 “Про відокремлення діяльності з транспортування природного газу та забезпечення діяльності оператора газотранспортної системи” обрано модель відокремлення діяльності з транспортування природного газу, передбачену ст. 27 Закону України “Про ринок природного газу” як модель відокремлення для оператора газотранспортної системи, яка перебуває в державній власності та не підлягає приватизації.

Уряд також передав Міністерству фінансів повноваження з управління 100 % акцій Акціонерного товариства “Магістральні газопроводи України”, що забезпечить незалежність нового оператора ГТС від НАК “Нафтогаз України”, а також повне відокремлення діяльності з транспортування газу від діяльності з видобутку та постачання газу. Одночасно з переходом ОГТСУ у власність МГУ держава передасть газотранспортну систему в управління нового оператора.

Незавершення анбандлінгу створює ризик втрати Україною транзиту газу європейським споживачам та зберігає корупційні ризики, які на сьогодні пов'язані з впливом компанії, яка займається збутом газу, на компанію, яка його транспортує.

РІШЕННЯ:

Передати газотранспортну систему України в управління ПАТ “Магістральні газопроводи України”.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- повністю виконано постанову Уряду від 18.09.2019 р. № 840 з подальшими змінами;
- газотранспортну систему України передано в управління ПАТ “Магістральні газопроводи України”

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: ГО “Національна асоціація антикорупційного комплаєнсу”, аналітичний центр DiXi Group, ініціатива “Разом проти корупції”

83. ВІДКРИТТЯ ДАНИХ ПРО ЕНЕРГЕТИЧНИЙ СЕКТОР

ПРОБЛЕМА:

Міністерство енергетики та захисту довкілля збирає велику кількість звітної інформації від окремих суб'єктів господарювання. Навіть попри те, що інформацію надають в електронному форматі (таблиці в xls), на їх обробку та зведення йде багато людських ресурсів. Це, у свою чергу, також впливає на якість даних, оскільки є ймовірність людського фактору: скопіювати дані не туди, скопіювати не всі значення, тощо. До того ж, багато даних мають комерційну цінність, оскільки на їх основі можна розрахувати різні економічні показники і випадкові чи зумисні помилки при їх введенні можуть спотворювати чи унеможливити якісний аналіз.

РІШЕННЯ:

Упорядкувати наявні дані, перевірити їх якість. Налаштувати ефективний збір та публікацію даних. Автоматизувати процеси збору, обробки (агрегування) даних, що надходять в міністерство. Наявність внутрішньої структурованої бази даних в тому числі дозволить автоматичне оновлення публічних даних на Порталі відкритих даних.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- проведено аудит даних міністерства та визначено по кожному з департаментів які саме дані йому потрібні, хто ними користується, а від яких даних можна відмовитися;
- автоматизовано процеси збору, обробки (агрегування) даних, що надходять в міністерство;
- забезпечено регулярну публікацію якісних наборів даних, які можна було б використовувати для аналізу.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: Аналітичний центр Dixi Group

84. ВПРОВАДЖЕННЯ Е-СИСТЕМИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ “ВІДКРИТЕ ДОВКІЛЛЯ”, ЩО ДОЗВОЛИТЬ ОПЕРАТИВНО МОНІТОРИТИ СТАН ДОВКІЛЛЯ ТА ЗДІЙСНЮВАТИ ПЕРЕВІРКИ СУБ’ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ З УРАХУВАННЯМ ДАНИХ МОНІТОРИНГУ

ПРОБЛЕМА:

Закритість екологічних даних або їх відсутність в режимі реального часу, внаслідок чого громадяни не мають інформації про стан довкілля, а державні органи не спроможні приймати ефективні управлінські рішення на підставі автоматично зібраних даних. Непрозорість, закритість процедур отримання суб’єктами господарювання ліцензій, дозволів.

Функції державної системи моніторингу довкілля покладено на розрізнені органи, матеріально-технічна база яких недостатня для збору релевантної інформації про стан довкілля. Такі органи не мають відповідних регламентів міжвідомчої взаємодії та єдиної програмної системи збору й аналізу інформації, в результаті чого органи неспроможні акумулювати інформацію про результати моніторингу та послуговуватись нею у своїй діяльності.

РІШЕННЯ:

Впровадити єдину уніфіковану електронну системи доступу до екологічної інформації, що забезпечить право громадян на отримання екологічних даних, дозволить оперативно моніторити стан довкілля та здійснювати перевірки суб’єктів господарювання з урахуванням даних моніторингу.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- нормативно забезпечено міжвідомчу взаємодію суб’єктів моніторингу з метою наповнення Е-системи екологічної інформації даними моніторингу;
- розроблено техніко-економічне обґрунтування для проектів модулів Е-системи екологічної інформації відповідно до сфер довкілля;
- визначено джерела та забезпечено фінансування для технічної та технологічної бази для функціонування центральної бази даних та модулів Е-системи екологічної інформації;
- оптимізовано та усунено корупційні ризики у бізнес-процесах надання адміністративних послуг в рамках впровадження модулю “Адміністративні послуги” Е-системи екологічної інформації.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: ГО “Фундація “Відкрите суспільство”, ініціатива “Разом проти корупції”, МБО “Екологія-Право-Людина”, ГО “Екодія”, Європейська Бізнес Асоціація

85. РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖЕКОІНСПЕКЦІЇ: СТВОРЕННЯ НОВОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ НА ЗАСАДАХ ЗАПОБІГАННЯ ЕКОЛОГІЧНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ

ПРОБЛЕМА:

Високі корупційні ризики в роботі Держекоінспекції обумовлені рядом факторів: відсутністю системи моніторингу показників довкілля, можливістю ухвалення дискреційних рішень під час виїзних перевірок суб'єктів господарювання, недосконалістю законодавства та недоліками процедури перевірки тощо. Орган асоціюється у суспільстві із корупційними діями, тиском на бізнес-середовище. Державний екологічний контроль здійснюється неоперативно та не спрямований на збереження стану довкілля. Концепцією реформування системи державного екологічного контролю, затвердженою на рівні Уряду, передбачено ліквідацію Держекоінспекції та створення нового органу на засадах прозорості, усунення дублювання функцій з іншими контролюючими органами та дискреційних повноважень тощо.

РІШЕННЯ:

Створити новий орган державного екологічного контролю, діяльність якого ґрунтуватиметься на попередженні екологічних правопорушень, моніторингу стану навколишнього природного середовища. Мінімізувати корупційні ризики у роботі новоствореного органу.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- розроблено та затверджено нормативно-правові акти для створення нового органу екологічного контролю, що запроваджує перехід до системи попередження екологічних правопорушень і моніторингу стану навколишнього природного середовища;
- проведено конкурсний відбір керівника та не менше 30% штату нового органу природоохоронного контролю за прозорою процедурою, що передбачає незалежний склад конкурсної комісії;
- впроваджено інформаційну кампанію щодо реформи системи державного контролю у сфері довкілля з метою інформування суспільства про нові засади її діяльності та антикорупційні механізми.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: МБО “Екологія-Право-Людина”, ініціатива “Разом проти корупції”, ГО “Екодія”, Європейська Бізнес Асоціація, Рада бізнес-омбудсмена

86. ДЕРЕГУЛЯЦІЯ ТА УСУНЕННЯ ДИСКРЕЦІЇ У ПРОЦЕДУРАХ ПЕРЕВІРКИ СУДЕН, ВЗЯТТЯ ПРОБ ВОДИ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЇХ АНАЛІЗУ В МЕЖАХ АКВАТОРІЇ ПОРТІВ

ПРОБЛЕМА:

У 2018-19 рр. Верховною Радою та Урядом було затверджено ряд нормативно-правових актів для запровадження механізму “єдиного вікна” та скорочено перелік видів контролю, що здійснюються у пунктах пропуску через державний кордон та пунктах контролю, в т.ч. у портах. Проте досі органи природоохоронного контролю безпідставно відмовляють у проставленні штампів на екологічних деклараціях, вимагаючи проведення відбору проб ізольованого баласту судна для лабораторного аналізу на предмет наявності забруднюючих речовин, що не передбачено чинним законодавством. Вказане призводить до безпідставних затримок суден, зривів контрактів на поставку експортної продукції та спричиняє репутаційні втрати держави у міжнародному бізнес-середовищі. Порядок обчислення розміру відшкодування та сплати збитків відсутній, тобто Держекоінспекція не має правового інструменту для обчислення розміру збитків, що спричиняє дискрецію.

РІШЕННЯ:

Розробити та затвердити Порядок обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України, з метою забезпечення дотримання законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- в рамках Міжвідомчої робочої групи з питань контролю за додержанням вимог природоохоронного законодавства при ДРС України із залученням представників бізнес-середовища та громадських організацій екологічного спрямування розроблено та затверджено зміни до нормативно-правових актів про порядок обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: Європейська Бізнес Асоціація, ініціатива “Разом проти корупції”, Рада бізнес-омбудсмена

87. ПРИПИНЕННЯ НЕЛЕГАЛЬНОГО ВИДОБУТКУ БУРШТИНУ

ПРОБЛЕМА:

Відсутність належного регулювання, надмірна обтяжливість процедур отримання дозволів для ведення легального видобутку бурштину. Відсутність узгодженої державної політики щодо боротьби з незаконним видобутком бурштину та створення робочих місць для населення. Кругова порука правоохоронних органів та органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, які покривають нелегальний видобуток, у якому задіяні тисячі людей. Недосконалість процедур митного контролю під час перевезення бурштину через державний кордон України.

В Україні щорічно видобувається від 120 до 300 тонн бурштину, але в середньому лише 5 тонн здобуті легальним шляхом. Річний дохід від нелегальної торгівлі каменем складає 300-400 мільйонів доларів. Площа незаконного видобутку становить 5500 гектарів (за підрахунками Мінекології). Протягом 2014-2018 років в Україні видано лише 12 дозволів на видобуток бурштину.

РІШЕННЯ:

Створити належне правове поле для старательської діяльності приватних осіб, видачі ліцензій на ділянки для видобутку та забезпечення рекультивації ділянок, на яких здійснювався видобуток бурштину.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- спрощено процедуру та забезпечено публічність отримання дозволів на спеціальне надрокористування у сфері видобутку бурштину (розроблено та прийнято ВРУ відповідний закон);
- ліквідовано державну монополію на видобуток бурштину на землях лісового фонду та монополію комунального підприємства ДП “Волиньприродресурс” у Волинській області (зміни до постанови КМУ);
- ДП “Бурштин України” передано в підпорядкування Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства;
- внесено зміни до Кримінального, Кримінального процесуального та Митного кодексів України, якими посилено відповідальність та дозволено змінювати територіальну підсудність злочинів, пов’язаних із нелегальним видобутком, скупкою та переміщенням через кордон бурштину, забезпечено екстериторіальний розгляд справ;
- налагоджено систему обліку пошкоджених територій;
- шляхом прозорих та незалежних конкурсів обрано керівників Держгеонадр, Держлісагентства та їхніх заступників;
- затверджено внутрішні нормативні документи задля усунення типових помилок в роботі правоохоронних органів в сфері запобігання нелегальному видобутку бурштину;
- взято під постійну охорону Національної гвардії України найбільш цінні природні території, де фіксуються випадки незаконного видобутку бурштину.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: МБО “Екологія-Право-Людина”, ініціатива “Разом проти корупції”, Європейська Бізнес Асоціація

88. УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ НЕОБҐРУНТОВАНОЇ ВИРУБКИ ЛІСІВ, НЕЗАКОННОГО ВИВЕЗЕННЯ ЛІСУ-КРУГЛЯКА ТА ДІЛОВОЇ ДЕРЕВИНИ

ПРОБЛЕМА:

Суперечливість нормативних документів, що регулюють сферу вирубки лісів, відсутність чіткого законодавчого розмежування понять “паливної деревини” та “необроблених лісоматеріалів”, що призводить до різночитань норм законодавства та використання правових лазівок для легалізації вирубки та вивезення деревини (коли кругляк вивозиться під виглядом дров). Відсутність ефективного контролю з боку природоохоронних та правоохоронних органів. Поєднання господарської та контрольної функції в системі Державного агентства лісових ресурсів: фінансова залежність установ, що контролюють правильність рубок від лісгоспів, які їх фінансують. Непрозорість роботи Держлісагентства, що унеможлиблює повноцінний громадський контроль за лісами, що у сукупності призводять до масових вирубок лісів та його нелегального продажу.

За даними Євростату, в 2017 році з України в ЄС вивезли 477 тис. тонн кругляка (у той час, як офіційні дані української сторони фіксують лише 2 тис. тонн).

РІШЕННЯ:

Усунути фактори, що сприяють незаконному вивезенню лісу-кругляка: запровадити належний облік деревини, уніфікувати та вдосконалити правила рубок лісів, забезпечити ефективний відомчий та правоохоронний контроль.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- уніфіковано правила рубок лісів;
- розмежовані для митних органів поняття “паливної деревини” та “необроблених лісоматеріалів”;
- забезпечено незалежність ВО “Укрдержліспроект” та державних спеціалізованих лісозахисних підприємств шляхом їх виведення з підпорядкування Держлісагентства та передачі в управління Мінприроди, впроваджено бюджетне фінансування цих установ та лісгоспів Півдня України;
- уніфіковано підпорядкованість лісів України, вилучено з підпорядкування Міноборони ліси, які не використовуються ЗС України у військових цілях;
- унеможливлено суцільні рубки лісів під виглядом санітарних, зменшено частку “рубок оздоровлення та формування лісів” у загальному обсягу рубок;
- обмежено на законодавчому рівні вирубки лісів природоохоронного значення;
- оприлюднено карти всіх лісгоспів України та плани всіх рубок по всіх лісгоспах України, детальні карти лісових масивів та таксаційні описи;
- збільшено показник площі природоохоронних територій в Україні;
- всі лісогосподарські підприємства пройшли процедуру оцінки впливу на довкілля;
- створено законодавче регулювання експорту лісу та пиломатеріалів – зокрема, щодо впровадження обов’язкової наявності сертифікату походження для всіх лісоматеріалів;
- в структурах Національної поліції та прокуратури виокремлено штат працівників, які б спеціалізувались на природоохоронній тематиці та розслідували виключно екологічні злочини.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: МБО “Екологія-Право-Людина”, ініціатива “Разом проти корупції”, Європейська Бізнес Асоціація

89. ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРАМНОГО КОМПЛЕКСУ “ПРОЗОРЕ БУДІВНИЦТВО” В ДОРОЖНІЙ СФЕРІ

ПРОБЛЕМА:

Непрозоре використання бюджетних коштів у сфері будівництва, відсутня загальна картина стану ремонтів та будівництв за публічні кошти в режимі реального часу. Загальна для всієї країни розрізненість інформаційних систем та реєстрів, їх несумісність між собою. Мінінфраструктури за два роки не провело тендер на закупівлю програмного комплексу “Прозоре будівництво”.

РІШЕННЯ:

Провести закупівлі програмного комплексу “Прозоре будівництво”. Запровадити систему “Прозоре будівництво”, в якій буде зведено інформацію про будівництво на всіх його етапах, починаючи від планування і закінчуючи оцінкою результатів будівництва. Ця система дозволить громадянам слідкувати за використанням публічних коштів в галузі. Система автоматично формуватиме звітність на основі введених даних, що пришвидшить та спростить процеси оцінки і зробить можливим прийняття рішень і планування на основі даних.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- оголошено тендер на розробку системи “Прозоре будівництво”;
- обрано підрядника для розробки системи і публічного порталу;
- розроблено систему і публічний портал;
- проведено пілотний запуск системи з 3-5 проектами будівництв;
- завершено успішне тестування всіх модулів системи;
- систему і публічний портал введено в промислову експлуатацію.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: CoST, ГО “Антикорупційний штаб”, Європейська Бізнес Асоціація

90. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГАРАНТІЇ ЯКОСТІ НА ВИКОНАНІ ДОРОЖНІ РОБОТИ

ПРОБЛЕМА:

Довільність трактування виконавцями дорожніх будівельних та ремонтних робіт строків гарантійних зобов'язань. Цивільний кодекс визначає, що договором будівельного підряду встановлюється гарантійний строк – 10 років від дня прийняття об'єкта замовником, якщо більший гарантійний строк не встановлений договором або законом. На практиці гарантійні строки або взагалі не встановлюються, або, всупереч закону, встановлюються у меншому розмірі. Крім того, замовники не вживають заходів щодо забезпечення виконавцем своїх гарантійних зобов'язань, що може свідчити про корупційну змову.

РІШЕННЯ:

Забезпечення внесення в договори будівельного підряду на будівництво, капітальний, середній та поточний ремонт доріг умов про гарантійні зобов'язання підрядника та забезпечення виконання гарантійних зобов'язань після введення об'єкта в експлуатацію.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- в системі електронних закупівель Prozorro після розділу “Умови оплати договору (порядок здійснення розрахунків)” внесено розділ “Гарантійні зобов'язання виконавця (підрядника)”, який включає такі умови: період гарантійного строку, опис гарантійних зобов'язань підрядника, відповідальність підрядника за невиконання гарантійних зобов'язань. Цей розділ застосовується для договорів на виконання робіт, в тому числі, якщо договір укладений на суму, яка не передбачає застосування процедур, передбачених Законом України “Про публічні закупівлі”. Крім того, окремий розділ “Виконання гарантійних зобов'язань”, до якого заноситься інформація про вимогу замовника виконати гарантійне зобов'язання та результат виконання такої вимоги;
- до розділу “Інструкція з підготовки тендерної пропозиції” п. 5 “Кваліфікаційні критерії до учасників та вимоги, встановлені статтею 17 Закону”, внесено таку норму: “У випадку встановлення замовником закупівлі робіт критерію “наявність документально підтвердженого досвіду виконання аналогічного договору”, замовником перевіряється наявна в системі електронних закупівель інформація про виконання учасником гарантійних зобов'язань”;
- визначені кваліфікаційні критерії відбору виконавців підрядних робіт щодо будівництва доріг (постанова КМУ);
- внесені зміни до законодавства щодо особистої відповідальності осіб, що умисно порушують норми та стандарти будівництва та ремонту доріг;
- Урядом затверджено типовий контракт на будівництво, ремонт та утримання автомобільних доріг.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: ГО “Рада з питань соціально-економічного розвитку України”, Європейська Бізнес Асоціація

91. ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПРОЗОРИХ УМОВ ВІДБОРУ ТА ЧІТКИХ ПРОЦЕДУР ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ ЩОДО ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА У ТРАНСПОРТНІЙ СФЕРІ

ПРОБЛЕМА:

Складність, тривалість та заплутаність процедури укладення договорів щодо державно-приватного партнерства (ДПП) у транспортній сфері. Необхідність для підприємців погоджувати пропозицію про ДПП у різних органах. Відсутність чітких критеріїв оцінки питань, які вивчаються при погодженні пропозицій, що дозволяє погоджувальним органам приймати позитивні чи негативні рішення на власний розсуд.

РІШЕННЯ:

Запровадити прозорі умови відбору та чіткі процедури прийняття рішень щодо державно-приватного партнерства у транспортній сфері.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- визначені чіткі строки розгляду та погодження уповноваженими органами документів для укладення договорів щодо ДПП (аналіз ефективності здійснення державно-приватного партнерства, висновок за результатами аналізу ефективності);
- запроваджено чіткі умови погодження чи непогодження уповноваженими органами питань, що стосуються ДПП (перегляд підзаконних нормативно-правових актів у сфері ДПП, внесення змін до Постанови КМ від 11.04.2011 р. № 384 “Деякі питання організації здійснення державно-приватного партнерства”;
- прийнято рамковий закон про концесії, проект якого розроблено за підтримки ЄБРР, та спеціальний закон щодо концесії доріг.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: ГО “Рада з питань соціально-економічного розвитку України”, Європейська Бізнес Асоціація

92. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЗОРОГО РЕФОРМУВАННЯ ПАТ ДАК “АВТОМОБІЛЬНІ ДОРОГИ УКРАЇНИ”

ПРОБЛЕМА:

Відсутність у плані реформування системи державного управління автомобільними дорогами загального користування (Розпорядження КМ від 03.08.2011 р. № 739) способів та суті реформування, моніторингу процесу реформування, оприлюднення результатів реформування.

Це призводить до ряду корупційних ризиків, таких як довільність та безконтрольність управлінських рішень посадових осіб компанії та її підприємств щодо майна, яке підлягає відчуженню, вибору постачальників/виробників організаційно важливих систем обліку, реорганізації філій дочірніх підприємств компанії.

РІШЕННЯ:

Забезпечити прозорий процес реформування ПАТ ДАК “Автомобільні дороги України” за результатами широкого експертного обговорення моделі управління автомобільними дорогами України.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- за результатами експертних обговорень визначено та прийнято модель управління дорогами, розроблено план реформування компанії, в якому визначено відповідальних виконавців та їх повноваження, очікувані результати;
- створено повноцінну зовнішню (з боку держави як акціонера) систему контролю за використанням та розпорядженням майном компанії під час її реформування;
- запроваджено стандарти ОЕСР для корпоративного управління;
- розроблено системний підхід, уніфіковані кваліфікаційні вимоги до відбору виробників/постачальників програмного забезпечення, автоматизованих систем управління та обліку для всіх дочірніх підприємств компанії, для забезпечення прозорості обліку в системі управління компанією та її дочірніми підприємствами під час реформування.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: Crime Stoppers International, ініціатива “Разом проти корупції”, Європейська Бізнес Асоціація, ГО “Інститут корпоративних відносин та управління”, ГО “Федерація аудиторів України”

93. УСУНЕННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ЗАМОВЛЕННЯ ДОРОЖНІХ РОБІТ ТА КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ЇХ ВИКОНАННЯ

ПРОБЛЕМА:

Контроль якості дорожньо-будівельних робіт на дорогах державного значення здійснюється підпорядкованим Укравтодору Державним підприємством “Дорожній контроль якості”, що створює прямий конфлікт інтересів та пов’язані з ним корупційні ризики, оскільки Укравтодор одночасно виконує й функції замовника робіт.

РІШЕННЯ:

Підпорядкувати ДП “Дорожній контроль якості” Міністерству інфраструктури України.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- ДП “Дорожній контроль якості” підпорядковано Міністерству інфраструктури;
- в державному бюджеті на відповідний рік для Міністерства інфраструктури передбачено видатки на проведення контролю якості дорожньо-будівельних робіт у сумі не менше 3% від очікуваної вартості виконання робіт.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: CoST, Європейська Бізнес Асоціація

94. ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНСТРУМЕНТАЛЬНИХ ОБСТЕЖЕНЬ ДІЛЯНОК РЕМОНТІВ ДОРІГ ДЛЯ УСУНЕННЯ НЕЦІЛЬОВОГО ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ

ПРОБЛЕМА:

Відсутність проведення інструментального (із застосуванням засобів вимірювання для визначення деформацій дорожнього одягу) обстеження ділянок ремонтів при складанні переліку об'єктів ремонтів доріг, що призводить до неправильного визначення виду ремонту кожної окремої ділянки, та знижує ефективність використання публічних коштів, створює корупційні ризики.

РІШЕННЯ:

Зобов'язати замовників дорожньо-будівельних робіт перед визначенням виду ремонту проводити інструментальні обстеження та необхідні інженерні вишукування. Забезпечити доступ, наповнення інформацією та використання системи управління станом покриттів (СУСП) для обласних служб автомобільних доріг та обласних державних адміністрацій. Запровадити подачу всіх даних СУСП до Міністерства інфраструктури з метою розроблення довгострокової програми розвитку мережі автомобільних доріг загального користування.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- Укравтодором забезпечено доступ усіх своїх регіональних підрозділів та обласних державних адміністрацій до наповнення та роботи з СУСП;
- Укравтодор та обласні державні адміністрації зобов'язано проводити інструментальне обстеження ділянок ремонтів для формування плану робіт;
- всі дані про результати обстеження та дані, зібрані СУСП, потрапляють до єдиної системи Міністерства інфраструктури України;
- на підставі отриманих даних Мінінфраструктури сформовано довгострокову програму розвитку мережі доріг загального користування;
- на підставі отриманих даних розроблено середньострокову програму будівництва та ремонтів доріг.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: CoST, Європейська Бізнес Асоціація

95. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ГАБАРИТНО-ВАГОВИХ КОМПЛЕКСІВ ШЛЯХОМ ЗАПРОВАДЖЕННЯ АВТОМАТИЗОВАНИХ АКТІВ ПЕРЕВІРОК АВТОПЕРЕВІЗНИКІВ

ПРОБЛЕМА:

Наявність дискреційних повноважень у працівників, які здійснюють державний контроль (нагляд) за дотриманням перевізниками законодавства про автомобільний транспорт. Відсутність інтегрованого обміну інформацією між системою "Електронного кабінету перевізника" та даними ЄІС1 (інформація щодо накладених адміністративних стягнень, акти, постанови, штрафи, акти перевірок) та результатами роботи габаритно-вагових комплексів.

Через відсутність габаритно-вагового контролю на дорогах перевізники порушують обмеження щодо ваги вантажів, що призводить до руйнування доріг. А у випадках встановлення габаритно-вагових комплексів на дорогах загального користування, водії вантажівок об'їжджають їх вулицями та дорогами населених пунктів.

РІШЕННЯ:

Запровадити автоматизоване оформлення актів перевірок (електронних чек-листів) щодо результатів здійснення заходів державного контролю (нагляду) за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства про автомобільний транспорт. Забезпечити роботу габаритно-вагових комплексів в достатній кількості для доріг загального користування та населених пунктів.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- габаритно-вагові комплекси оснащені системами автоматичної фіксації та розпізнавання номерних знаків та передачі показників контролю в сервер, без можливості знищення інформації чи внесення змін до неї;
- особи, уповноважені здійснювати габаритно-ваговий контроль, працюють з включеними боді-камерами;
- підготовлено та внесено зміни до нормативно-правових та організаційно-розпорядчих актів, що регулюють питання здійснення заходів державного контролю (нагляду) за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства про автомобільний транспорт;
- запроваджено автентифікацію за допомогою кваліфікованого електронного підпису та автоматизацію формування актів перевірок (електронних чек-листів) щодо результатів здійснення заходів державного контролю (нагляду) за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства про автомобільний транспорт;
- забезпечено технічну адаптацію та інтеграцію взаємообміну інформації між даними "Електронного кабінету перевізника" та ЄІС1 з урахуванням актуальних результатів роботи габаритно-вагових комплексів;
- прийнято постанову КМУ, якою визначено порядок здійснення габаритно-вагового контролю на вулицях та дорогах населених пунктів;
- унормовано можливість органів місцевого самоврядування здійснювати габаритно-ваговий контроль щодо перевезень вулицями та дорогами населених пунктів.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: ГО "Рада з питань соціально-економічного розвитку України", Європейська Бізнес Асоціація

96. УСУНЕННЯ ДИСКРЕЦІЙНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ ПРИ ОФОРМЛЕННІ ДОЗВОЛІВ НА МІЖНАРОДНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ: АВТОМАТИЗАЦІЯ ОБЛІКУ ОБІГУ ДОЗВОЛІВ НА ПЕРЕВЕЗЕННЯ

ПРОБЛЕМА:

Наявність дискреційних повноважень при оформленні та видачі дозволів на міжнародні перевезення; недосконалість нормативно-правових та організаційно-розпорядчих актів, що регулюють питання обігу дозволів на міжнародні перевезення, відсутність повної автоматизації процесу оформлення дозволів.

РІШЕННЯ:

Автоматизувати облік обігу дозволів на міжнародні перевезення.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- підготовлено та внесено зміни до нормативно-правових та організаційно-розпорядчих актів, що регулюють питання обігу дозволів на міжнародні перевезення;
- запроваджено автентифікацію за допомогою кваліфікованого електронного підпису особи, яка здійснює видачу та облік дозволів на міжнародні перевезення;
- проведено технічну адаптацію функціонування розділу АРМ “Централізований облік дозволів на міжнародні перевезення” Єдиної інформаційної системи Укртрансбезпеки з метою автоматичного блокування оформлення та видачі дозволів на міжнародні перевезення автомобільним перевізникам, які порушили терміни їх повернення, блокування видачі більше ніж одного дозволу на транспортний засіб (у разі встановлення відповідних обмежень).

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: ГО “Рада з питань соціально-економічного розвитку України”, IDLO, Європейська Бізнес Асоціація

97. ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЗОРОГО ТА СПРАВЕДЛИВОГО РОЗРАХУНКУ ВАРТОСТІ ВАНТАЖНИХ ЗАЛІЗНИЧНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ШЛЯХОМ СКАСУВАННЯ КЛАСИФІКАЦІЇ ТИПІВ ВАНТАЖІВ

ПРОБЛЕМА:

Зловживання при визначенні вартості послуг, створення необґрунтованих привілеїв для вантажовідправників залізної руди при використанні однакових типів вагонів.

У 2018 році з 322,3 млн тонн перевезених АТ “Укрзалізниця” вантажів – 71 млн тонн склали залізна руда та 65 млн тонн – вугілля. Діюча система тарифікації вантажів передбачає, що перевезення в одному і тому ж вагоні руди і вугілля буде майже на 100% дешевше за перевезення лісоматеріалів і с/г продукції і на 220% дешевше за перевезення готової металопродукції.

Загалом вартість послуг залізниці може відрізнятись до 2,8 разів залежно від типу вантажу при використанні одного і того ж типу вагона і перевезенні вантажу на однакову дистанцію.

Така система класифікації вантажів відлякує більшість європейських компаній та суттєво обмежує зростання економіки країни, оскільки перевезення готової продукції залізницею коштує в понад 2 рази дорожче, ніж перевезення сировини. Це, в свою чергу, створює передумови для вивезення сировини з країни, замість розбудови власного виробництва.

РІШЕННЯ:

Скасувати систему класифікації типів вантажів та впровадити прозорий механізм розрахунку вартості послуг вантажних залізничних перевезень.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- прийнято новий Закон України “Про залізничний транспорт”;
- створено незалежний центральний орган виконавчої влади, який регулюватиме ціни на залізничному транспорті;
- скасовано систему класифікації типів вантажів;
- створено прозору модель визначення вартості послуг вантажних залізничних перевезень;
- забезпечено поступовий перехід до ринкового ціноутворення на залізничному транспорті;
- збільшено кількість вантажовідправників, які користуються послугами залізничних перевезень, за рахунок створення умов прямого доступу до послуги без бюрократичних та корупційних механізмів;
- створено онлайн-ресурси розрахунку вартості послуг перевезення залізничним транспортом;
- впроваджено електронну систему обслуговування клієнтів вантажних залізничних перевезень;
- збільшено річні доходи АТ “Українська залізниця” на 15-20 % та покращено фінансово-господарський стан компанії;
- створено стимул для розвитку виробництва в Україні та покращення інвестиційного клімату і макроекономіки.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: ГО “Залізниця без корупції”, ініціатива “Разом проти корупції”, асоціація “Власники вагонів”

98. ПРИПИНЕННЯ РУЧНОГО РЕЖИМУ РОЗПОДІЛУ ВАГОНІВ ДЛЯ ВЕЛИКИХ КОМПАНІЙ ШЛЯХОМ ВПРОВАДЖЕННЯ АВТОМАТИЗОВАНОЇ ОНЛАЙН-СИСТЕМИ РОЗПОДІЛУ ПОРОЖНІХ ВАГОНІВ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ВІДКРИТОЇ ЧЕРГИ ЗАЯВОК ВАНТАЖОВІДПРАВНИКІВ

ПРОБЛЕМА:

Зловживання при задоволенні заявок вантажовідправників, вибірковість задоволення заявок. Відсутність автоматизованого розподілу порожніх вагонів.

Середні показники задоволення заявок вантажовідправників складають близько 45-55%, що свідчить про дефіцит пропозиції послуг, порівняно з попитом бізнесу. Штучний дефіцит створив стимул для корупційних механізмів отримання неправомірної вигоди за оперативність задоволення заявок вантажовідправників та став передумовою для функціонування посередницьких компаній, які отримують привілейований доступ до розподілу порожніх вантажних вагонів.

У 2017 році керівництвом УЗ повідомлено про запровадження автоматичного розподілу вантажних вагонів, що мало мінімізувати корупцію під час виконання заявок вантажовідправників. Проте з середини 2018 року даний проект було згорнуто. Офіційною причиною припинення автоматизованого розподілу вантажних вагонів стала наявність недоліків в програмному забезпеченні системи розподілу. В подальшому УЗ не відновила роботу системи та продовжує виконувати розподіл вантажних вагонів у "ручному режимі".

За таких умов, черговість задоволення потреб перевізників залежить від рішень посадових осіб УЗ, що створює стимули для корупції.

РІШЕННЯ:

Впровадити онлайн-систему розподілу порожніх вагонів із застосуванням відкритого механізму черговості задоволення заявок вантажовідправників.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- реструктуризовано УЗ з метою лібералізації ринку локомотивної тяги, підвищено прозорість та ефективність діяльності УЗ;
- створено на базі УЗ чотири компанії: оператор інфраструктури, оператор пасажирських перевезень, оператор вантажних вагонів, оператор локомотивної тяги;
- впроваджено онлайн-систему розподілу порожніх вагонів із застосуванням відкритого механізму черговості задоволення заявок вантажовідправників;
- збільшено кількість вантажовідправників, які користуються послугами залізничних перевезень, за рахунок створення умов прямого доступу до послуги замість задіяння посередників та корупційних механізмів;
- зменшено реальну вартість послуги перевезення залізничним транспортом для вантажовідправників при незмінній ціні для "Укрзалізниці" за рахунок усунення корупційних механізмів;
- збільшено обсяги задоволення заявок вантажовідправників та швидкість обороту вантажного вагону (як результат – збільшено швидкість перевезень) за рахунок усунення штучних механізмів "гальмування" виконання заявок на перевезення, усунення штучного дефіциту порожніх вагонів, зменшено корупційний ажітаж довкола ринку;
- збільшено обсяг вантажних перевезень іноземних компаній та покращено інвестиційний клімат країни за рахунок прогнозованості та зрозумілості для інвесторів та іноземного бізнесу системи залізничних вантажних перевезень.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконаний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: ГО "Залізниця без корупції", ініціатива "Разом проти корупції", асоціація "Власники вагонів", Європейська Бізнес Асоціація

99. ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЗОРОЇ ТА ПРОГНОЗОВАНОЇ МОДЕЛІ ТАРИФОУТВОРЕННЯ ДЛЯ АТ “УКРАЇНЬСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ”, ПОСТУПОВИЙ ПЕРЕХІД ДО МОДЕЛІ ВІЛЬНОГО РИНКОВОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ В СФЕРІ ЗАЛІЗНИЧНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

ПРОБЛЕМА:

Незбалансованість інтересів перевізника, в особі АТ “Українська залізниця”, та споживачів на ринку вантажних перевезень, непрогнозованість тарифної політики в сфері залізничних перевезень.

Одним з головних недоліків залізничних вантажних перевезень є відсутність прозорої та прогнозованої системи формування тарифу на вантажні перевезення відповідно до ціноутворюючих факторів. Це створює негативні наслідки для функціонування компанії і економіки країни в цілому.

Процес підвищення тарифів на послуги УЗ не є послідовним. Замість поступового та обґрунтованого підвищення тарифів, тарифна практика в залізниці має несистемний характер, підвищення проводяться на 10-15% кожного разу, в результаті чого такий процес має стресовий ефект на економіку. При цьому суб'єкти господарювання, що наперед отримують інсайдерську інформацію чи впливають на зміст та строки прийняття рішень, мають неконкурентні переваги над своїми більш добросовісними конкурентами.

РІШЕННЯ:

Впровадити автоматизовану систему розрахунку та затвердження тарифів на залізничні перевезення відповідно до ціноутворюючих факторів, здійснити поступовий перехід до моделі вільного ринкового ціноутворення.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- впроваджено автоматизовану систему розрахунку та затвердження тарифів на залізничні перевезення відповідно до ціноутворюючих факторів;
- збільшено за рахунок прозорості інформації прогнозованість діяльності АТ “Українська залізниця” та покращено фінансово-господарський стан компанії, створено передумови для планування фінансово-господарської діяльності в довгостроковій перспективі;
- створено стимул для розвитку економіки в Україні за рахунок прогнозованості системи тарифоутворення.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: ГО “Залізниця без корупції”, ініціатива “Разом проти корупції”, асоціація “Власники вагонів”, Європейська Бізнес Асоціація

100. ПЕРЕХІД ДО СЕКТОРАЛЬНОГО ПРИНЦИПУ УПРАВЛІННЯ АТ “УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ” З МЕТОЮ ПОСИЛЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА ОПЕРАТИВНОГО КОНТРОЛЮ ВИРОБНИЦТВА

ПРОБЛЕМА:

Дублювання функцій в УЗ різними органами, перевантаження адміністративного апарату, надмірні видатки на його утримання, відсутність ефективного та оперативного контролю виробництва.

Із загальної кількості штату працівників АТ “Укрзалізниця” (265 тисяч) близько 20 тисяч співробітників (7,6%) виконують управлінські та керівні функції, близько 70 тисяч співробітників (27%) – інженерно-технічні робітники та менеджери середньої ланки. Тільки 130 тисяч (менше 50%) – працівники, пов’язані безпосередньо з виробництвом продукції та послуг АТ “Українська залізниця” (основні виробничі категорії професій). При цьому компанія зберігає застарілий принцип регіонального розподілу функцій між регіональними філіями та дублювання функцій департаментами і управліннями. Все це робить управління УЗ неефективним, затратним та таким, що гальмує зростання її доходів.

Більшість сучасних залізниць не мають регіонального розподілу, натомість наявний чіткий розподіл за функціями (вантажні перевезення, пасажирські перевезення, послуги локомотивів тощо). Залізниці Європи вже давно впровадили такий секторальний поділ функцій, і цей метод довів свою ефективність.

РІШЕННЯ:

Реформування моделі управління в АТ “Українська залізниця” за “секторальним” принципом.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- впроваджено поділ управлінських функцій в УЗ за видами послуг (вантажні перевезення, пасажирські перевезення, локомотивна тяга, інфраструктура та ін.);
- скорочено кількість регіональних філій та підрозділів УЗ.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: ГО “Залізниця без корупції”, ініціатива “Разом проти корупції”, асоціація “Власники вагонів”, Європейська Бізнес Асоціація

101. ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ ПРАВЛІННЯ ТА НАГЛЯДОВОЇ РАДИ АТ “УКРАЇНЬСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ”

ПРОБЛЕМА:

Відсутність чіткого механізму визначення завдань та пріоритетів в діяльності АТ “Українська залізниця” та системи оцінки ефективності управління одним з найбільших державних активів

З 2014 року керівництво АТ “Українська залізниця” змінювалися більше 5 разів. І жодною з управлінських команд не було реалізовано прозорої оцінки ефективності діяльності органів управління компанії та досягнення нею поставлених завдань.

Більшість звітів органів управління компанії ґрунтуються на вибіркових показниках, які нібито свідчать про позитивний результат. Водночас, в їх звітах не акцентується увага або зовсім приховуються ті ключові показники, які демонструють негативну тенденцію. Наприклад, середній показник обороту вантажного вагона (час на виконання одного замовлення на перевезення вантажу) в 2018 році склав 10,5 доби. В 2017 році цей показник склав 9,26 доби (на 11,2% менше). В 2011 році цей показник становив 5,9 дб. Таким чином, за 7 років швидкість обороту вантажного вагону на “Українській залізниці” знизилася на 75%.

Це призводить до збільшення дефіциту вантажних вагонів для задоволення потреби у перевезеннях, а відтак – до неефективності використання вагонного парку.

РІШЕННЯ:

Впровадження системи оцінки ефективності правління та наглядової ради АТ “Українська залізниця”, затвердження планів досягнення результатів по ключових показниках та впровадження ефективного контролю за їх виконанням.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- впроваджено систему оцінки ефективності правління та наглядової ради АТ “Українська залізниця” за основними показниками діяльності компанії;
- динаміка вартості та зносу активів компанії; досягнення позитивного фінансового результату; рівень технічної спроможності компанії (зношеність колій, середній вік парку вагонів); швидкість та якість перевезень (оборот вантажного вагону, середня швидкість пасажирського поїзду); відкритість доступу до послуг та залучення нових учасників ринку (динаміка кількості клієнтів компанії та обсягів перевезень); кількість аварій, обсяги розкрадань, пошкоджень вантажів (репутація перевізника); якість та ефективність здійснення публічних закупівель: середня кількість учасників, відсоток реалізованих закупівель УЗ (у першу чергу через Prozorro); зростання вантажопотоку в рік; середня кількість поточних ремонтів на один вагон УЗ; кількість вакансій рядового персоналу; реалізація інфраструктурних проєктів; виконання плану по капітальним інвестиціям та ін.;
- затверджено плани досягнення результатів по ключових показниках та впроваджено ефективний контроль за їх виконанням.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: ГО “Залізниця без корупції”, ініціатива “Разом проти корупції”, асоціація “Власники вагонів”, Європейська Бізнес Асоціація

102. ЕЛЕКТРОНІЗАЦІЯ ПРОЦЕДУРИ НАДАННЯ ДОЗВОЛІВ НА ВИКОНАННЯ ПОЛЬОТІВ ПОВІТРЯНИХ СУДЕН У ПОВІТРЯНОМУ ПРОСТОРІ УКРАЇНИ

ПРОБЛЕМА:

Зловживання посадовцями повноваженнями з надання, ненадання чи затягування із наданням дозволів на польоти з метою отримання неправомірної вигоди. Процедура подання заявки на отримання дозволу створює для заявників необґрунтовані труднощі (надмірний перелік документів, відсутність обліку заяв та виданих дозволів, фіксації часу отримання заявки, видачі дозволу чи відмови у видачі, відомостей про посадову особу, яка розглянула заявку і підписала дозвіл).

В Україні продовжують діяти застарілі (2005-го року) Правила надання експлуатантам дозволів на виліт з аеропортів України та приліт до аеропортів України, які допускають фізичний контакт представників авіакомпаній із посадовими особами Державіаслужби при наданні дозволів на польоти повітряних суден.

Отримувачі дозволів на виконання польотів (експлуатанти повітряних суден та їх агенти (як правило, підприємства з наземного обслуговування) є вразливими для неправомірних дій посадових осіб Державіаслужби, які здійснюють ліцензування та сертифікацію суб'єктів і об'єктів авіаційної діяльності та сертифікаційні перевірки. По суті, той самий державний орган виконує і контрольні, і дозвільні функції, а також повноваження з допуску на ринок суб'єктів комерційної авіації.

РІШЕННЯ:

Мінімізація можливостей для зловживань при наданні суб'єктам авіаційної діяльності дозволів на виліт з аеропортів України та приліт до аеропортів України.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- запроваджено електронний кабінет суб'єкта авіаційної діяльності;
- суб'єктам авіаційної діяльності надано можливість подання заявки і отримання дозволів на виліт/приліт через електронний кабінет;
- затверджено чіткі критерії та процедури для обов'язкового надання та відмови від надання дозволів на виліт з аеропортів та приліт до аеропортів;

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: ГС "УАТА", ініціатива "Разом проти корупції", Європейська Бізнес Асоціація

103. ДЕМОНОПОЛІЗАЦІЯ ТА УСУНЕННЯ БЮРОКРАТИЧНИХ ПЕРЕШКОД У СФЕРІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА СЕРТИФІКАЦІЇ АВІАЦІЙНОГО ПЕРСОНАЛУ З НАЗЕМНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ

ПРОБЛЕМА:

Неефективність та можливості для зловживань при здійсненні професійної підготовки авіаційного наземного персоналу.

В Україні працює близько 12 суб'єктів, уповноважених на сертифікацію авіаційного наземного персоналу. По більшості із загальноприйнятих напрямків роботи персоналу сертифікацію здійснюють близько половини зазначених суб'єктів. За окремими напрямками сертифікація здійснюється тільки 1-2 суб'єктами, що призводить до спотворення конкуренції на ринку та негативно впливає на вартість та якість такої професійної підготовки (ситуація – близька до монополії). У найбільш одіозних випадках суб'єкти збільшували ціни у 8 разів для окремих учасників ринку. Входження на цей ринок нових суб'єктів ускладнене його закритістю та штучними бюрократичними бар'єрами.

Також в Україні відсутній вичерпний перелік напрямів, за якими має здійснюватися сертифікація, та немає визначених граничних термінів для розгляду питання по суті, що може створювати умови, коли окремі суб'єкти отримують сертифікат за місяць, а інші можуть по 6 і більше місяців проходити відповідні процедури.

РІШЕННЯ:

Усунення можливостей для зловживань у сфері професійної підготовки та сертифікації авіаційного персоналу з наземного обслуговування

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- зменшено до обґрунтованого показника кількість напрямів підготовки, яка підлягає обов'язковій сертифікації;
- встановлено декларативний підхід в сертифікації інших напрямків, що не увійшли до переліку обов'язкових до сертифікації, та відсутність вимоги погоджувати відповідні програми;
- заборонено відмовляти у затвердженні навчальних програм без направлення конкретних та вичерпних зауважень до їх змісту;
- розроблено та затверджено мінімальні типові навчальні плани для обов'язкових напрямів підготовки;
- удосконалено процедуру сертифікації суб'єктів, що здійснюють підготовку персоналу, з метою унеможливлення її штучного затягування.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: ГО “Інститут менеджменту та стратегій”, ініціатива “Разом проти корупції”, Європейська Бізнес Асоціація

104. СПРОЩЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ТА УСУНЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ДЛЯ КОРУПЦІЇ ПРИ ПОГОДЖЕННІ МІСЦЯ РОЗТАШУВАННЯ ТА ВИСОТИ ОБ'ЄКТІВ НА ПРИАЕРОДРОМНИХ ТЕРИТОРІЯХ

ПРОБЛЕМА:

Штучні перешкоди при погодженні місця розташування та висоти об'єктів на приаеродромних територіях.

У більшості великих міст України, які мають аеропорти/аеродроми/злітно-посадкові майданчики чи вертодроми, є потреба тримувати від Державіаслужби погодження місця розташування та висоти об'єктів на приаеродромних територіях. В Україні така процедура є занадто тривалою, складною, непрозорою та є джерелом корупції.

Так, для будівництва багатопверхового будинку замовник будівництва зобов'язаний отримати погодження у експлуатантів аеродромів (вертодромів), провайдера аеронавігаційного обладнання (Украероруху), Державіаслужби та, в окремих випадках, Міністерства оборони. Додатково, Державіаслужба може рекомендувати виконання додаткових розрахунків впливу на діяльність аеродрому (електромагнітне та шумове навантаження, ризики третіх сторін тощо).

Крім того, для отримання погодження заявник змушений подавати документи про тип і розташування будівлі, не знаючи наперед, чи ця будівля відповідає вимогам висот обмежувальних поверхонь (перша група критеріїв) і схемам руху повітряних суден (друга група критеріїв).

Відсутність відповідальності за пропущення строку надання погодження призводить до того, що отримання пакету погоджень може тривати місяцями. Крім того, Повітряний кодекс не передбачає санкцій щодо суб'єктів містобудування за порушення порядку здійснення будівництва на приаеродромних територіях, адже містить санкції, що застосовуються тільки до суб'єктів авіаційної діяльності.

Дані обставини, а також можливість ДАС затягувати із відповіддю на заявку максимально довго, спонукає заявника вирішувати проблему в корупційний спосіб. У зв'язку з цим на авіаційному ринку діють посередники, які забезпечують позитивне рішення щодо відповідних об'єктів (усунення перешкод для законного рішення або "купівля"- пришвидшення, або, в деяких випадках, "купівля" незаконного дозволу).

РІШЕННЯ:

Мінімізувати можливості для зловживань при наданні Державіаслужбою погоджень суб'єктам господарювання щодо місця розташування та висоти об'єктів на приаеродромних територіях.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- створено (доопрацьовано) та оприлюднено в машиночитаному форматі та в режимі реального часу карти приаеродромних територій в Україні (в частині, що не становить загрозу національній безпеці) для надання будівельним компаніям можливості використовувати ці відомості в своїй роботі;
- створено відкритий онлайн-сервіс, завдяки якому будівельна компанія, позначивши заплановані координати та висоту забудови, зможе автоматично отримати інформацію по першій та другій групах критеріїв оцінки перешкод (максимально допустима висота за відповідними координатами), які така компанія повинна буде враховувати перед поданням заяви про погодження місця розташування та висоти об'єктів на приаеродромних територіях;
- реєстрацію та опрацювання заявки про погодження місця розташування та висоти об'єктів на приаеродромних територіях переведено в електронний формат;
- обмеження щодо місць розташування та висоти об'єктів на приаеродромних територіях включено до містобудівної документації (генеральні плани та детальні плани території), впроваджено видачу такої інформації замовникам будівництва за принципом "єдиного вікна" у містобудівних умовах і обмеженнях;
- передбачено відповідальність за пропущення строку надання погодження місця розташування та висоти об'єктів на приаеродромних територіях;
- передбачено санкції щодо суб'єктів містобудування за порушення порядку здійснення будівництва на приаеродромних територіях.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: ГО "Молодіжний інформаційно-консалтинговий центр "За якісний транспорт", ініціатива "Разом проти корупції", Європейська Бізнес Асоціація

105. ПРИПИНЕННЯ БЕЗПІДСТАВНОГО СТЯГНЕННЯ ПЛАТИ З ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВІЗНИКІВ НА КОРИСТЬ ПРИВАТНОЇ КОМПАНІЇ ЗА В'ЇЗД ДО ОДЕСЬКОГО МОРСЬКОГО ТОРГОВЕЛЬНОГО ПОРТУ

ПРОБЛЕМА:

Неможливість в'їзду вантажного транспорту до Одеського морського торговельного порту без примусових виплат приватній компанії-монополісту.

Виконавчий комітет Одеської міської ради 25.02.2016 р. затвердив схему організації руху вантажного транспорту до Одеського морського торговельного порту. Вказаним рішенням рух було обмежено таким чином, що весь вантажний транспорт, який прямує в порт, аби не порушувати ПДР, змушений їхати виключно через територію приватної компанії (без альтернативи).

У зв'язку із цим водії вантажного автотранспорту змушені оплачувати послуги монополіста під час проїзду його територією, незалежно від мети заїзду транспортних засобів, та, відповідно, незалежно від наявності/відсутності потреби у споживанні таких послуг.

На вимоги Антимонопольного комітету щодо усунення порушення законодавства про захист економічної конкуренції Одеська міська рада самоусунулась від вирішення проблеми, пропонує як альтернативу дочекатися будівництва об'їзної дороги, дозволяючи монополісту здійснювати побори з бізнесу всі ці роки.

Щоденно приватна компанія отримує бл. 200 тис. грн доходу при в'їзді 400 фур.

Введення необґрунтованої плати за в'їзд робить Одеський порт менш привабливим для перевізників та, відповідно, менш конкурентоспроможним. Вантажообіг порту за 2016-2019 рр. знизився з 25,2 до 21,6 млн тонн, а доходи від портофлоту – з 477 до 265 млн грн.

РІШЕННЯ:

Забезпечити вантажоперевізникам альтернативний в'їзд до Одеського морського торговельного порту, який не передбачає стягнення коштів за проїзд на користь приватної компанії.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- виконанню Одеської міської ради висунуто вимогу щодо усунення перешкод у русі вантажних транспортних засобів до Одеського морського торговельного порту в обхід території компанії-монополіста;
- у разі невиконання вимоги, тимчасово (до введення в експлуатацію об'їзної дороги) усунуто перешкоди в русі вантажних транспортних засобів шляхом здійснення оперативних змін в організацію дорожнього руху з метою забезпечення руху вантажного транспорту до Одеського морського торговельного порту в обхід території компанії-монополіста відповідно до ч. 4 ст. 27 Закону України "Про дорожній рух";
- забезпечено постійний моніторинг за збереженням вільного проїзду вантажного транспорту до Одеського морського торговельного порту в обхід території компанії-монополіста;
- збудовано та введено в експлуатацію дорогу до Одеського морського торговельного порту в обхід території компанії-монополіста, забезпечено для такої дороги режим безкоштовного в'їзду вантажного транспорту.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: ініціатива "Разом проти корупції", НКО Громадянська платформа "Одесити разом", Європейська Бізнес Асоціація

106. ПЕРЕГЛЯД ФУНКЦІОНАЛУ МОРСЬКОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ З МЕТОЮ УСУНЕННЯ КОРУПЦІОГЕННИХ ДИСКРЕЦІЙНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ

ПРОБЛЕМА:

Намагання Морської адміністрації доволіно поширити свої повноваження на сфери, що виходять за передбачені законодавством межі, зокрема:

доповнення переліку її платних адміністративних послуг такими, що не є платними згідно з законом;

забезпечення нагляду за дотриманням вимог щодо порядку заходження суден у морський порт і виходу з нього;

забезпечення перевірки судових документів, дипломів, кваліфікаційних свідоцтв;

розширення штату Морської адміністрації майже втричі.

Така діяльність Морської адміністрації створює умови для корупційних проявів, посилює бюрократичний тиск на бізнес у морській галузі, робить спроби перевести на комерційні рейки виконання державних функцій, що в сумі веде до посилення напруженості у відносинах між Морською адміністрацією і профільною громадськістю, моряками, бізнесом.

РІШЕННЯ:

Чітко визначити функціонал Морської адміністрації, який би виключив можливість корупційних дискреційних повноважень. Забезпечити транспарентність діяльності Морської адміністрації.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- внесено зміни до Закону України “Про транспорт”, Положення про Державну службу морського та річкового транспорту України (Постанова КМ від 06.09.2017 р. № 1095), наказів Мінінфраструктури, якими уточнено функціонал Морської адміністрації як виконавця суто адміністративних функцій у сфері безпеки мореплавства;
- розмежовано функції Міністерства інфраструктури України, Морської адміністрації та ДП “Адміністрація морських портів України” та приведено у відповідність із вимогами законодавства;
- інформаційні та технологічні картки адміністративних послуг Морської адміністрації переглянуто та оприлюднено.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: Європейська Бізнес Асоціація, ініціатива “Разом проти корупції”

107. ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ АВТОМАТИЧНОГО БЛОКУВАННЯ ОГолошень В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ ПРО ПРОДАЖ ФІКТИВНИХ МЕДИЧНИХ ДОВІДОК, ДИПЛОМІВ, ЛИСТКІВ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ, ВОДІЙСЬКИХ ПОСВІДЧЕНЬ

ПРОБЛЕМА:

Можливість вільного розміщення оголошень про продаж підроблених або фіктивних документів у мережі Інтернет.

За допомогою простих запитів у Google можна замовити листок непрацездатності, медичну довідку, диплом тощо. Різного роду сайти пропонують оформити фіктивні або навіть справжні документи, потрібні для оформлення візи, субсидії, навчання, працевлаштування тощо. Правоохоронні органи не реагують належним чином на такі порушення.

РІШЕННЯ:

Унеможливлення (блокування) розміщення в українському сегменті Інтернету оголошень про нелегальний продаж документів.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- досягнуто письмових домовленостей з представництвами компанії Google, провідних соціальних мереж та месенджерів в Україні про автоматичне блокування/незнаходження оголошень про продаж підроблених або фіктивних документів;
- затверджено список запитів (оголошень) українською та російською мовами про продаж підроблених або фіктивних документів – з можливістю його оперативного розширення;
- національною поліцією налагоджено постійний моніторинг “кримінальних” інтернет-запитів (оголошень) за ключовими пошуковими словами, а також притягнення винних осіб до відповідальності.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: ініціатива “Разом проти корупції”

108. ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЧІТКИХ, ПРОЗОРИХ ТА НЕДИСКРИМІНАЦІЙНИХ ПРАВИЛ У СФЕРІ АКРЕДИТАЦІЇ АВТОШКІЛ ТА АТЕСТАЦІЇ ЇХ СПЕЦІАЛІСТІВ, УСУНЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО ПРИВАТНОГО ПОСЕРЕДНИЦТВА МІЖ АВТОШКОЛАМИ ТА БАЗОЮ ДАНИХ МВС

ПРОБЛЕМА:

Безкарна діяльність “фіктивних” автошкіл, випадки безпідставного блокування роботи автошкіл з метою вимагання неправомірної вигоди та локального переділу ринку підготовки водіїв. В Україні функціонує близько 1700 автошкіл. Частина з них сумлінно навчають водіїв, а частина – вдаються до імітації такої підготовки (“продавці свідоцтв”).

Інформація про матеріально-технічну та кадрову базу автошкіл (акредитаційний обсяг) не є публічною, що породжує ситуації, коли автоінструктори, власники ТЗ, приміщень та земельних ділянок не знають про їх включення до такої бази. У вертикалі сервісних центрів (СЦ) є повноваження призупиняти та анулювати автошколам акредитацію навіть за несуттєві порушення (відсутність плакатів, макетів світлофорів усіх типів тощо).

Реєстрація автошколами навчальних груп (без якої не можуть проводитись заняття, а особи не допускаються до іспитів) може проводитись дистанційно виключно з використанням платних послуг приватного посередника-монополіста. Крім того, така реєстрація здійснюється не автоматично, а в ручному режимі працівником ТСЦ МВС, що дозволяє СЦ штучно затягувати або блокувати окремим автошколам реєстрацію груп, паралізуючи їх роботу (з метою отримання неправомірної вигоди або сприяння їх конкурентам, пов'язаних з посадовими особами СЦ).

РІШЕННЯ:

Удосконалити вимоги і процедури в сфері акредитації автошкіл та атестації їх спеціалістів, очистити ринок від “фіктивних” автошкіл, усунути можливості для безпідставного тиску сервісних центрів на автошколи.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- створено електронний кабінет автошколи;
- переглянуто підстави для призупинення/анулювання акредитації автошкіл, унеможливлено блокування їх роботи за несуттєві порушення;
- вилучити із обов'язкового переліку матеріально-технічної бази автошкіл всі необґрунтовані вимоги;
- оприлюднено відомості про матеріально-технічну та кадрову базу автошкіл, визначено процедуру вилучення даних про нерухомість, земельні ділянки, транспортні засоби, атестованих спеціалістів із акредитаційного обсягу автошкіл, що практикували такі фальсифікації, за ініціативи справжніх власників/спеціалістів;
- впроваджено мінімальні стандарти прозорості в роботі акредитаційних та атестаційних комісій при СЦ МВС (відкриті засідання, їх відеотрансляція, фіксація поіменного голосування, оприлюднення протоколів засідань);
- переведено в електронну форму довідку про закінчення 20-годинного курсу навчання керування транспортними засобами;
- впроваджено автоматичну реєстрацію автошколами навчальних груп, усунуто приватного посередника із процесу інформаційної взаємодії між автошколами та СЦ МВС.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: ініціатива “Разом проти корупції”, ТСО України, Всеукраїнська спілка автомобілістів, автошкола “Сігма”, автошкола “Форсаж ВВ”, автошкола “Ірбіс”

109. ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ФОТО-, ВІДЕОФІКСАЦІЇ ПРИ СКЛАДАННІ ІСПИТІВ ДЛЯ ОТРИМАННЯ ВОДІЙСЬКОГО ПОСВІДЧЕННЯ З МЕТОЮ МІНІМІЗАЦІЇ КОРУПЦІЇ

ПРОБЛЕМА:

Можливість отримання водійського посвідчення без проходження навчання в автошколі та складання іспитів через функціонування корупційного трикутника “водій – автошкола – сервісний центр”, який забезпечує систематичну практику “купівлі” водійських прав та “підстраховування” на іспитах.

Таке явище є можливим через відсутність ефективних електронних систем фіксації процесу складання іспитів (особливо практичної частини) кандидатами у водії та гарантованої ідентифікації таких осіб.

Масштаби корупції в цій сфері оцінюються в 20 млн доларів (більше 500 млн грн) на рік.

РІШЕННЯ:

Унеможливити практику купівлі водійських посвідчень та шахрайство при складанні теоретичного та практичного іспитів, шляхом впровадження системи фото- і відеофіксації.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- внесено зміни до законодавства, якими встановлено процедуру складання іспитів на одержання посвідчення водія із застосуванням технічних засобів (для категорій В та С – в обов’язковому порядку) (наказ МВС);
- реалізовано пілотний проект для тестування технічних засобів для фіксації практичних іспитів;
- впроваджено фото-, відео-, аудіофіксацію теоретичного та практичного іспитів із застосуванням технологій автоматичної ідентифікації та розпізнавання за обличчям осіб, що складають іспити. Забезпечено фіксацію технічними засобами рухів рук та ніг осіб, що сидять на передніх сидіннях під час практичного іспиту;
- вдосконалено вимоги до тестових питань теоретичного іспиту (оприлюднено правильні відповіді на питання, закріплено заборону питань з іншої категорії транспортних засобів, пропорційну кількість тестових питань за кожною темою);
- впроваджено рандомний вибір кандидатом у водії вільного місця для складання теоретичного іспиту;
- забезпечено трансляцію теоретичного іспиту в усіх ТЦЦ МВС на офіційному веб-сайті ГСЦ МВС;
- потенційним водіям надано можливість безоплатного перегляду та завантаження відеозаписів та інших відомостей про складання ними теоретичного та практичного іспитів в електронному кабінеті водія;
- затверджено процедуру оскарження (перегляду) результатів іспитів із дослідженням та використанням відео- і аудіозаписів іспитів;

впроваджено незалежний громадський моніторинг іспитів на отримання водійського посвідчення, включно з переглядом відеозаписів.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: ініціатива “Разом проти корупції”, ТСО України, Всеукраїнська спілка автомобілістів, автошкола “Сігма”, автошкола “Форсаж ВВ”, автошкола “Ірбіс”

110. СПРОЩЕННЯ ОФОРМЛЕННЯ В ТЕРМІНОВОМУ ПОРЯДКУ ДОВІДКИ ПРО ВІДСУТНІСТЬ СУДИМОСТІ

ПРОБЛЕМА:

На сьогодні десятки комерційних фірм пропонують послугу виготовлення довідки про відсутність судимості впродовж 1-3 днів. Довідка видається МВС після проведення відповідної перевірки у базі даних. Також функція видачі таких довідок делегована до ТСЦ МВС після отримання підтвердження результатів перевірки в центральному апараті МВС. Громадянин, якому терміново необхідна довідка (наприклад, в посольські та консульські установи, отримання дозволу на купівлю мисливської зброї тощо), при зверненні в територіальний сервісний центр МВС отримує інформацію про те, що таку безкоштовну довідку він може отримати не раніше, ніж через два тижні (в нормативних документах – в межах місяця). Однак, як тільки громадянин сплачує в комерційній фірмі 500-700 грн, така довідка надається за 1-2 дні з печаткою цього ж територіального сервісного центру МВС. Об'єм ринку прискореної видачі довідок про відсутність судимості в Україні становить кілька мільйонів гривень на місяць.

РІШЕННЯ:

Суттєво скоротити строки видачі довідки про несудимість. Перевірити законність надання послуг з видачі довідок про відсутність судимості комерційними фірмами, що не мають доступу до бази даних МВС та договору з МВС або з його Головним сервісним центром (ГСЦ).

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- суттєво скорочено строки видачі довідки про несудимість (паперова – до 1 тижня, електронна – автоматично, миттєво);
- встановлено заборону вимагати паперову довідку про несудимість за наявності такої довідки в електронній формі;
- проведено перевірку законності надання послуг з видачі довідок про відсутність судимості комерційними фірмами, що не мають доступу до бази даних МВС та наявності у них договорів з МВС/ГСЦ.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: ініціатива “Разом проти корупції”

111. ЛІКВІДАЦІЯ АБО ВПОРЯДКУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА “ДОКУМЕНТ” З МЕТОЮ ПРИПИНЕННЯ СТЯГНЕННЯ НЕЗАКОННИХ ДОДАТКОВИХ ПЛАТЕЖІВ З ГРОМАДЯН УКРАЇНИ

ПРОБЛЕМА:

Державне підприємство “Документ” через мережу власних офісів “Паспортний сервіс” стягує з громадян України додаткову суму у розмірі 400 грн під час оформлення ним заявок на виготовлення паспорта громадянина України у формі картки і паспорта громадянина України для виїзду за кордон. Такі дії даного державного підприємства є незаконними, адже згідно з абз. 2 ч. 3 ст. 20 Закону України “Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус”, вартість адміністративної послуги є однаковою в усіх уповноважених суб’єктів, а стягнення додаткових платежів за адміністративну послугу забороняється. Отже, за комфортні умови обслуговування ДП “Документ” самостійно і незаконно підвищує розмір адміністративного збору, що можна розглядати як відомчу корупцію. Тим більше, що порядок використання таких коштів є непрозорим, і лише у 2018 році так було “зароблено” 542 млн грн.

РІШЕННЯ:

Ліквідувати ДП “Документ”. Альтернативною опцією може бути надання даному підприємству статусу суб’єкта, аналогічного до статусу акредитованих суб’єктів у сферах державної реєстрації нерухомості та бізнесу. Так, можна на законодавчому рівні дозволити ДП “Документ” залишати певну частку коштів від встановленого законом адміністративного збору за оформлення (видачу, обмін) паспортних документів на власне утримання. При цьому жодних додаткових коштів це підприємство стягувати не повинно.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- внесено зміни до Закону України “Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус”, відповідно до яких ДП “Документ” вилучається із переліку уповноважених оформлювати паспортні документи суб’єктів або ж отримує статус суб’єкта, аналогічного до статусу акредитованих суб’єктів у сферах державної реєстрації нерухомості та бізнесу;
- Державне підприємство “Документ” ліквідовано або воно залишає до 60% коштів від встановленого законом адміністративного збору за оформлення (видачу, обмін) паспортних документів на власне утримання і не стягує жодних платежів, не передбачених законом.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: ГО “Центр політико-правових реформ”

112. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНЦІЇ І СПРАВЕДЛИВИХ ЦІН У СФЕРІ ЗАКУПІВЕЛЬ ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ОФОРМЛЕННЯ ПАСПОРТНИХ ДОКУМЕНТІВ

ПРОБЛЕМА:

Специфікація паспортного обладнання, яку використовує ДМС, містить складові (зчитувачі біометрії та документів Dermalog), які фактично ведуть до монополізації закупівель у цій сфері. Лише один суб'єкт господарювання в Україні продає таке обладнання, що дозволяє встановлювати високі ціни на усі інші елементи комплексу і, відповідно, обмежувати можливості органів місцевого самоврядування у придбанні таких робочих місць за справді конкурентними цінами. При цьому, власне, офіційної специфікації такого обладнання взагалі не визначено.

РІШЕННЯ:

Провести незалежну оцінку специфікації паспортного обладнання з метою усунення монополістичних чинників у цій сфері та загального здешевлення вартості обладнання. Надати гарантований державою доступ до монополістичних складових робочої станції (альтернатива: залучити Антимонопольний комітет до вивчення дотримання антимонопольного законодавства у роботі єдиного суб'єкта господарювання в Україні, який є дистриб'ютором обладнання Dermalog).

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

проведено незалежну оцінку специфікації паспортного обладнання та сформовано оптимальну специфікацію, яка є офіційно затвердженою (рекомендованою);

окремі складові робочих станцій для оформлення паспортних документів продаються різними продавцями або ж монополістичні складові офіційно гарантовані для придбання органами місцевого самоврядування.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: ГО "Центр політико-правових реформ"

113. ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ФОТО-, ВІДЕОФІКСАЦІЇ ПОРУШЕНЬ ПРАВИЛ ДОРОЖНЬОГО РУХУ ТА СТЯГНЕННЯ ШТРАФІВ ЗА ТАКІ ПОРУШЕННЯ В АВТОМАТИЧНОМУ РЕЖИМІ

ПРОБЛЕМА:

Масові порушення водіями правил дорожнього руху та можливість уникнення ними санкцій за допомогою хабарів через відсутність фото-, відеофіксації порушень та стягнення штрафів за порушення в автоматичному режимі.

В Україні не впроваджена автоматична система моніторингу транспортних потоків, до складу якої входили б комплекси технічних і програмних засобів автоматичного визначення порушень ПДР, що відповідають сучасним стандартам та технічним регламентам.

РІШЕННЯ:

Впровадити систему автоматичної фото, відеофіксації порушень правил дорожнього руху та накладення штрафів за них.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- розроблене технічне завдання для системи;
- прийнято зміни до законодавства про дорожній рух для впровадження системи;
- прийнято постанову КМ "Про порядок функціонування комплексів автоматичної фото-, відеофіксації порушення ПДР транспортними засобами";
- прийнято постанову КМ "Про порядок стягнення штрафів за порушення ПДР";
- реалізовано пілотний проект для тестування технічних та програмних засобів для фото-, відеофіксації порушень ПДР;
- розроблено відомчі документи "Про метрологічний контроль комплексів автоматичної фото-, відеофіксації порушень ПДР".

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: ініціатива "Разом проти корупції", ГО "Рада з питань соціально-економічного розвитку України"

114. УСУНЕННЯ БЮРОКРАТИЧНИХ ПЕРЕШКОД ТА МОЖЛИВОСТЕЙ ДЛЯ КОРУПЦІЇ У ПРОЦЕДУРАХ АКРЕДИТАЦІЇ/ПОЗБАВЛЕННЯ АКРЕДИТАЦІЇ СТАНЦІЙ ТЕХНІЧНОГО ОГЛЯДУ ТА ПРОХОДЖЕННЯ ОБОВ'ЯЗКОВОГО ТЕХНІЧНОГО ОГЛЯДУ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

ПРОБЛЕМА:

Тривалий строк акредитації суб'єктів обов'язкового технічного контролю (ОТК) (в середньому – 1 рік), можливість прискорення роботи акредитаційної комісії (одна на всю країну) за неправомірну вигоду.

Надмірна кількість та забюрократизованість передакредитаційних перевірок суб'єктів ОТК.

Для того, щоб суб'єкт ОТК міг провадити свою діяльність, йому потрібно пройти акредитацію у Національному агентстві з акредитації України (НААУ), перевірку Мінінфраструктури, перевірку Головного сервісного центру МВС (ГСЦ МВС), а після акредитації щодо такого суб'єкта здійснюються постійний контроль ГСЦ МВС та перевірки НААУ.

Можливість вимагання неправомірної вигоди за незначні недоліки у проведенні ОТК транспортних засобів.

В свою чергу суб'єкти ОТК також можуть вдаватися до фіктивного проведення ОТК, а органи контролю за корупційну винагороду можуть не помічати цих порушень, вибудовуючи стосунки корупційних ланцюгів з постачання коштів на гору від залежних суб'єктів ОТК.

РІШЕННЯ:

Усунути недоліки в процедурах акредитації суб'єктів ОТК та контролю за їх діяльністю, що створюють можливості для корупції.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- чітко розмежовано повноваження НААУ, Мінінфраструктури, ГСЦ МВС в сфері ОТК;
- надано відкритий доступ до реєстру результатів ОТК;
- розроблено та затверджено єдині вимоги до сфери акредитації та паспорту органу з оцінки відповідності ОТК;
- переглянуто підстави для призупинення/анулювання акредитації суб'єктів ОТК, унеможливлено блокування їх роботи за несуттєві порушення;
- вилучено із обов'язкового переліку матеріально-технічної бази станцій ОТК всі необґрунтовані вимоги;
- оприлюднено відомості про суб'єктів ОТК, що дозволять виявити тих із них, хто надав неправдиві відомості про себе, а також їх справжніх власників/спеціалістів;
- впроваджено мінімальні стандарти прозорості в роботі ГСЦ щодо ОТК (відкриті засідання, їх відео-трансляція, фіксація поіменного голосування, оприлюднення протоколів засідань тощо);
- впроваджено автоматичну реєстрацію суб'єктів ОТК;
- внесено зміни до законодавства, які унеможливають припинення роботи суб'єктів ОТК за незначні порушення.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: ініціатива “Разом проти корупції”, ГО “Всеукраїнський центр реформ транспортної інфраструктури”, ГО “Асоціація суб'єктів проведення перевірок транспортних засобів”, адвокатське об'єднання “Фіделіс”

115. ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ МІСТОБУДІВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ШЛЯХІВ ІНСТИТУЦІЙНИХ, ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ ТА ЗАКОНОДАВЧИХ ЗМІН З МЕТОЮ УСУНЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ СХЕМ ГАЛУЗІ

ПРОБЛЕМА:

Відсутність в Україні системи публічного управління у сфері містобудівної діяльності, яка має базуватись на максимальній відкритості всієї інформації, що використовується для прийняття управлінських рішень, а також публічності самих рішень. Такий стан речей сприяє корупційному свавіллю місцевих чиновників. Враховуючи масштабність інституціональних, структурних та законодавчих змін, яких потребуватиме запровадження такої системи, її практична реалізація має починатися зі створення та публічного узгодження відповідної Концепції, яка визначатиме інституціональні, структурні та законодавчі зміни, їх напрями, загальний зміст, спосіб та строки втілення.

РІШЕННЯ:

Прийняти та впровадити Концепцію публічного управління у сфері містобудівної діяльності та план заходів на виконання концепції.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- затверджено Концепцію публічного управління у сфері містобудівної діяльності та план заходів на виконання концепції (Розпорядження КМ);
- розроблено заходи на виконання Концепції;
- розроблено та затверджено нормативно-правові акти на виконання Концепції;
- запроваджено систему моніторингу реалізації Концепції.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: ініціатива “Разом проти корупції”, Національна спілка архітекторів України

116. ВДОСКОНАЛЕННЯ ГАЛУЗЕВОГО ЗАКОНОДАВСТВА ДЛЯ УСУНЕННЯ ДИСКРЕЦІЙ, ПРОГАЛИН, КОЛІЗІЙ ШЛЯХОМ РОЗРОБЛЕННЯ ТА ПРИЙНЯТТЯ МІСТОБУДІВНОГО КОДЕКСУ

ПРОБЛЕМА:

Норми, що регулюють питання містобудівної діяльності, розпорошені по 20 різних законах, у багатьох випадках неузгоджені між собою, або прямо суперечать одна одній, містять велику кількість прогалин та сприяють корупції. При цьому значна кількість норм законодавства передбачає надмірні дискреційні повноваження, що суперечить базовим принципам антикорупційної політики держави. Для значної кількості норм законодавства не встановлено строків реалізації, не передбачено чи встановлено недостатню відповідальність за їхнє невиконання або неналежну реалізацію.

РІШЕННЯ:

Розробити і прийняти Містобудівний кодекс України, який усуне суперечливе регулювання різними законами, що породжує корупційну складову.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- залучено донорське фінансування для системної якісної роботи кращих галузевих експертів;
- створено експертні робочі групи для роботи над Кодексом, визначено порядок їх роботи;
- розроблено концепцію Містобудівного кодексу та проведено її експертне та громадське обговорення;
- розроблено і прийнято Містобудівний кодекс України, який замінить усі містобудівні закони, запровадить чітке регулювання суміжних сфер, усунувши суперечності з іншими галузями законодавства, зокрема, об'єднає в собі всі питання містобудування, архітектури й будівництва, землеустрою, захисту навколишнього середовища та культурної спадщини при провадженні містобудівної діяльності, а також усуне неузгодженість містобудівного та земельного законодавства.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: ініціатива “Разом проти корупції”, Європейська Бізнес Асоціація, Національна спілка архітекторів України

117. СТВОРЕННЯ ЄДИНОГО МІСТОБУДІВНОГО КАДАСТРУ ЯК ЄДИНОГО ДЖЕРЕЛА ВСІЄЇ ІНФОРМАЦІЇ В БУДІВНИЦТВІ

ПРОБЛЕМА:

На даний час у населених пунктах та областях України створено ряд розрізаних геоінформаційних систем, що наповнюються даними відповідно до технічних завдань на їхнє створення. Такі системи неузгоджені між собою, що унеможлиблює їхню інтегрованість та взаємодію. Локальні містобудівні кадастри створюються за різними параметрами наповнення і не забезпечують дотримання єдиної методології створення та ведення кадастрів. Це дає можливість приховувати інформацію від громадськості, а також наповнювати кадастри недостовірною інформацією про об'єкт будівництва (наприклад, щодо законності чи незаконності будівництва) із метою отримання неправомірної вигоди за внесення недостовірних даних.

РІШЕННЯ:

Створити єдину 3-х рівневу систему Містобудівного кадастру як єдине джерело всієї інформації в містобудуванні, який адмініструється профільним ЦОБВ, що забезпечить можливість контролю за відповідністю містобудівної документації вимогам законодавства, дотриманням містобудівної документації та галузевих схем при наданні містобудівних умов і обмежень, технічних умов та контролю за їхнім виконанням, дозволить забезпечити контроль за оновленням містобудівної документації, перевірку наявності всіх документів, необхідних для будівництва, а також проведення містобудівного моніторингу.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- забезпечено створення єдиної картографічної основи для потреб єдиного містобудівного кадастру відповідного масштабу згідно з вимогами законодавства;
- нормативну базу щодо створення і ведення єдиного кадастру приведено до вимог законодавства та узгоджено з міжнародними стандартами та специфікаціями директиви ЄС INSPIRE;
- створено єдину 3-х рівневу систему Містобудівного кадастру на всю територію України з єдиними (стандартними) вимогами щодо наповнення всіх реєстрів;
- визначено орган державної влади, відповідальний за створення та ведення (адміністрування) єдиної 3-х рівневої системи Містобудівного кадастру;
- встановлено відповідальних осіб за наповнення галузевих реєстрів, а також відповідальність цих осіб за достовірність та актуальність внесеної інформації;
- забезпечено публічний доступ до Містобудівного кадастру – вільний доступ до інформації органів місцевого самоврядування, бізнесу та громадськості.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: ДП “Діпромісто”, Європейська Бізнес Асоціація, Національна спілка архітекторів України

118. ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПРОЗОРОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ АДМІНІСТРУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО ФОНДУ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ, УСУНЕННЯ ВПЛИВУ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ УКРАЇНИ НА РОЗПОДІЛ КОШТІВ ФОНДУ

ПРОБЛЕМА:

Непрозора процедура відбору та моніторингу інвестиційних програм і проектів, що реалізуються за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку (ДФРР). Можливість суб'єктивного впливу членів складу Міжвідомчої комісії, що мають конфлікт інтересів на відбір проектів для фінансування. Вплив народних депутатів України на розподіл коштів ДФРР. Відсутність системи моніторингу впровадження програм і проектів регіонального розвитку.

РІШЕННЯ:

Забезпечення прозорого та ефективного використання коштів ДФРР шляхом запровадження онлайн платформи з оцінки проектів, інституту незалежних експертів, які здійснюватимуть оцінку програм та проектів на засадах оплатності та конфіденційності, ефективного моніторингу реалізації проектів.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- розроблено та впроваджено програмний продукт, який передбачає лише електронну подачу проекту на портал, у жорсткій прив'язці до технічних завдань з плану заходів реалізації регіональної стратегії розвитку;
- створено реєстри технічних завдань на проекти регіонального розвитку з діючого плану заходів реалізації регіональної стратегії;
- запроваджено єдині для всіх регіонів терміни подання та оцінки проектів;
- експертна оцінка регіональними комісіями здійснюється лише онлайн з використанням КЕП, результати оцінювання доступні онлайн;
- оновлені критерії оцінки проекту передбачають оцінку ступеня досягнення проектом кількісних та якісних показників, зазначених у технічному завданні;
- запроваджено електронний документообіг ДФРР;
- розроблено та впроваджено порядок оцінки та моніторингу ефективності виконання проектів та програм, що ґрунтується на досягненні ними цілей стратегій регіонального розвитку;
- запроваджено механізм залучення незалежних експертів для оцінки проектів на умовах оплатності їхніх послуг з коштів державного бюджету;
- сформовані вимоги та критерії відбору кандидатів до складу регіональних конкурсних комісій;
- внесено зміни до Бюджетного кодексу України, а саме ст. 24-1, якими передбачено виключити зі складу комісії Міністерства народних депутатів.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: ULEAD, ініціатива “Разом проти корупції”, Європейська Бізнес Асоціація

119. ЗНИЖЕННЯ КОРУПЦІЙНОЇ СКЛАДОВОЇ В БУДІВНИЦТВІ ШЛЯХОМ ЗАЛУЧЕННЯ НЕЗАЛЕЖНИХ ІНЖЕНЕРІВ-КОНСУЛЬТАНТІВ

ПРОБЛЕМА:

В Україні склалися корупційні практики при будівництві об'єктів і управлінні проектами в будівництві, зокрема завищення цін, вибір підконтрольних та пов'язаних контрагентів, використання системи "відкатів" тощо. Значна частина замовників та виконавців робіт не зацікавлені в здійсненні незалежного контролю якості та прозорості управління проектами, оскільки це зменшує їхні неофіційні доходи. Це призводить до неналежної якості будівництва, низької вибірки кредитних ресурсів, неефективного використання бюджетних коштів та інвестицій.

РІШЕННЯ:

Налагодження ефективного управління проектами із застосуванням міжнародно визнаних форм будівельних контрактів із залученням інженерів-консультантів, які не залежать від замовника та забезпечують неупереджений контроль якості та прозоре управління проектами.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- запроваджено нову професію "інженер-консультант (будівництво)", визначено кваліфікаційні характеристики цієї професії;
- закладено бюджетне фінансування оплати послуг інженера-консультанта для об'єктів, які споруджуються за бюджетні кошти;
- створено умови для використання міжнародно визнаних форм будівельних контрактів;
- розроблено національні, адаптовані до міжнародних, форми контрактів для різних видів об'єктів будівництва;
- запроваджено недержавний контроль та запобігання ризиків у будівництві: страхування, незалежний інженерний контроль, контроль саморегулювальних організацій за професійною діяльністю своїх членів, громадський контроль;
- встановлено вимоги щодо залучення інженера-консультанта при реалізації проектів за бюджетні кошти.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: Міждержавна гільдія інженерів-консультантів, CoST, Асоціація інженерів консультантів України (АЕСУ), Європейська Бізнес Асоціація

120. РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО АРХІТЕКТУРНО-БУДІВЕЛЬНОГО КОНТРОЛЮ З МЕТОЮ УСУНЕННЯ НЕПРАВОМІРНО СПРИЯННЯ ТА/АБО СТВОРЕННЯ ШТУЧНИХ ПЕРЕШКОД СУБ'ЄКТАМ ГОСПОДАРЮВАННЯ

ПРОБЛЕМА:

Процедури здійснення заходів архітектурно-будівельного контролю містять значну кількість дискреційних повноважень, серед яких: анулювання дозволу на виконання будівельних робіт; строки призначення позапланових перевірок; обґрунтування висновків за результатами перевірок, оприлюднення актів перевірок та рішень, прийнятих за результатами перевірок. Користуючись цим, органи архітектурно-будівельного контролю можуть неправомірно сприяти суб'єктам господарювання, що вдаються до порушень містобудівного законодавства, вимог будівельних норм, і так само вимагати неправомірної вигоди за видачу дозволів доброчесному бізнесу. Низький рівень заробітних плат інспекторів не виконує функції антикорупційного запобіжника. Попри велику кількість порушень, інспектори практично не притягуються до відповідальності за помилкові або незаконні рішення. При цьому усунення негативних наслідків таких рішень часто є ускладненим, оскільки діючі механізми оскарження в рамках нагляду є недосконалими.

РІШЕННЯ:

Впровадити прозорий та ефективний держархбудконтроль та нагляд у галузі шляхом реформування Державної архітектурно-будівельної інспекції (ДАБІ), забезпечити відкритість та автоматизацію процесів надання послуг у сфері містобудівної діяльності, запровадити дієвий механізм оскарження рішень ДАБІ та притягнення до відповідальності її посадових осіб.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- створено публічний портал електронних послуг у сфері містобудівної діяльності;
- запроваджено е-кабінети будівельних компаній та атестованих осіб (архітекторів, інженерів-проектувальників, інженерів технічного нагляду, експертів);
- надано повний публічний доступ до Реєстру виданих ДАБІ документів (усунуто перешкоди для пошуку документів, забезпечено пошук за будь-яким параметром окремо);
- впроваджено Єдину державну електронну систему в сфері будівництва, яка складається з Реєстру будівельної діяльності, електронного кабінету користувача, веб-порталу та забезпечує створення, накопичення, обробку, облік та відкритий доступ в до відомостей про суб'єктів та об'єкти будівництва, усіх документів, пов'язаних будівництвом об'єкта;
- проведено аналіз та переглянуто технологічні та інформаційні картки адміністративних послуг у сфері містобудівної діяльності;
- розроблено зміни до законодавства для усунення дискрецій та неоднозначно визначених норм;
- розроблено форму та порядок складання акту про перешкоджання проведенню перевірки для реалізації норми п. 5 ч. 6 ст. 37 Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності";
- вдосконалено механізм оскарження рішень, дій та бездіяльності органів державного архбудконтролю у рамках державного архбуднагляду (доступно оформлені зразки документів на оскарження, встановлено перелік прямих підстав для безальтернативного звільнення посадових осіб тощо).

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: TAPAS, IDLO, Конфедерація будівельників України, ініціатива "Разом проти корупції", Національна спілка архітекторів України, Європейська Бізнес Асоціація, Рада бізнес-омбудсмена

121. УСУНЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ДЛЯ КОРУПЦІЇ ПРИ ПІДКЛЮЧЕННІ ДО ІНЖЕНЕРНИХ МЕРЕЖ

ПРОБЛЕМА:

Відсутність у відкритому доступі інформації про наявність мереж електро-, водо-, газопостачання та каналізації, а також їхніх характеристик (протяжність, пропускна спроможність, резервні потужності тощо). Це дає можливість власникам мереж (монополістам) на власний розсуд надавати технічні умови забудовникам для підключення об'єктів будівництва. Закон встановлює заборону власнику відмовляти у підключенні клієнту в разі наявності технічної можливості підключення. Проте інформація про наявність або відсутність можливості підключення знаходиться виключно у власника відповідних мереж та не може бути проконтрольована. Плата за підключення розраховується на формульній основі, проте перевірити достовірність вихідних даних для розрахунку неможливо, що дає можливість монополісту на власний розсуд встановлювати ціну.

РІШЕННЯ:

Створити відкритий публічний електронний інформаційний ресурс інженерного забезпечення (з урахуванням обмежень щодо використання інформації з обмеженим доступом). Зобов'язати орган місцевого самоврядування зазначати у рішенні щодо надання земельних ділянок для будівництва інформацію про забезпечення земельної ділянки інженерними комунікаціями, їхні наявні потужності або умови забезпечення земельної ділянки інженерними мережами (у разі їхньої відсутності).

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- створено електронний інформаційний ресурс, графічною частиною якого є галузеві схеми інженерного забезпечення, який містить дані про розташування основних мереж і споруд (графічну частину), їхні технічні характеристики та проектні рішення, дані про наявні резерви для підключення нових споживачів та про вже отримані заявки на підключення;
- розроблено і затверджено методику розрахунків вартості підключення з урахуванням переліку та структури даних, що містяться у відкритому публічному електронному інформаційному ресурсі;
- впроваджено електронні кабінети для отримання технічних умов;
- прийнято постанову КМ, яка затверджує перелік питань, що мають бути врегульовані в рішенні органу місцевого самоврядування при наданні земельної ділянки під будівництво.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: ініціатива “Разом проти корупції”, Європейська Бізнес Асоціація

122. УСУНЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ДЛЯ ПОГОДЖЕННЯ ВІДХИЛЕНЬ ВІД БУДІВЕЛЬНИХ НОРМ ЗА НЕПРАВОМІРНУ ВИГОДУ

ПРОБЛЕМА:

Можливість порушень будівельних норм за неправомірну вигоду через процедуру погодження відхилень від них.

Частина п'ята статті 10 Закону України "Про будівельні норми" дозволяє погоджувати забудовникам відхилення від будівельних норм "із дотриманням встановлених вимог безпеки у спосіб, не передбачений будівельними нормами". На практиці ж ця процедура у різні роки використовувалася, в тому числі, і як корупційний інструмент "узаконення" порушень будівельних норм на шкоду безпеці та комфорту жителів, без адекватних компенсаторів. Такі відхилення погоджуються Міністерством за рекомендацією Науково-технічної ради (НТР, – консультативно-дорадчого органу) та видаються за підписом профільного заступника міністра. Така конструкція дозволяє, у разі порушень, уникати відповідальності як членам НТР (рішенням мають консультативний характер), так і посадовій особі ("керується" позицією НТР).

Досягнутий у 2018-2019 роках прогрес у частині прозорості розгляду заявок та затвердження переліку недопустимих відхилень від будівельних норм (понад 50 позицій) не усуває повною мірою проблему погодження порушень у сфері будівництва за хабар.

РІШЕННЯ:

Припинити практику погодження відхилень від будівельних норм за неправомірну вигоду шляхом внесення змін до ч. 5 ст. 10 Закону України "Про будівельні норми".

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- до 2020 року повністю скасовано інститут погодження будь-яких відхилень від будівельних норм (зміни до закону "Про будівельні норми") або погодження відхилень від будівельних норм збережено тільки для соціальних об'єктів;
- оприлюднено всі матеріали раніше наданих погоджень на відхилення від будівельних норм та компенсаційні заходи таких відхилень, впроваджено відкритий державний реєстр наданих погоджень на відхилення від будівельних норм.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: ініціатива "Разом проти корупції"

123. ПРИПИНЕННЯ ПРАКТИКИ УЗАКОНЕННЯ ПОРУШЕНЬ БУДІВЕЛЬНИХ НОРМ, СТАНДАРТІВ ТА ПРАВИЛ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ЕКСПЕРТИЗИ ПРОЄКТІВ БУДІВНИЦТВА, ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ ВСІХ ВИДІВ МІСТОБУДІВНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

ПРОБЛЕМА:

З усіх видів містобудівної документації місцевого рівня відповідно до чинного законодавства експертизі підлягають лише генеральні плани міст. Водночас відведення земельних ділянок і надання містобудівних умов і обмежень здійснюється відповідно до детального плану території або плану зонування території, які не підлягають експертизі, що створює необмежені умови для корупції.

Експертні організації та експерти надають позитивний висновок експертизи при фактичних порушеннях законодавства та будівельних норм, перебираючи повноваження Мінрегіону, або враховуючи компенсаційні заходи, передбачені у проектній документації, при цьому здійснення таких компенсаційних заходів надалі часто ігнорується при будівництві об'єктів.

РІШЕННЯ:

Реформувати систему експертизи проектної документації та запровадити експертизу всіх видів містобудівної документації шляхом внесення змін до нормативно-правових актів та норм.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- запроваджено експертизу всіх видів містобудівної документації;
- створено публічний реєстр експертизи містобудівної документації;
- створено публічний реєстр експертизи проектної документації, із оприлюдненням експертних висновків та додатками до них) та подальшою інтеграцією реєстру в Містобудівний кадастр;
- встановлено відповідальність розробників проекту за розроблення містобудівної документації, а експертної організації та експертів – за неналежне проведення експертизи містобудівної документації, що не відповідає положенням містобудівної документації вищого рівня, вихідним даним на розроблення, будівельним нормам, стандартам та правилам;
- надано статус обов'язкового для виконання документа висновку (звіту) експертизи проектної документації;
- визначено терміни "позитивний" та "негативний" письмові звіти експертної організації та встановлено, що підставою для затвердження проектів будівництва є лише позитивний експертний звіт.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: Національна спілка архітекторів України, ініціатива "Разом проти корупції", Європейська Бізнес Асоціація

124. ЗДІЙСНЕННЯ РОЗПОДІЛУ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК У МЕЖАХ ТЕРИТОРІЇ КВАРТАЛУ, ЩО УНЕМОЖЛИВЛЮЄ НЕЗАКОННЕ РОЗМІЩЕННЯ НОВИХ ОБ'ЄКТІВ БУДІВНИЦТВА НА ПРИБУДИНКОВИХ ТЕРИТОРІЯХ

ПРОБЛЕМА:

Можливість органів місцевого самоврядування, у разі відсутності юридично закріплених меж прибудинкових територій, здійснювати їх ущільнення та розміщувати будь-які об'єкти за схемами, які не були передбачені при комплексній забудові кварталу, за корупційну винагороду.

Території мікрорайонів (кварталів) житлової забудови фактично не мають нормативного розподілу на земельні ділянки для експлуатації житлових будинків. Це, в першу чергу, призводить до ненормативного ущільнення забудови. Відведення земельних ділянок для будівництва об'єктів місцеві ради іноді здійснюють на прибудинкових територіях, діючи в інтересах забудовників. Крім того, корупційним є надання земельних ділянок для експлуатації житлових будинків. Для одних забудовників у межі земельних ділянок входять майданчики відпочинку, автостоянки, озеленення та елементи благоустрою, які розташовані на прибудинкових територіях. Для інших – межа земельної ділянки проходить практично по фундаменту будинку. Тобто, межі земельних ділянок для обслуговування житлових будинків залежать від розміру неправомірної вигоди.

На сьогодні не існує нормативного документа, який дає можливість розрахунку прибудинкової території залежно від потреб мешканців, комплексного використання території для забезпечення вимог для комфортного проживання населення. Органи місцевого самоврядування довільно здійснюють розподіл територій без урахування нормативів.

РІШЕННЯ:

Кабінету Міністрів України ініціювати внесення змін до містобудівного законодавства в частині обов'язкового розроблення органами місцевого самоврядування плану розподілу територій та здійснення надання земельних ділянок для експлуатації житлових будинків відповідно до затверджених планів. При необхідності внести зміни до Земельного кодексу України.

Затвердити державні будівельні норми щодо розроблення плану розподілу території мікрорайону (кварталу).

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- законодавчо закріплено обов'язковість розроблення комплексного плану розподілу території мікрорайону (кварталу);
- затверджено державні будівельні норми з розроблення плану розподілу територій мікрорайону (кварталу);
- виконано пілот-проекти по застосуванню зазначених норм;
- органи місцевого самоврядування почали розробляти плани розподілу територій мікрорайонів (кварталів);
- спрощено відведення земельних ділянок для експлуатації житлових будинків на підставі затвердженого комплексного плану розподілу території мікрорайону (кварталу).

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: ДП “Діпромiсто”, ініціатива “Разом проти корупції”, Національна спілка архітекторів України

125. ДЕРЕГУЛЯЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ РИТУАЛЬНИХ ПОСЛУГ, МІНІМІЗАЦІЯ ЗЛОВЖИВАНЬ ПРИ НАДАННІ РИТУАЛЬНИХ ПОСЛУГ

ПРОБЛЕМА:

Повідомлення працівниками правоохоронних органів та медичними працівниками ритуальним компаніям інформації про померлого за винагороду, наслідком чого є порушення прав та законних інтересів родичів померлого, створення переваг окремим учасникам ринку. Домінуюче становище комунальних підприємств на ринку ритуальних послуг у силу наділення їх повноваженнями допуску на ринок інших учасників шляхом підписання договору. Монополія моргів на зберігання тіла померлого, одягання, перукарські послуги тощо. Нестача місць для поховання, що призвело до створення "чорного ринку" їх продажу.

РІШЕННЯ:

Дерегулювати підприємницьку діяльність у сфері ритуальних послуг; створити здорове конкурентне середовище серед суб'єктів господарської діяльності, що надають ритуальні послуги.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- прийнято законопроект "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення сфери поховання" (№ 8248 у ВР VIII скликання або аналогічно), яким:
- скасовано повноваження комунальних підприємств щодо допуску на ринок ритуальних компаній та запроваджено декларативний принцип входу на ринок;
- створено можливості для будівництва крематоріїв різних форм власності (згідно з генеральними планами забудови населених пунктів та з дотриманням обов'язкових містобудівних, екологічних та санітарно-гігієнічних вимог);
- створено можливості для діяльності похоронних домів, що надають ритуальні послуги;
- створені та ведуться органами місцевої влади та ОМС реєстри надавачів ритуальних послуг, які провадять свою діяльність на відповідній території;
- введено кримінальну відповідальність по відношенню до медичних працівників та працівників правоохоронних органів за розголошення відомостей про особу померлого, задля усунення реклами окремих ритуальних компаній за "винагороду";
- затверджено нормативно-правові акти, передбачені проектом Закону.
- Створено експертну групу з метою якісної імплементації закону.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: ініціатива "Разом проти корупції"

126. ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ВСІ ДЕРЖАВНІ ОБ'ЄКТИ НЕРУХОМОГО МАЙНА, ЯКІ ПІДЛЯГАЮТЬ ДЕРЖАВНІЙ РЕЄСТРАЦІЇ, З МЕТОЮ УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ ЇХ НЕПРАВОМІРНОГО ВІДЧУЖЕННЯ

ПРОБЛЕМА:

Підвищений ризик зловживань та юридичні складнощі із розпорядженням державним майном, щодо якого не здійснена державна реєстрація.

Станом на 01.07.2019 р. суб'єктами управління державним майном (всього – 132) зареєстровано 138,5 тис. з 297 тис. об'єктів, речові права яких підлягають державній реєстрації (46,6 %). Щодо решти майна, яке не внесено до реєстру, ймовірні такі зловживання, як його неправомірне відчуження, продаж, неофіційне використання тощо. Темпи державної реєстрації такого майна є вкрай повільними та складають у середньому 2-4% на рік, переважно через відсутність у розпорядників коштів на державну реєстрацію та брак мотивації до проведення такої реєстрації.

РІШЕННЯ:

Збільшити до 100% кількість зареєстрованих державних об'єктів нерухомого майна.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- передбачено у бюджетних запитах державних установ/фінансових планах держпідприємств та виділено фінансування на заходи з державної реєстрації права державної власності на незареєстроване державне майно;
- спрощено процедуру проведення державної реєстрації права державної власності на незареєстроване державне майно;
- в органах влади визначено відповідальну особу (на рівні керівництва) за контроль заходів з державної реєстрації;
- до 2025 року завершено державну реєстрацію права власності на 100% державних об'єктів нерухомого майна, які підлягають державній реєстрації та внесено інформацію про них до Єдиного реєстру об'єктів державної власності.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: ініціатива “Разом проти корупції”, ГО “Центр інформації про права людини”

127. СТВОРЕННЯ ВІДКРИТОЇ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ТА УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ МАЙНОМ НА БАЗІ ЄДИНОГО РЕЄСТРУ ОБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ

ПРОБЛЕМА:

Зловживання з використанням нерухомого майна державних підприємств, установ, організацій (непрозорі умови передачі такого майна в оренду, тіньові надходження від оренди тощо).

Єдиний реєстр об'єктів державної власності (ЄРОДВ) є закритою базою даних. Інформацію з нього можна отримати лише за запитом. Функціонал ЄРОДВ не дозволяє відслідковувати, яке державне майно використовується суб'єктами управління у своїй роботі, яке – здається в оренду та на яких умовах, а яке – простоює або використовується у тіньовий спосіб.

Крім того, розподіл орендної плати за користування державним майном між державним бюджетом та держпідприємствами-балансоутримувачами в співвідношенні 70% та 30% призводить до численних випадків обходу цієї вимоги таким чином, аби балансоутримувач одержував 100% орендної плати.

РІШЕННЯ:

Перетворити Єдиний реєстр об'єктів державної власності у відкриту інформаційно-аналітичну систему обліку та управління державним та (у майбутньому – комунальним) майном.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- впроваджено автоматизовану інформаційну взаємодію між ЄДР, ДРРП та ЄРОДВ;
- встановлено обов'язок для органів державної влади та державних суб'єктів господарювання наповнювати ЄРОДВ інформацією про використання/невикористання об'єктів державного майна;
- проведено аудит майна органів влади, визначено: яке державне майно як, ким і на яких умовах використовується;
- орендні відносини щодо державного майна переведено на електронні сервіси;
- відкрито дані ЄРОДВ, створено зручні сервіси пошуку державного майна за актуальними для користувачів запитам та для можливості моніторингу надходжень від оренди;
- до інформаційно-аналітичної системи обліку та управління державним майном включено відомості про комунальне майно, з налагодженням інформаційної взаємодії з електронною системою оренди державного та комунального майна;
- переглянуто розподіл орендної плати за користування державним майном між державним бюджетом та держпідприємствами-балансоутримувачами.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: ініціатива “Разом проти корупції”, ГО “Центр інформації про права людини”, Європейська Бізнес Асоціація

128. ЗАПРОВАДЖЕННЯ МЕХАНІЗМУ ОРЕНДИ ДЕРЖАВНОГО ТА КОМУНАЛЬНОГО МАЙНА ЗА ДОПОМОГОЮ ЕЛЕКТРОННИХ ТОРГІВ ЗАДЛЯ ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ ПРОЗОРОСТІ ТА КОНКУРЕНТНОСТІ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ

ПРОБЛЕМА:

Можливості для зловживань з передачею державного майна в оренду за нижчою ціною за неправомірну винагороду, приховування фактів оренди та інші порушення.

Процедура надання державного та комунального майна в оренду є надмірно зарегульованою, складною та непрозорою, що створює можливість для зловживань. Чинною процедурою оренди державного майна передбачено, що оренда здійснюється через Фонд державного майна України шляхом подання до Фонду заяви від потенційного орендаря. Надалі, якщо Фонд погодив заяву, її спрямовують до органу управління майном, де заява розглядається комісією. Таким чином, про можливість оренди поінформований лише заявник, що унеможливорює конкуренцію та не сприяє використанню державного майна у найкращий спосіб та за ринковою ціною. Як наслідок, державний та місцеві бюджети, недоотримують доходи від його передачі в оренду. Крім того, значна частина державного та комунального майна здається в оренду за 1 грн суб'єктам, які фактично не мають на це право.

РІШЕННЯ:

Запровадити механізм оренди державного та комунального майна через електронні торги (законопроект 1055-1).

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- створено єдину інтерактивну базу державного та комунального майна на базі Єдиного реєстру об'єктів державної власності;
- запроваджено на загальнодержавному рівні електронні торги з передачі в оренду державного та комунального майна;
- проведено проект із моніторингу передачі державного та комунального майна в оренду за допомогою електронних торгів у не менше, ніж 5-ти центральних органах виконавчої влади/муніципалітетах з метою виявлення порушень та недоліків.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: ДП “Прозорро.Продажі”, ініціатива “Разом проти корупції”, ГО “Центр інформації про права людини”

129. УСУНЕННЯ ФАКТОРІВ, ЩО УПОВІЛЬНЮЮТЬ ПРИВАТИЗАЦІЮ НЕСТРАТЕГІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ ДЛЯ ПРИПИНЕННЯ РОЗКРАДАНЬ У ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ

ПРОБЛЕМА:

Державні підприємства (всього – 3364) є одним із найбільших джерел корупції в Україні. Збитковість більшої частини з них є тягарем для економіки держави. Єдиним ефективним способом припинення зловживань у ДП є приватизація більшої частини з них за максимальною прозорою процедурою та максимальною високою ціною.

Повільні темпи приватизації зумовлені такими факторами, як повільний економічний розвиток країни, військові дії, рейдерські загрози, небажання керівництва втрачати контроль над ДП, а також недоліки чинного Закону України “Про приватизацію державного і комунального майна”, блокування приватизації в судах та значні боргові зобов'язання, які подекуди перевищують вартість активів ДП, слабка інституційна спроможність Фонду держмайна (станом на середину 2019 року).

РІШЕННЯ:

Впровадження механізмів для стимулювання приватизації та усунення факторів, що уповільнюють приватизацію нестратегічних об'єктів.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- розширено перелік дозволених до великої приватизації державних підприємств (крім стратегічних) за рахунок скасування Закону “Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації” та скасування критеріїв Закону “Про приватизацію державного і комунального майна”;
- по кожному стратегічному підприємству протягом одного року сформовано політику власності. Підприємство може залишатися у державній власності лише, якщо воно створює унікальну суспільну користь, яку не може бути створено приватними підприємствами. Якщо аналогічні товари та послуги можна замовити через механізм публічних закупівель або державно-приватне партнерство, державне підприємство потрібно приватизувати;
- політики власності повинні затверджуватись спеціальною комісією з членів парламенту, із залученням громадських організацій та МФО;
- всі підприємства, щодо яких протягом року не сформовано політику власності, передані на приватизацію;
- для моніторингу стану приватизації створено окремий портал, де по кожному об'єкту можна подивитись стадію, на якій він знаходиться, відповідність запланованим термінам, у випадку затримок – тривалість, причини, відповідальні та накладені стягнення за порушення термінів. Дані формуються як у форматі деш бордів, так і з можливістю завантажити повний масив для аналізу;
- централізовано основні функції Фонду держмайна: створено єдину юридичну особу Фонду без регіональних відділень;
- посилено інституційну спроможність та підвищено довіру до керівництва Фонду держмайна, запроваджено контрактну службу в Фонді, введено ринкові зарплати та аутсорсинг неключових функцій.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: ГО «Центр економічної стратегії», ГО “Центр інформації про права людини”

130. ПРИПИНЕННЯ ПОСЕРЕДНИЦТВА ПРИВАТНИХ ЕЛЕКТРОННИХ МАЙДАНЧИКІВ МІЖ ОЦІНЮВАЧАМИ НЕРУХОМОГО МАЙНА ТА ЄДИНОЮ БАЗОЮ ДАНИХ ЗВІТІВ ПРО ОЦІНКУ

ПРОБЛЕМА:

Монопольне платне посередництво приватних електронних майданчиків між державною базою звітів про оцінку майна та оцінювачами, нотаріусами.

Кожен українець, що продає свою нерухомість, змушений додатково платити 1800 грн чотирьом приватним майданчикам – монополістам за передачу інформації зі звіту про оцінку в державній Єдиній базі даних Фонду держмайна. Раніше така реєстрація здійснювалася напряму та без посередників.

Ці майданчики, по суті, виконують функцію “e-mail” – передачі інформації від оцінювачів без будь-якого опрацювання до державної бази та повернення оцінювачам результатів обробки інформації державним модулем автоматичної перевірки звітів.

У Верховні Раді зареєстровано два законопроекти:

1) законопроект № 2047, який передбачає повну ліквідацію корупційної схеми та відключення майданчиків від Єдиної бази;

2) законопроект № 2047-1 з мотивуючим словом “діджиталізація” у назві – про “автоматичну” перевірку вартості об’єктів (яку вже здійснює державний модуль); цей законопроект зберігає корупційні електронні майданчики та цементує їх монополію – для появи нового майданчика він повинен отримати підписаний дозвіл (протокол) від чотирьох існуючих майданчиків (своїх конкурентів).

В ЗМІ розпочато кампанію, на користь корупційного законопроекту № 2047-1 з метою введення в оману народних депутатів.

Станом на вересень 2019 року з населення на користь майданчиків було стягнуто, щонайменше, 742 млн грн.

РІШЕННЯ:

Відновити пряму – без будь-яких посередників – реєстрацію інформації зі звітів про оцінку об’єктів нерухомості в Єдиній базі даних звітів про оцінку (законопроект № 2047), що припинить безпідставне стягнення з громадян, оцінювачів, нотаріусів коштів за реєстрацію та перевірку реєстрації інформації зі звітів про оцінку нерухомого майна на користь приватних структур.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- відновлено пряму – без будь-яких посередників – реєстрацію та перевірку реєстрації інформації зі звітів про оцінку об’єктів нерухомості в Єдиній базі даних звітів про оцінку. На рівні закону закріплено безоплатний характер реєстрації та перевірки реєстрації даної інформації (законопроект № 2047);
- внесено незначні зміни до програмного забезпечення, які забезпечують пряму взаємодію з Єдиною базою звітів;
- всі авторизовані електронні майданчики відключено від Єдиної бази даних звітів про оцінку (Наказ ФДМ).

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: ВО ГО “Українське товариство оцінювачів”, Нотаріальна палата України, ГО “Асоціація фахівців з нерухомості України”, ГО “Відкритий клуб незалежних оцінювачів “ВІКНО”, асоціація “Земельна спілка України”, ГО “Асоціація фахівців землеустрою України”, ініціатива “Разом проти корупції”

131. ПРИПИНЕННЯ ПРАКТИКИ ШТУЧНОГО ЗНИЖЕННЯ НЕДОБРОЧЕСНИМИ ОЦІНЮВАЧАМИ ВАРТОСТІ НЕРУХОМОГО МАЙНА

ПРОБЛЕМА:

Зменшення бази оподаткування шляхом заниження недоброчесними оцінювачами вартості об'єктів нерухомого майна.

Для визначення суми податків при продажі нерухомого майна, таке майно підлягає незалежному оцінюванню, яке проводять суб'єкти оціночної діяльності. Результатом послуг оцінювачів є звіти про оцінку майна, інформація з яких підлягає реєстрації в Єдиній базі даних звітів про оцінку, яку адмініструє Фонд держмайна. Така інформація автоматично перевіряється державним модулем електронного визначення оціночної вартості з метою недопущення практик штучного заниження вартості об'єктів нерухомості недоброчесними оцінювачами ("занижувачами"). Втім, модуль має окремі недоліки, які дозволяють недоброчесній частині оцінювачів його обходити, а тому потребують виправлення.

Також через приховування Фондом державного майна інформації з Єдиної бази (яку в порушення закону Фонд тримав закритою до серпня 2018 року), дії недоброчесних оцінювачів були очевидними лише для Фонду державного майна, який тривалий час покривав дільність недоброчесних оцінювачів, сприяючи заниженням.

РІШЕННЯ:

Впровадити запобіжники проти штучного заниження вартості об'єктів нерухомості в оціночних звітах. Сприяти саморегульним організаціям оцінювачів у здійсненні моніторингу звітів про оцінку з метою "очищення" спільноти від недоброчесних оцінювачів.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- в автоматичному режимі оприлюднюється вся інформація зі звітів про оцінку, як того вимагає ст. 172 ПК України (крім персональних даних замовника), включаючи: ПІБ та номери кваліфікаційних свідоцтв оцінювачів, які безпосередньо проводили оцінку; номери багатоквартирних житлових будинків; райони у містах (за наявності), в яких розташовані об'єкти;
- єдину базу даних звітів про оцінку перетворено у відкритий, безкоштовний, зручний та інтерактивний сервіс з можливістю пошуку, фільтрування та завантаження інформації;
- в Єдину базу даних звітів про оцінку вноситься не лише інформацію зі звітів ("анкетні дані), а й самі звіти;
- впроваджено автоматичне блокування реєстрації звітів про оцінку із завідомо неправдивою інформацією (наприклад, визнання об'єктів у Печерському районі м.Києва "периферійними");
- впроваджено автоматизовану звірку інформації зі звітів про оцінку з містобудівною документацією, кадастровими даними шляхом налаштування інформаційної взаємодії із локальними містобудівними кадастрами, ДЗК, даними БТІ (техпаспортів);
- модуль враховує фактор високих цін на нерухомість у т.зв. "царських селах" та низьких – у "цінових ямах".

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: ВО ГО "Українське товариство оцінювачів", Нотаріальна палата України, ГО "Асоціація фахівців з нерухомості України", ГО "Відкритий клуб незалежних оцінювачів "ВІКНО", асоціація "Земельна спілка України", ГО "Асоціація фахівців землеустрою України", ініціатива "Разом проти корупції"

132. СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЙНИМ РИЗИКАМ В КОРПОРАТИВНОМУ УПРАВЛІННІ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ ШЛЯХОМ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ СТАНДАРТІВ ОЕСР ЩОДО КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

ПРОБЛЕМА:

Використання представниками державних органів або політичних партій державних підприємств як джерел отримання доходу, через призначення підконтрольних менеджерів та подальше втручання у діяльність підприємств, спотворення інформації про діяльність держпідприємств, що унеможлиблює прийняття державою-власником правильних управлінських рішень.

Впровадження на підприємствах цілого ряду корупційних практик, таких як недооцінка вартості активів підприємств державного сектору економіки, вивід активів з держпідприємства; проведення операцій з пов'язаними до керівництва держпідприємства особами; численні зловживання з майном та активами державних підприємств тощо.

РІШЕННЯ:

Усунути передумови виникнення корупційних ризиків у державному секторі економіки та забезпечити ефективне управління об'єктами державної власності шляхом імплементації стандартів ОЕСР щодо корпоративного управління суб'єктами господарювання державного сектору економіки.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- реалізовано Основні засади впровадження політики власності щодо суб'єктів господарювання державного сектору економіки;
- запроваджене обов'язкове створення наглядових рад за участі незалежних членів на підприємствах з будь якою організаційно-правовою формою з державною часткою в статутному (акціонерному) капіталі;
- закріплена персональна відповідальність членів наглядових рад ДП діяти в найкращих інтересах держави;
- повноваження з обрання та призначення менеджменту суб'єктів господарювання передано наглядовим радам суб'єктів господарювання;
- розширено перелік інформації про діяльність суб'єктів господарювання державного сектору економіки, яка підлягає обов'язковому оприлюдненню;
- запроваджено обов'язковість встановлення цілей діяльності менеджменту ДП;
- приведено до ринкової заробітну плату ключового менеджменту ДП.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: ГО "Центр економічної стратегії", Європейська Бізнес Асоціація, Всеукраїнська мережа доброчесності і комплаєнсу "UNIC", ГО "Інститут корпоративних відносин та управління", ГО "Федерація аудиторів України"

133. ОПРИЛЮДНЕННЯ ЗАКОРДОННИМИ ДИПЛОМАТИЧНИМИ УСТАНОВАМИ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ВИКОРИСТАННЯ ПУБЛІЧНИХ КОШТІВ

ПРОБЛЕМА:

Приховування інформації про використання публічних коштів закордонними дипломатичними установами – розпорядниками бюджетних коштів.

Близько 125 закордонних дипломатичних установ не публікують інформацію про використання публічних коштів на E-data, незважаючи на створений спеціально для МЗС механізм адміністрування підкабінетів.

РІШЕННЯ:

Забезпечити звітування закордонних дипломатичних установ на Єдиному веб-порталі використання публічних коштів.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- створено E-кабінети всіх закордонних дипломатичних установ;
- визначено відповідальну особу за підтримку в актуальному стані реєстру всіх закордонних дипломатичних установ;
- зобов'язання щодо оприлюднення інформації про використання публічних коштів на E-data закріплене у посадових обов'язках адміністратора службового кабінету МЗС.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: ДУ “Відкриті публічні фінанси”

134. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНЦІЇ І СПРАВЕДЛИВИХ ЦІН У СФЕРІ ПІДКЛЮЧЕННЯ ТА КОРИСТУВАННЯ ЗАХИЩЕНИМИ КАНАЛАМИ ЗВ'ЯЗКУ ДЛЯ ОФОРМЛЕННЯ ПАСПОРТНИХ ДОКУМЕНТІВ

ПРОБЛЕМА:

Держспецзв'язку та його ДП "УСС" фактично монополізували ринок підключення та користування захищеними каналами зв'язку для оформлення паспортних документів. Вартість підключення до каналу зв'язку складає до 150 тис. грн, і щомісячна абонплата складає біля 5 тис. грн. Це стримує органи місцевого самоврядування від налаштування паспортних послуг у своїх ЦНАП, та, відповідно, спричиняє дефіцит доступу до паспортних послуг. Враховуючи де-факто монопольний характер зазначених суб'єктів, вони можуть непрогнозовано підвищувати зазначені ціни в майбутньому.

РІШЕННЯ:

Демонopolізувати ринок підключення та користування захищеними каналами зв'язку для оформлення паспортних документів.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- проведено незалежну оцінку можливостей здешевлення підключення та користування захищеними каналами зв'язку для оформлення паспортних документів;
- демонopolізовано ринок підключення та користування захищеними каналами зв'язку для оформлення паспортних документів (працюють конкуруючі суб'єкти).

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: ГО "Центр політико-правових реформ"

135. ВІДКРИТІСТЬ КАДАСТРОВИХ СИСТЕМ ЧЕРЕЗ СТВОРЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ПРОСТОРОВИХ ДАНИХ

ПРОБЛЕМА:

Неузгодженість та закритість даних різних реєстрів та кадастрових систем, що є однією з найчастіших причин для корупції та відмов при видачі дозвільних документів у сферах земельних ресурсів, містобудування, видобутку корисних копалин та енергетики.

Посилює проблему відсутність централізованих відкритих кадастрів та реєстрів, таких як містобудівний кадастр державного рівня, лісовий кадастр, єдиний адресний реєстр, що в комплексі породжує чисельні зловживання на місцевому та центральному рівні.

РІШЕННЯ:

Створити відкритий публічний електронний інформаційний ресурс: національну інфраструктуру просторових даних, що забезпечить інформаційну взаємодію публічних електронних інформаційних ресурсів та їх повну відкритість для громадян та підприємців, в тому числі Державного земельного кадастру, містобудівних кадастрів всіх рівнів, інших природоресурсних кадастрів, реєстрів, ведення яких здійснює Мін'юст, та інших електронних ресурсів, які необхідно створити (таких як містобудівний кадастр державного рівня, лісовий кадастр, єдиний адресний реєстр, електронну систему для роботи з технічними даними про об'єкти нерухомості, ГІС автомобільних доріг, ГІС залізничних шляхів, Державний кадастр територій та об'єктів природно-заповідного фонду, кадастр об'єктів культурної спадщини тощо.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- розроблені стандарти до електронних геопросторових даних узгоджені із міжнародними стандартами та специфікаціями директиви ЄС INSPIRE;
- визначено орган державної влади, відповідальний за забезпечення інформаційної взаємодії публічних електронних інформаційних ресурсів, в тому числі в частині геопросторових даних із запровадженням для нього оцінки ефективності реалізації таких повноважень;
- унеможливлено під час розвитку публічних електронних інформаційних ресурсів створення дублюючих базових наборів даних, що є близькими за своєю суттю чи однакового рівня якості;
- розподілено відповідальність між органами державної влади та органами місцевого самоврядування за роботу із базовими наборами даних, що стануть об'єктом інформаційної взаємодії;
- створено у відкритому доступі національну інфраструктуру просторових даних, містобудівний кадастр державного рівня, Державний лісовий кадастр, єдиний адресний реєстр, електронну систему для роботи із технічними даними про об'єкти нерухомості, ГІС автомобільних доріг, ГІС залізничних шляхів, Державний кадастр територій та об'єктів природно-заповідного фонду, кадастр об'єктів культурної спадщини;
- забезпечено інформаційну взаємодію всіх зазначених публічних електронних інформаційних ресурсів.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: Факультет землевпорядкування НУБіП

136. ОПРИЛЮДНЕННЯ МАТЕРІАЛІВ АУДИТОРСЬКИХ ПЕРЕВІРОК ТА ВНУТРІШНІХ АУДИТІВ, ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬСЯ ЦЕНТРАЛЬНИМИ ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

ПРОБЛЕМА:

Відсутність у відкритому доступі матеріалів аудиторських перевірок та внутрішніх аудитів, що здійснюються центральними органами виконавчої влади.

Центральні органи виконавчої влади публікують на офіційних веб-сайтах лише результати аудиторських перевірок та внутрішніх аудитів, що проводяться органами влади. Втім, такі результати не містять повної інформації про проведену перевірку, вказують виключно на висновки, що узагальнюються органами влади. Водночас повної інформації про аудиторську перевірку потребують Рахункова палата, громадські об'єднання.

За запитом про доступ до публічної інформації органи влади зобов'язані та надають такі матеріали. Відтак, перешкодою у оприлюдненні матеріалів аудиторських перевірок та внутрішніх аудитів є неузгодженість норм законодавства. Прозорість у оприлюдненні вказаних матеріалів та їх повнота сприятиме громадському контролю щодо діяльності суб'єктів, що перевіряються та виконання ними рекомендацій за результатами перевірок.

РІШЕННЯ:

Затвердити у нормативно-правових актах обов'язок центральних органів виконавчої влади оприлюднювати на офіційних веб-сайтах матеріали аудиторських перевірок та внутрішніх аудитів та впровадити механізм оприлюднення таких матеріалів із знеособленими даними й дотриманням законодавства про захист персональних даних.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- внесено зміни до Постанови Кабінету Міністрів від 28.09.2011 р. №1001 “Деякі питання здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту” щодо обов'язковості оприлюднення матеріалів аудиторських перевірок та внутрішніх аудитів, що здійснюються центральними органами виконавчої влади;
- проведено моніторинг оприлюднення центральними органами виконавчої влади на офіційних веб-сайтах матеріалів аудиторських перевірок та внутрішніх аудитів.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: ініціатива “Разом проти корупції”

137. ВИКОРИСТАННЯ ДВОРІВНЕВОЇ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГОВОЇ СИСТЕМИ ДЛЯ ПРОДАЖУ АРЕШТОВАНОГО МАЙНА З МЕТОЮ ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ ПРОЗОРОСТІ ТА НАДАННЯ УЧАСНИКАМ РІВНОГО ДОСТУПУ ДО ТОРГІВ

ПРОБЛЕМА:

Можливості попередньої змови учасників торгів арештованим майном, що може призводити до зловживань.

На сьогодні процес продажу арештованого майна проходить у системі електронних торгів арештованим майном (СЕТАМ), а процес організації торгів покладений на однойменне державне підприємство СЕТАМ. Діюча система продажу такого майна несе в собі кілька ризиків. Зокрема, функцію організатора торгів та адміністратора системи закріплено за ДП СЕТАМ, тобто ДП СЕТАМ повністю взяло на себе повноваження перевірки документів потенційних учасників торгів, їх валідації та допуску. Більше того, всі гарантійні внески напряму сплачуються потенційними учасниками на рахунок підприємства.

Таким чином, всі учасники торгів стають відомими ще до самих торгів, що нівелює концепцію продажу майна на аукціоні без можливості попередньої змови. Разом з тим, ДП СЕТАМ спільно з іншими комерційними майданчиками виступає одним з майданчиків продажу майна.

Таким чином, СЕТАМ фактично акумулює в собі всі функції під час продажу арештованого майна, що створює подвійний конфлікт інтересів (поєднання функцій організатора та адміністратора торгів, та функції організатора та майданчика).

РІШЕННЯ:

Запровадити використання повноцінної дворівневої електронної торгової системи, де функції організатора торгів та адміністратора системи (юридичної особи, що відповідає за технічну справність системи та всі процеси в ній) будуть повністю розділені, що зробить процес продажу майна повністю відкритим та прозорим. Залучити якомога більшу кількість комерційних майданчиків для продажу активів, що, в свою чергу, спричинить підвищення конкуренції та зростання ціни продажу.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- узгоджено концепцію зміни моделі продажу арештованого майна з використанням повноцінної дворівневої електронної торгової системи;
- внесено зміни до наказів Міністерства юстиції щодо зміни порядку реалізації арештованого майна;
- внесено відповідні зміни до Закону України "Про виконавче провадження".

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(quick win – швидко виконуваний, є напрацювання або майже готовий)

ПАРТНЕРИ: ДП "Прозорро.Продажі"

138. ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЗАХИЩЕНИХ КАНАЛІВ ІНФОРМУВАННЯ ПРО КОРУПЦІЮ З МЕТОЮ ЗБІЛЬШЕННЯ КІЛЬКОСТІ ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО КОРУПЦІЮ ТА КІЛЬКОСТІ ПРИТЯГНУТИХ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ КОРУПЦІОНЕРІВ

ПРОБЛЕМА:

Недостатні захист та безпека викривачів корупції.

Викривачі корупції та громадяни часто не розуміють, куди звертатися з повідомленням про корупцію та не впевнені в особистій безпеці за результатами таких звернень. Посадові особи, щодо яких звертаються викривачі, можуть впливати на хід розслідувань та вносити зміни до інформації, що надається викривачами. Представники правоохоронних органів проявляють "відомчу солідарність" щодо осіб, причетних до корупційних дій та уповільнюють розгляд наданих викривачами питань чи зупиняють хід розслідувань. Доступ громадськості до контролю за реагуванням правоохоронних органів відсутній чи обмежений.

РІШЕННЯ:

Запровадити захищені канали та онлайн-форми інформування про корупцію, які б гарантували анонімність та безпеку викривачам, а технології блокчейн унеможливили б внесення змін у хід розгляду питань. Налагодити зв'язок викривачів корупції з адвокатами, які представлятимуть їх інтереси.

Запровадити "візуалізацію" розслідування для можливості громадського контролю та реагування.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- створено ресурс, у тому числі мобільний додаток для викривачів корупції, через який вони зможуть анонімно залишити повідомлення про корупцію і одночасно розпочати співпрацю з адвокатом, який представлятиме інтереси викривачів корупції;
- відібрано принаймні 2 технологічні рішення з урахуванням кращих світових практик анонімних повідомлень;
- розроблено методичні рекомендації роботи державних органів з викривачами корупції, у тому числі через внутрішні і зовнішні канали комунікації;
- визначено процедури міжвідомчої взаємодії щодо обробки повідомлень, реагування та звітності;
- напрацьовано рекомендації щодо проведення інформаційної кампанії про канали інформування;
- проведено інформаційну кампанію для населення;
- реалізовано пілотний проект в окремому місті/регіоні;
- проект масштабовано на декілька регіонів/всю країну.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(на середині шляху)

ПАРТНЕРИ: Crime Stoppers International, ГО "Фонд Інновацій та Розвитку - Україна", ГО "Лабораторія реформ", ГО "Innovation and Development Foundation"

139. ВПРОВАДЖЕННЯ ЄДИНОГО РЕЄСТРУ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ ТА ПОСАДОВИХ ОСІБ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ДЕРЖАВНОГО ТА КОМУНАЛЬНОГО СЕКТОРІВ ЕКОНОМІКИ

ПРОБЛЕМА:

На сьогодні в Україні відсутній Єдиний реєстр державних службовців та посадових осіб суб'єктів господарювання державного та комунального секторів економіки, що надавав би релевантну та повну інформацію стосовно осіб, які наділені посадовими повноваженнями здійснювати організаційно-розпорядчі чи адміністративно-господарські функції в органах влади та юридичних особах публічного права – про їх кар'єрний шлях, відомості щодо заробітної плати, премії, результати діяльності (наприклад, розроблені чи підписані держслужбовцем документи), накладені санкції.

Водночас відсутність публічного ідентифікатора для вищезазначених осіб ускладнює можливість ідентифікувати конкретного виконавця, перевірити факт подання ним електронної декларації, відповідність його майнового стану заробітній платі, порівняти результати діяльності різних посадовців, які займають аналогічні посади. Причиною цього є суперечливість у законодавстві у сфері захисту персональних даних та забезпечення дотримання відкритості публічної інформації – адже документи, які дозволяють точно ідентифікувати особу, відносяться до персональних даних.

РІШЕННЯ:

Розробити єдиний уніфікований Реєстр державних службовців та посадових осіб суб'єктів господарювання державного та комунального секторів економіки на базі реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування (ЗДСС). Забезпечити присвоєння кожній особі з реєстру ідентифікатора, який не буде відноситись до персональних даних, і за допомогою якого можна буде дізнатись всю інформацію, яка стосується виключно виконання особою посадових обов'язків.

ІНДИКАТОРИ ВИКОНАННЯ:

- розроблено та затверджено Положення про Єдиний реєстр державних службовців та посадових осіб суб'єктів господарювання державного та комунального секторів економіки та Порядок його ведення;
- внесено зміни до Закону України "Про запобігання корупції" щодо визначення НАЗК органом, відповідальним за ведення Реєстру;
- внесено зміни до Положення про реєстр застрахованих осіб Державного реєстру ЗДСС, щодо внесення відомостей про застрахованих осіб та звіти щодо сум нарахованих страхових внесків за період до 01.01.2011 р. до реєстру застрахованих осіб Державного реєстру ЗДСС;
- на базі Державного реєстру ЗДСС автоматично виокремлено посадових осіб юридичних осіб публічного права (публічних осіб);
- розроблено Єдиний реєстр державних службовців та посадових осіб суб'єктів господарювання державного та комунального секторів економіки;
- забезпечено інформаційну взаємодію Єдиний реєстр державних службовців та посадових осіб суб'єктів господарювання державного та комунального секторів економіки з реєстром застрахованих осіб Державного реєстру ЗДСС.

СТАТУС ВИКОНАННЯ:

(попереду – тривалий шлях)

ПАРТНЕРИ: ГО "Фонд Інновацій та Розвитку - Україна", ГО "Лабораторія реформ", ГО "Innovation and Development Foundation"

ОРГАНІЗАЦІЇ-РОЗРОБНИКИ ЗАХОДІВ

ОРГАНІЗАЦІЇ-РОЗРОБНИКИ ЗАХОДІВ

1. Ініціатива “Разом проти корупції”
2. “Transparency International Defence and Security”
3. ГО “Центр політико-правових реформ”
4. Офіс реформ КМУ
5. Нотаріальна палата України
6. ГО “Український інститут майбутнього”
7. Асоціація правників
8. Рада бізнес-омбудсмена
9. Європейська Бізнес Асоціація
10. Центр протидії корупції
11. Фонд “Східна Європа”
12. CoST
13. ГО “StateWatch”
14. ГО “Антикорупційний штаб”
15. РПР - Муніципальний розвиток
16. Харківська правозахисна група
17. ГО “Український інститут з прав людини”
18. ГО “Альянс Української Єдності”
19. ГО “Центр інформації про права людини”
20. ДП “Прозорро”
21. ДП “Прозорро.Продажі”
22. Центр наукометрії та цифрової підтримки досліджень НаУКМА
23. ГО “ЕЛІБУКР” (“Електронна бібліотека України”)
24. Американські ради з міжнародної освіти
25. INSOL Ukraine
26. ГО “Центр “Ейдос”
27. ГО “Центр економічної стратегії”
28. Асоціація “Земельна спілка України”
29. ГО “Краще майбутнє України”
30. Громадська організація “Правова допомога 3222”
31. БФ “Лікарі без кордонів”
32. ГО “Всеукраїнська платформа донорства “iDonor”
33. ГО “Національний Рух “За трансплантацію!”
34. ГО “Ініціатива Е+”
35. Український форум благодійників
36. БО “Українська ліга благодійників”
37. Міжнародний благодійний фонд “Карітас України”
38. БО “БФ “Крила надії”
39. БФ “Щастя-дітям”
40. Волонтерський центр “Фроловская 9/11”

ОРГАНІЗАЦІЇ-РОЗРОБНИКИ ЗАХОДІВ

41. БО "Благодійний фонд Святої Покрови"
42. ГО "Інститут соціально-економічної трансформації"
43. CASE-Ukraine
44. Палата податкових консультантів
45. УТОПІК
46. ICOMOS
47. ГО "SAVE KYIV"
48. Громадська лабораторія "Час надбання"
49. ГО "Андріївсько-Пейзажна ініціатива"
50. НЗ "Софія Київська"
51. ГО "Топ Раннерз"
52. ГО "Бігова Україна"
53. Антиплагіатна ініціатива "Дисергейт"
54. Компанія Unichesk
55. Міждисциплінарний науково-освітній центр протидії корупції НаУКМА
56. ГО "Форум здоров'я"
57. ДУ "Відкриті публічні фінанси"
58. Аналітичний центр Dixi Group
59. Асоціація "ЕнергоТранспарентність"
60. ГО "Інститут корпоративних відносин та управління"
61. ГО "Федерація аудиторів України"
62. МБО "Екологія- Право-Людина"
63. ГО Фондація "Відкрите суспільство"
64. ГО "Екодія"
65. ДП "ДерждорНДІ"
66. ГО "Реклама доріг України"
67. Міждержавна гільдія інженерів консультантів
68. Асоціація інженерів консультантів України (АЕСУ)
69. ГО "Всеукраїнський центр реформ транспортної інфраструктури"
70. ГО "Асоціація суб'єктів проведення перевірок транспортних засобів"
71. Адвокатське об'єднання "Фіделіс"
72. ГО "Громадська ініціатива "Антикорупційний монітор"
73. ГО "Рада з питань соціально-економічного розвитку України"
74. ГО "Залізниця без корупції"
75. Асоціація "Власники вагонів"
76. Асоціація "Аеропорти України"
77. ГС "УАТА"
78. ТСО України
79. Всеукраїнська спілка автомобілістів
80. Автошкола "Сігма"

ОРГАНІЗАЦІЇ-РОЗРОБНИКИ ЗАХОДІВ

81. Автошкола "Форсаж ВВ"
82. Автошкола "Ірбіс"
83. ГО "Молодіжний інформаційно-консалтинговий центр "За якісний транспорт"
84. ГО "Інститут менеджменту та стратегій"
85. НКО Громадянська платформа "Одесити разом"
86. ВО ГО "Українське товариство оцінювачів"
87. ГО ВО "Асоціація фахівців оцінки"
88. ГО "Асоціація фахівців з нерухомості України"
89. ГО "Відкритий клуб незалежних оцінювачів "ВІКНО"
90. Юридична група EUCON
91. Аграрний дорадчий центр "BRIDGES"
92. Crime Stoppers International
93. ГО "Асоціація фахівців землеустрою України"
94. ДП "ДІПРОМІСТО"
95. Національна спілка архітекторів України
96. ГО "Служба захисту прав дітей"
97. ГС "Міжнародне товариство протезування та ортезування Україна"
98. БФ "Право на захист"
99. Проект "Розвиток соціальної згуртованості в Україні шляхом посилення регіонального та місцевого соціального захисту ВПО та ветеранів"
100. Український незалежний центр політичних досліджень
101. ГС "Національне українське молодіжне об'єднання"
102. Національна скаутська організація України "Пласт"
103. ГС "ЦРІ"
104. ГО "Фонд Інновацій та Розвитку - Україна"
105. ГО "Лабораторія реформ"
106. ГО "Innovation and Development Foundation"
107. ГО "Національна асоціація антикорупційного комплаєнсу"
108. Всеукраїнська мережа доброчесності і комплаєнсу "UNIC"
109. Факультет землевпорядкування НУБіП
110. IDLO

